

Bažnyčios žinios

Popiežius

Popiežius Pranciškus KOMUNIKAVIMAS AUTENTIŠKOS SUSITIKIMO KULTŪROS LABUI Žinia 48-osios Pasaulinės visuomenės komunikavimo priemonių dienos proga	2
PATEPTI DŽIAUGSMO ALIEJUMI Homilija per Krizmos šv. Mišias	3
PAMOKSLAS PER VELYKNAKČIO ŠV. MIŠIAS	4

Popiežiaus katechezės

Popiežius Pranciškus KAIP IŠGYVENAME EUCHARISTIJĄ?	6
ATGAILOS DOVANA	7
LIGONIŲ PATEPIMAS	8
KUNIGYSTĖS TARNYSTĖ IR SAKRAMENTAS	9
SANTUOKOS SAKRAMENTAS	10

Ganytojų žodis

APAŠTALIŠKOJO NUNCIJAUS PEDRO LOPEZ QUINTANOS SVEIKINIMAS VILNIAUS ARKIKATEDROJE PO VELYKNAKČIO ŠV. MIŠIŲ	11
PANEVĖŽIO VYSKUPO LIONGINO VIRBALO SJ VELYKŲ LAIŠKAS	11

Homilijos

GYVENIMO APSTUMAS / IV Velykų sekmadienis (A)	13
VIENINTELIS KELIAS / V Velykų sekmadienis (A)	14
GUODŽIANTI DVASIA / VI Velykų sekmadienis (A)	15
SUSITIKIMAS GALILĖJOJE / Šeštinės (A)	16

Straipsniai

Gabriele Kuby GENDER REVOLIUCIJA Revoliucinis reliatyvizmas	18
---	----

Bažnyčia Lietuvoje

Į Lietuvą atvyko naujas apaštališkasis nuncijus	29
„Šeimos metai – dirbkime geriau!“	29
Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimai	32
Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas	36
Kauno arkivyskupijos kunigų ugdymo konferencija	37

Popiežius Pranciškus

Komunikavimas autentiškos susitikimo kultūros labui

Žinia 48-osios Pasaulinės visuomenės komunikavimo priemonių dienos (2014 06 01) proga

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien gyvename pasaulyje, kuris darosi vis „mažesnis“, ir todėl žmonėms turėtų būti nesunku tapti vieni kitiems artimiems. Transporto ir komunikavimo technologijų plėtra mus suartina ir vis labiau susieja, dėl globalizacijos tampame vieni nuo kitų priklausomi. Vis dėlto žmonija išlieka susiskaldžiusi ir kartais net labai. Pasauliniu lygmeniu regime pasipiktinimą keliantį atotrūkį tarp turtingiausiųjų prabangos ir neturtingiausiųjų skurdo. Dažnai užtenka pasivaikščioti miesto gatvėmis, kad išvystumei kontrastą tarp gyvenančiųjų ant šaligatvio ir parduotuvių tviskančių šviesų. Prie visa to taip pripratome, jog mūsų tai nebetrikdo. Pasaulį kamuoja įvairiausio pavidalo atstūmimas, marginalizacija ir skurdas, taip pat konfliktai, kilę dėl ekonominių, politinių, ideologinių ir, deja, religinių priežasčių derinio.

Šiame pasaulyje visuomenės *medijos* gali padėti mums pasijusti vieni kitiems artimesniems, išugdyti naują žmonių šeimos vienybės jausmą, kuris skatintų būti solidarius ir rimčiau įsipareigoti siekti oresnio gyvenimo. Geras komunikavimas padeda mums suartėti ir geriau vieniems kitus pažinti, vieningiau gyventi. Įveikti mus skiriančias sienas galime tik būdami pasirengę vienas kitą išklausti ir vienas iš kito mokytis. Nesutarimus turime spręsti dialogu, auginančiu supratimą ir pagarbą. Susitikimo kultūra reikalauja būti nusiteikusiems ne tik duoti, bet ir gauti iš kitų. *Medijos* čia daug gali padėti, ypač šiandien, kai žmogaus komunikavimo tinklai neregėtai išsiplėtojo. Pirmiausia *internetas* teikia didesnes susitikimo ir solidarumo galimybes, ir tai yra gerai, tai Dievo dovana.

Tačiau yra ir problemiški aspektai: informacijos sparta pranoksta mūsų gebėjimą apmąstyti bei įvertinti ir neleidžia mums pamatuotai ir tinkamai save išreikšti. Reiškiamų nuomonių įvairovę galima laikyti turtu, tačiau sykiu galima ir užsisklęsti vien mūsų viltis ir idėjas ar tam tikrus politinius bei ekonominius lūkesčius atitinkančios informacijos erdvėje. Komunikacinė aplinka gali padėti augti arba, priešingai, dezorientuoti. Skaitmeninio ryšio troškimas gali baigtis izoliavimusi nuo artimo, net mums patiems artimiausio. Nereikėtų užmiršti, jog tiems, kurie dėl įvairių priežasčių neturi prieigos prie socialinių *medijų*, gresia atskirtis.

Šios ribos realios, tačiau neduoda pagrindo socialines *medijas* atmesti. Jos veikiau primena, kad komunikavimas yra labiau žmogiškasis nei technologinis pasiekimas. Tad kas mums padeda skaitmeninėje aplinkoje plėtoti mūsų žmogiškumą ir abipusį supratimą? Pavyzdžiui, turėtume susigrąžinti tam tikrą lėtumo ir ramybės jausmą. Šitai reikalauja laiko ir gebėjimo nutilti, kad išgirstum. Norint suprasti tą, kuris yra kitoks nei mes, taip pat reikia kantrybės: asmuo save pilnatviškai išreiškia ne tada, kai yra tiesiog toleruojamas, bet tada, kai jis tikrai priimamas. Jei tikrai trokštame išklausti kitus, išmokime žvelgti į pasaulį kitomis akimis ir branginti žmogiškąją patirtį, kuri reiškiasi kitose kultūrose ir tradicijose. Tačiau labiau branginkime ir krikščionybės įkvėptas didžiąsias vertybes, pavyzdžiui, žmogaus kaip asmens sampratą, santuoką ir šeimą, religinės ir politinės srities perskyrą, solidarumo bei subsidiarumo principus ir kita.

Taigi kaip komunikavimas gali tarnauti autentiškai susitikimo kultūrai? Ir ką mums, Viešpaties mokiniais, reiškia susitikti su kitu asmeniu pagal Evangeliją? Kaip galime, nepaisant visų mūsų ribotybų ir nuodėmių, būti tikrai artimi vieni kitiems? Šiuos klausimus galima sutraukti į tą klausimą, kurio vienas Įstatymo mokytojas, tai yra komunikuotojas, paklausė Jėzaus: „O kas gi mano artimas?“ (*Lk 10, 29*). Šis klausimas padeda mums suvokti komunikavimo artimumo aspektu. Galėtume išversti štai šitaip: kaip reiškiasi „artimumas“ naudojant komunikavimo priemones ir skaitmeninių technologijų sukurtoje naujoje aplinkoje? Aš atsakymą atrandu gerojo samariečio palyginime, tai palyginimas ir apie komunikuotoją. Kas komunikuoja, tas tampa artimu. Gerasis samarietis ne tik tampa artimu, bet ir rūpinasi žmogumi, kurį pamato gulintį pusgyvį kelio pakraštyje. Jėzus apgręžia perspektyvą: svarbu ne tik pripažinti, kad kitas panašus į mane, bet ir gebėti pasidaryti panašiam į kitą. Todėl komunikuoti reiškia suvokti, kad esame žmonės, Dievo vaikai. Man patinka tokią komunikavimo galią apibrėžti kaip „artimumą“.

Kai komunikavimu daugiausia siekiama paskatinti vartojimą ar manipuliuoti žmonėmis, susiduriame su smurtine agresija, kurią patyrė plėšikų užpultas žmogus, paliktas tysoti ant kelio, kaip skaitome palyginime. Kunigas ir levitas laiko jį ne artimu, bet svetimu, nuo kurio geriau laikytis per atstumą. Anuomet tokių jų elgesį diktavo ritualinio švarumo taisyklė. Šiandien mums gresia pavojus, kad kai kurių *medijų* paveikti ignoruosime savo tikrąjį artimą.

Neužtenka vaikščioti skaitmeniniais „keliais“, tai yra būti tiesiog susijungusiais: būtina, kad tą jungtį lydėtų tikras susitikimas. Negalime gyventi vieni, užsisklęde

savyje. Jaučiame poreikį mylėti ir būti mylimi. Jaučiame švelnumo poreikį. Komunikavimo grožį, gėrį ir tiesą laiduoja ne komunikacinės strategijos. O *medijų* pasaulis negali būti svetimas žmonijos rūpesčiams ir yra pašauktas išreikšti švelnumą. Skaitmeninis tinklas gali būti žmogiškumo kupina vieta, būti ne laidų, bet žmonių tinklas. *Medijų* neutralumas tėra tariamas: tik tas, kas komunikuoja save atiduodamas, gali būti atramos taškas. Asmeninis įsitraukimas yra komunikautojo patikimumo pats pagrindas. Būtent todėl krikščioniškasis liudijimas tinklo dėka gali pasiekti egzistencinius paribius.

Dažnai kartoju: nesvyruodamas pirmenybę teikiu ne egocentrizmo kamuojamai, bet į gatvę einančiai bei nusibrozdinančiai Bažnyčiai. O tai yra pasaulio „gatvės“, kur gyvena žmonės, kur juos galima veiksmingai ir emocionaliai pasiekti. Skaitmeniniai greitkeliai yra viena iš tų gatvių, perpildytų žmonių, dažnai sužeistų vyrų ir moterų, kurie ieško išganymo ar vilties. Per žiniatinklį „ligi pat žemės pakraščiu“ (*Apd 1, 8*) gali nukeliauti ir krikščioniškoji žinia. Atverti bažnyčių duris taip pat reiškia atverti skaitmeninę aplinką ir tam, kad į ją įžengtų žmonės, nepaisant jų gyvenimo būvio, ir tam, kad Evangelija galėtų peržengti šventovės slenkstį ir išeiti pasitikti visų. Esame pašaukti liudyti vieną Bažnyčią, kuri yra visų namai. Ar gebame perteikti tokios Bažnyčios veidą? Komunikavimas prisideda prie visos Bažnyčios pašaukimo misionieriauti, o socialiniai tinklai šiandien yra viena iš vietų, kur šis pašaukimas įgyvendintinas, kad iš naujo būtų atrastas tikėjimo grožis, susitikimo su Kristumi grožis. Komunikavimo srityje mums irgi reikia Bažnyčios, gebančios suteikti šilumos, uždegti širdis.

Krikščioniškoji naujiena liudijama ne bombarduojant religinėmis žiniomis, bet noru dovanoti save kitiems „būnant visada pasirengus kantriai ir pagarbiai atsakyti į jų klausimus ir abejones, kylančius jiems ieškant tiesos ir žmogaus egzistencijos prasmės“ (Benediktas XVI. *Žinia 47-osios Pasaulinės visuomenės komunikavimo priemonių dienos proga*, 2013). Prisiminkime pasakojimą apie mokinius iš Emauso. Būtina mokėti įsitraukti į dialogą su šiandieniais vyrais ir moterimis, suvokti jų lūkesčius, abejones, viltis ir pasiūlyti jiems Evangeliją, tai yra Jėzų Kristų, Dievą, kuris tapo žmogumi, numirė ir prisikėlė, kad išlaisvintų mus iš nuodėmės ir mirties. Toks iššūkis reikalauja gelmės, dėmesingumo gyvenimui, dvasinio jautrumo. Plėtoti dialogą – tai būti įsitikinusiems, kad kitas turi pasakyti ką nors vertingo, tai reiškia padaryti vietos jo požiūriui, pasiūlymams. Plėtoti dialogą reiškia ne savų idėjų ir tradicijų atsisakyti, bet pretenzijos, kad jos yra vienintelės ir absoliučios.

Vadovaukime gerojo samariečio, užpilančio ant sumušto žmogaus žaizdų aliejaus ir jas aptvarstančio,

įvaizdžiu. Mūsų komunikavimas tebūna kvapnus aliejus skausmui numalšinti ir geras vynas širdims pralinksminti. Mūsų šviesa turi kilti ne iš triukų ar specialiųjų efektų, bet iš mūsų meilingo artumo sužeistiesiems ir paliktiesiems pakeleje. Nebijokite tapti skaitmeninės aplinkos piliečiais. Yra svarbu, kad Bažnyčia komunikavimo pasauliui rodytų dėmesį, reikštųsi jame siekdama plėtoti dialogą su šiandieniais žmonėmis ir vestų juos į susitikimą su Kristumi: Bažnyčia, trokšdama lydėti, leidžiasi į kelią su visais. Šiuo atžvilgiu komunikavimo priemonių ir informacijos revoliucija yra didžiulis ir uždegantis iššūkis, reikalaujantis šviežios energijos bei naujos vaizduotės Dievo grožiui kitiems perteikti.

*Vatikanas, 2014 m. sausio 24-oji,
Šv. Pranciškaus Salezo šventė*

PRANCIŠKUS

Popiežius Pranciškus

Patepti džiaugsmo aliejumi

Homilija per Krizmos šv. Mišias

2014 m. balandžio 17-oji, Didysis ketvirtadienis

Brangūs broliai kunigai!

Didžiojo ketvirtadienio „šiandienoje“, kai Jėzus parodė mums savo meilę iki galo (plg. *Jn 13, 1*), atmename laimingą kunigystės ir mūsų išventinimo į kunigus dieną. Viešpats patepė mus Kristuje džiaugsmo aliejumi, ir tas patepimas kviečia priimti ir branginti šią didžią dovaną – buvimo kunigu džiaugsmą, linksmumą. Kunigiškasis džiaugsmas yra brangi gėrybė ne tik pačiam kunigui, bet ir visai tikinčiai Dievo tautai – iš tos tautos kunigas yra pašaukiamas būti pateptas ir į ją siunčiamas teikti patepimo.

Patepti džiaugsmo aliejumi, kad pateptų džiaugsmo aliejumi kitus. Kunigiškojo džiaugsmo versmė yra Tėvo Meilė, o Viešpats trokšta, kad tas džiaugsmas būtų mumyse ir kad jam „nieko netrūktų“ (plg. *Jn 15, 11*). Mėgstu apmąstyti džiaugsmą kontempliuodamas Dievo Motiną: Marija, „gyvosios Evangelijos motina, yra džiaugsmo mažutėliams versmė“ (Apaštališkasis paraginimas *Evangelii gaudium*, 288). Manau, jog nėra perdėta sakyti, kad kunigas yra labai mažas: neapsakomai didi dovana, duota mūsų tarnybai, nukelia

mus tarp mažiausiųjų. Kunigas yra neturtingiausias iš žmonių, jei Jėzus jo nepraturtina savo neturtu; nenaudingiausias tarnas, jei Jėzus nevadina jo savo draugu; kvailiausias iš žmonių, jei Jėzus jo kantriai nepamoko kaip Petro; bejėgiškiausias iš krikščionių, jei Gerasis Ganytojas nesustiprina jo kaimenėje. Nė vieno nėra mažesnio už kunigą, kuris paliktas verstis vien savo išgalėmis. Todėl mūsų malda, kai prašome apginti nuo piktojo žabangų, tapati mūsų Motinos maldai: esu kunigas, nes Jis maloniai pažvelgė į mane mažutėlį (plg. Lk 1, 48). Ir iš to mažumo kyla mūsų džiaugsmas. Džiaugsmas dėl savo mažumo!

Mūsų kunigiškajame džiaugsmo atrandame tris reikšmingus bruožus: tas džiaugsmas mus *patepa* (bet nepadaro „slidžių“, mėgstančių prabangą ir arogantiškų), yra *nenykstantis* ir *misionieriškas*, pasiekiantis ir patraukiantis visus priešinga seka – pradedant nuo toliausiųjų.

Mus patepantis džiaugsmas. Tai reiškia, kad jis prasišverbia giliai į mūsų širdį, ją formuoja ir sakramentiškai sustiprina. Šventimų liturgijos ženklai – rankų uždėjimas, patepimas šventąja krizma, aprengimas šventaisiais drabužiais, tiesioginis dalyvavimas pirmojoje konsekracijoje – kalba apie Bažnyčios motinišką troškimą perduoti bei perteikti tai, ką jai davė Viešpats. Malonė pripildo mus iki kraštų ir į kiekvieną kunigą išsilieja visa, gausiai ir pilnatviškai. Patepti ligi pat kaulų... ir mūsų džiaugsmas, trykštantis iš vidaus, yra to patepimo aidas.

Niekada nepraeinantis džiaugsmas. Ta pilnatviška Dovaną, kurios niekas negali atimti ar padidinti, yra nepaliaujamas džiaugsmo šaltinis – nenykstantis džiaugsmas, kurio, kaip pažadėjo Viešpats, niekas negali atimti (plg. Jn 16, 22). Nuodėmė ar gyvenimo rūpesčiai jį gali „užmigdyti“ ar nuslopinti, bet gilumoje jis išlieka gyvas, kaip rusenanti žarija po pelenais, ir visada gali būti atgaivintas. Visada aktualus lieka Pauliaus patarimas Timotiejui: „Todėl tau primenu reikalą atgaivinti Dievo malonės dovaną, suteiktą mano rankų uždėjimu“ (2 Tim 1, 6).

Misionieriškas džiaugsmas. Šiuo trečiu bruožu ypač norėčiau su jumis pasidalyti jį pabrėždamas: kunigiškasis džiaugsmas artimai susijęs su Dievo šventa ir tikinčia tauta, nes tas džiaugsmas itin misionieriškas. Mūsų patepimas skirtas Dievo šventai ir tikinčiai tautai patepti: jos nariams krikštyti ir sutvirtinti, gydyti ir šventinti, laiminti, guosti ir evangelizuoti.

O kadangi tas džiaugsmas atsiranda tik ganytojui esant savo kaimenėje (nes ir maldos tyloje ganytojas garbina Tėvą tarp savo avių), jis yra tos kaimenės „ser-

gimas džiaugsmas“. Net liūdesio akimirkomis, kai viskas aplink atrodo tamsu ir kyla gundantis vienatvės svaigulys, tomis apatijos bei vangumo akimirkomis, kartais užklumpančiomis kunigo gyvenimą (kurių ir pats esu patyręs), net ir tomis akimirkomis Dievo tauta geba sergėti džiaugsmą, gali tave apginti, apkabinti, padėti atverti širdį ir iš naujo atrasti džiaugsmą.

Kaimenės „sergimą“ džiaugsmą taip pat sergi jį supantys, saugantys, ginantys du broliai ir sesuo: brolis neturtas, sesuo ištikimybė ir brolis klusnumas.

Kunigiškasis džiaugsmas yra džiaugsmas, kurio brolis – neturtas. Kunigas yra neturtingas kalbant grynai apie žmogiškąjį džiaugsmą: jis tiek daug atsisakė! Ir todėl neturtingas – jis, kuris tiek daug duoda kitiems, džiaugsmo sau turi prašyti iš Viešpaties ir Dievo tikinčios tautos, nesistengdamas susikurti jo sau pats. Žinome, kad mūsų tauta labai dosniai dėkoja kunigams už menkiausius laiminimo veiksmus ir ypač už sakramentus. Kalbėdami apie kunigiškosios tapatybės krizę, daugelis neatsižvelgia, kad tapatybė suponuoja priklausomybę. Nėra tapatybės – ir todėl gyvenimo džiaugsmo – be veiklios ir atsidadavusios priklausomybės Dievo tikinčiai tautai (plg. Apaštališkasis paraginimas *Evangelii gaudium*). Kunigas, įsivaizduojantis galįs atrasti kunigiškąją tapatybę savistaba panirdamas į savo paties vidų, veikiausiai aptiks ten tik tai ženklus, akinančius „išeiti“: išeik iš savęs paties, išeik ieškodamas Dievo adoracijoje, išeik ir duok savo tautai tai, kas tau patikėta, ir tavo tauta pasirūpins, kad pajustum ir patirtum, kas esi, koks tavo vardas, kokia tavo tapatybė, ir suteiks tau šimteriopo džiaugsmo, savo tarnams pažadėto Viešpaties. Jei iš savęs neišeisi, aliejus pasidarys gaižus ir patepimas nebegalės būti vaisingas. Išėjimas iš savęs reikalauja savęs apiplėšimo, apima neturtą.

Kunigiškasis džiaugsmas yra džiaugsmas, kurio sesuo – ištikimybė. Ne tiek ta prasme, kad visi esame „tyri“ (būtų gerai, jei tokie būtume padedami Dievo malonės!), kiek vis naujos ištikimybės vienatinei Sužadėtinei – Bažnyčiai prasme. Būtent tai lemia vaisingumą. Dvasiniai vaikai, Viešpaties dovanojami kiekvienam kunigui, tie, kuriuos jis pakrikštijo, jo laiminamos ir kelyje palaikomos šeimos, jo stiprinami ligoniai, jo katechizuojami ir ugdomi jaunuoliai, jo remiami vargšai – visi jie yra ta „Sužadėtinė“, kurią kunigas džiugiai laiko už viską brangesne, vienintele mylimąja ir visada yra jai ištikimas. Ir būtent vardą bei pavardę turinti gyvoji Bažnyčia, kuria kunigas rūpinasi savo parapijoje ar atlikdamas jam patikėtą užduotį, teikia jam džiaugsmą, kai jis yra jai ištikimas, kai daro viską, ką privalo daryti, ir atsisako visko, ko turi atsisakyti, kad išliktų tarp Viešpaties jam patikėtų avių: „Ganyk mano aveles“ (Jn 21, 16. 17).

Kunigiškasis džiaugsmas yra džiaugsmas, kurio brolis – klusnumas. Klusnumas hierarchinei Bažnyčiai, kuri mums teikia ne tik išorinę klusnumo aplinką – parapiją, į kurią esame paskirti, kunigiškąsias galias, ypatingas užduotis, – bet ir vienybę su Dievu Tėvu, iš kurio kyla bet kuri tėvystė. Tačiau taip pat klusnumas tarnaujančiajai Bažnyčiai, apimantis disponuojamumą ir pasirengimą skubiai tarnauti kitiems, visada ir kuo geriau, pagal „Skubančiosios Dievo Motinos“ (plg. *Lk 1, 39: meta spoudes*) pavyzdį, taip, kaip ji skuba patarnauti savo pusseserei Elzbietai ir rūpinasi Kanos virtuve, kai pritrūkstama vyno. Kunigo pasirengimas patarnauti paverčia Bažnyčią atlapotų durų namais, prieglobsčiu nusidėjėliams, prieglauda gyvenantiems gatvėje, slaugos namais ligoniams, stovykla jaunuoliams, katechizacijos auditorija besirengiantiems priimti pirmąją Komuniją... Kur Dievo tauta ko nors pageidauja ar jai ko nors reikia, ten yra ir kunigas, mokantis išklaudyti ir jaučiantis pareigą mylėti – pareigą, duotą Kristaus, kuris siunčia jį gailėstingai atsiliepti į tą poreikį ar kūrybine meile palaikyti tuos gerus norus.

Kas pašauktas, tas žino, jog šiame pasaulyje egzistuoja tikras ir pilnatviškas džiaugsmas – džiaugsmas, kylantis iš to, kad esi paimtas iš mylimos tautos ir pasiūstas teikti jai dovanas bei paguodą vienintelio Gerojo Ganytojo Jėzaus. Jis, kupinas didelės atjautos visiems šios žemės mažutėliams ir atstumtiesiems, nuvargusiems ir prislėgtiems lyg avims be piemens, panoro daugelį kitų įtraukti į savo tarnybą, kad liktų su mumis ir per savo kunigus veiktų savo tautos gerovės labui.

Šį Didįjį ketvirtadienį prašau Viešpaties Jėzaus, kad leistų daugybei jaunuolių atrasti širdies žerėjimą, įžiebiantį džiaugsmo ugnį, vos tik išdrįstama nedelsiant atsiliepti į jo pašaukimą.

Šį Didįjį ketvirtadienį prašau Viešpaties Jėzaus išsaugoti džiuogų spindesį, kuris sklinda iš akių naujai išventintųjų, iškeliaujančių, kad būtų „suvalgyti“ pasaulio, pasirususių visiškai atiduoti save tikinčiai tautai, džiuogiai besirengiančių pirmam pamokslui, pirmoms šv. Mišioms, pirmam krikštui, pirmai išpažinčiai... Tai džiaugsmas pirmąkart kaip pateptiesiems – kupiniems nuostabos – pasidalyti Evangelijos lobiais ir pajusti, kad tikinčioji tauta tave patepa vėl, bet kitaip: savo prašymais, galvos nulenkimu tavo palaiminimui, tavo rankų paspaudimu, savo vaikų prie tavęs atvedimu, meldimusi už savo ligonius... Išsaugok, Viešpatie, savo jaunų kunigų iškeliamą daryti viską tartum pirmą kartą džiaugsmą, sudeginti savo gyvenimą dėl Tavęs džiaugsmą.

Šį Kunigystės ketvirtadienį prašau Viešpaties Jėzaus sutvirtinti jau daug metų tarnaujančiųjų kunigiškąjį

džiaugsmą, džiaugsmą, kuris, nepranykdamas iš akių, taip pat guli ant pečių tų, kurie neša savo tarnybos našta, – kunigų, pažįstančių darbo ritmą, sukaupiančių jėgas ir vėl apsiginkluojančių: „giliai įkvepiančių oro“, kaip sako sportininkai. Išsaugok, Viešpatie, pagyvenusių kunigų džiaugsmo gilumą ir išminties paženklintą brandą. Teišmoksta jie melstis kaip Nehemijas: džiuogės Viešpatyje yra mano stiprybė (plg. *Neh 8, 10*).

Galiausiai šį Kunigystės ketvirtadienį prašau Viešpaties Jėzaus leisti suspindėti garbaus amžiaus kunigų, sveikų ir sergančių, džiaugsmui. Tai – kryžiaus džiaugsmas, kylantis iš suvokimo, kad irstančiuose žemiškuose induose nešiojamas negendantis lobis. Tegu jie moka būti patenkinti bet kuriame poste, laiko bėgime jausdami amžinybės skonį (Guardini). Tepajunta, Viešpatie, fakelo perdavimo kitiems džiaugsmą, matydami augančias naujas savo dvasinių vaikų kartas ir ramia šypsena sutikdami pažadus, kupini niekada nenuviliančios vilties.

Pamokslas per Velyknakčio šv. Mišias

2014 m. balandžio 19 d.

Evangelija apie Jėzaus Kristaus prisikėlimą pradedama moterų keliavimu prie kapo auštant dienai po šabo. Jos eina prie kapo pagerbti Viešpaties kūno, tačiau kapą atranda atvertą ir tuščią. Galingas angelas taria: „Jūs nebijokite!“ (*Mt 28, 5*) ir liepia joms eiti ir pranešti apaštalams žinią: „Jis prisikėlė iš numirusių ir eina pirma jūsų į Galilėją“ (7 eil.). Moterys greitai nuskuba ir pakeliui sutinka patį Jėzų, kuris joms sako: „Nebijokite! Eikite ir pasakykite mano broliams, kad keliautų į Galilėją; ten jie mane pamatys“ (10 eil.). „Nebijokite“ – tai balsas, raginantis mus atverti širdis ir priimti tą žinią.

Mokytojui mirus, mokiniai išsilakstė; jų tikėjimas sudužo, viskas atrodė baigta, tikrumas pranyko, viltys užgeso. Tačiau dabar ta moterų žinia, nors ir neįtikima, pasiekė juos tarsi šviesos spindulys. Žinia pasklinda: Jėzus prisikėlė, kaip išpranašavo... Ir taip pat paliepė eiti į Galilėją. Moterys išgirdo tai du kartus, pirmąkart iš angelo, paskui iš paties Jėzaus: „Kad keliautų į Galilėją; ten jie mane pamatys.“ „Nebijokite“ ir „eikite į Galilėją“.

Galilėja yra pirmojo pašaukimo vieta, kur viskas prasidėjo! Grįžti ten, kur jie buvo pirmą kartą pašaukti. Jėzusėjo ežero krantu, kai žvejai metė savo tinklus. Jis pašaukė juos, ir jie, viską palikę, nuėjo paskui jį (plg. *Mt 4, 18–22*).

► Popiežiaus katechezės

Grįžti į Galilėją reiškia iš naujo perskaityti viską remiantis kryžiumi ir pergale, be baimės, „nebijokite!“. Iš naujo perskaityti viską – skelbimą, stebuklus, naują bendruomenę, užsidegimą ir pasitraukimą ligi pat išdavystės – remiantis pabaiga, kuri yra nauja pradžia, remiantis *šiuo aukščiausiu meilės aktu*.

„Galilėja“ ir kiekvienam iš mūsų yra kelionės su Jėzumi pradžia. „Eiti į Galilėją“ reiškia kai ką gražaus, tai iš naujo atrasti krikštą kaip gyvą versmę, pasisemti naujų jėgų iš mūsų tikėjimo bei krikščioniškosios patirties šaknų. Grįžti į Galilėją pirmiausia reiškia grįžti į tą žerintą tašką, kur mane mano kelio pradžioje palytėjo Dievo malonė. Ir iš tos kibirkšties galiu uždegti ugnį šiandienai ir nešti šilumą bei šviesą savo broliams ir seserims. Iš tos kibirkšties išsižiebia nuolankus džiaugsmas, džiaugsmas, kurio negali užgauti skausmas ir neviltis, geras ir švelnus džiaugsmas.

Krikščionio gyvenime po krikšto esama ir dar vienos „Galilėjos“, egzistenciškesnės „Galilėjos“: tai *asmeninio susitikimo su Jėzumi Kristumi*, pašaukusio mane juo sekti ir dalyvauti jo misijoje, patirtis. Šia prasme grįžti į Galilėją reiškia sergėti širdyje gyvą šio pašaukimo atminimą – pašaukimo, kai Jėzus, sutiktas kelyje, gai-

lestingai pažvelgė į mane ir pakvietė sekti paskui jį; grįžti į Galilėją reiškia atgaivinti tos akimirkos, kai jo žvilgsnis susitiko su manuoju, atminimą, akimirką, kai jis leido man pajusti, kad mane myli.

Šiandien, šią naktį, kiekvienas iš mūsų gali savęs paklausti: *kas yra manoji Galilėja?* Svarbu atminti, grįžti atgal ir prisiminti. *Kur yra manoji Galilėja?* Ar atmenu? O gal užmiršau? Ieškok ir atrasi! Ten tavęs laukia Viešpats. Nuklydau keliais ir takais, privertusiais mane užmiršti? Viešpatie, padėk: pasakyk man, kas yra manoji Galilėja. Juk žinai, noriu ten grįžti, kad sutikčiau tave ir būčiau apglėbtas tavo gailestingumo. Nebijokite, grįžkite į Galilėją!

Evangelija aiški: norint pamatyti prisikėlusį Jėzų ir tapti jo prisikėlimo liudytoju, būtina ten grįžti. Tai neėjimas atgal, ne nostalgija, bet grįžimas prie pirmosios meilės *gauti ugnies*, Jėzaus išiebtos pasaulyje, ir nešti ją visiems ligi žemės pakraščių. Grįžkite į Galilėją be baimės.

„Pagonių Galilėja“ (Mt 4, 15; Iz 8, 23): Prisikėlusiojo horizontas, Bažnyčios horizontas, karštas troškimas susitikti... Leiskimės į kelią!

Popiežius Pranciškus

Kaip išgyvename Eucharistiją?

2014 m. vasario 12 d.

Paskutinėje katechezėje nušviečiau, kaip Eucharistija mus įveda į tikrą bendrystę su Jėzumi ir į jo slėpinį. Dabar galime užduoti sau keletą klausimų, koks mūsų švenčiamos Eucharistijos santykis su mūsų kaip Bažnyčios ir kaip pavienių krikščionių gyvenimu. *Kaip išgyvename Eucharistiją?* Kaip ją išgyvename sekmadienį eidami į Mišias? Ar tai tik šventiška akimirka, įsitvirtinusi tradicija, proga susitikti ir jaustis tvarkingiems, ar kas nors daugiau?

Yra tam tikrų konkrečių požymių, leidžiančių suprasti, kaip mes visa tai patiriame, kaip išgyvename Eucharistiją; požymiai parodo, ar tinkamai, ar nelabai tinkamai išgyvename Eucharistiją. Pirmas požymis yra mūsų *požiūrio į kitus ir santykio su kitais būdas*. Eucharistijoje Kristus vis iš naujo mums dovanoja save, atnaujindamas ant Kryžiaus įvykdytą savidavą. Visas jo gyvenimas yra visiškas savęs dovanojimas iš meilės; todėl jis

mėgdavo būti su savo mokiniais ir su žmonėmis, su kuriais tekdavo susipažinti. Jam tai reikė dalyvavimo jų troškimuose, problemose, tame, kas vyko jų sielose ir gyvenime. Dalyvaudami Mišiose mes susitikame su įvairiais vyrais ir moterimis: jaunais, senais, vaikais; vargšais ir turtingais; vietiniais ir atvykėliais; atėjusiais su šeimomis ir vienišais. Ar Eucharistijos šventimas veda mane prie suvokimo, kad iš tikrųjų jie visi yra mano broliai ir seserys? Ar ugdo gebėjimą džiaugtis kartu su besidžiaugiančiais ir verkti su verkiančiais? Ar skatina mane eiti pas vargšus, ligonius, atstumtuosius? Ar padeda man atpažinti Jėzų jų veiduose? Mes visi einame į Mišias, nes mylime Jėzų ir norime Eucharistijoje dalytis jo kančia ir prisikėlimu. Bet ar mylime, kaip nori Jėzus, labiausiai vargstančius mūsų brolius ir seseris?

Pavyzdžiui, šiomis dienomis Romoje matėme daug socialinių problemų, tiek dėl liūties, nuniokojusios ištisus rajonus, tiek dėl nedarbo, kuris yra pasaulyje vyraujančios ekonominės krizės padarinys. Aš savęs klausiu ir kiekvienas savęs tepaklausia: kaip aš, einantis į Mišias, visa tai išgyvenu? Rūpinuosi padėti, prisitarti, melstis už tuos, kuriuos vargina šios problemos? Ar esu kiek abejingas?

O gal Mišiose man labiau rūpi tuščios kalbos: „Ar matei, kaip ta apsirengusi? Ar pastebėjai, kuo anas vilki?“ Kartais tai vyksta po Mišių, tačiau to neturėtų būti! Rūpinkimės seserimis ir broliais, kuriems reikia pagalbos dėl ligos ar kokios bėdos. Gera bus, jei šiandien pagalvosime apie šiuos sunkumų ištiktus mūsų brolius ir seseris Romoje: tuos, kurie patiria liūties sukeltus traagiškus padarinius, socialines problemas ir bedarbystę. Prašykime, kad Jėzus, kurį priimame Eucharistijoje, mums padėtų padėti jiems.

Kitas labai svarbus požymis yra malonė *jausti, kad tau atleista ir būti pasirengusiam atleisti*. Kartais klausama: „Kam eiti į bažnyčią, jei nuolatiniai Mišių dalyviai yra tokie pat nusidėjėliai kaip kiti?“ Kiek kartų tai girdėjome! Iš tikrųjų gi švenčiantysis Eucharistiją tai daro ne todėl, kad yra už kitus geresnis arba nori toks atrodyti, bet kad suvokia poreikį būti priimtas ir atnaujintas Dievo gailestingumo, Jėzuje Kristuje tapusio kūnu. Jei kiekvienas nejaučiame, kad mums reikia Dievo gailestingumo, jei nesijaučiame esą nusidėjėliai, geriau neikime į Mišias! Mes einame į Mišias, nes esame nusidėjėliai ir mums reikia gauti Dievo atleidimą, dalyvauti Jėzaus atpirkime, jo atleidime. „Prisipažįstu“, kurį kalbame Mišių pradžioje, ne *pro forma* tariami žodžiai, bet tikras gailėsčio aktas! Esu nusidėjėlis ir tai išpažįstu – šitaip prasideda Mišios! Niekuomet pamirškime, kad Jėzaus Paskutinė vakarinė vyko „tą naktį, kurią buvo išduotas“ (1 Kor 11, 23). Ta duona ir vynas, kuriuos aukojame ir prie kurių susibuuriame, kiekvieną kartą atnaujina Kristaus kūno ir kraujo dovaną mūsų nuodėmėms atleisti. Turime eiti į Mišias nuolankiai, kaip nusidėjėliai, ir Viešpats mus sutaikins.

Paskutinį svarbų požymį atskleidžia santykis tarp Eucharistijos šventimo ir *mūsų krikščioniškų bendruomenių gyvenimo*. Reikia visada atsiminti, kad Eucharistija tai ne mūsų atliekamas veiksmas, ne mes minime tai, ką Jėzus padarė ir pasakė. Ne. Eucharistija – Jėzaus veiksmas! Tai atlieka Kristus, jis veikia ant altoriaus. Tai Kristaus dovana: jis tampa esamas ir suburia mus apie save, kad maitintų savo Žodžiu ir savo gyvybe. Tai reiškia, kad Bažnyčios misija ir tapatybė kyla iš ten, iš Eucharistijos ir joje visuomet įgyja formą. Eucharistijos šventimas išoriškai gali būti nepriekaištingas, labai gražus, tačiau jeigu tai mūsų neveda į susitikimą su Jėzumi Kristumi, kyla grėsmė, kad tai neduos mums širdžiai ir mūsų gyvenimui. Per Eucharistiją Jėzus nori įeiti į mūsų gyvenimą ir jį persunkti savo malone, jog kiekvienoje krikščionių bendruomenėje vyrautų darna tarp liturgijos ir gyvenimo.

Mūsų širdys prisipildo pasitikėjimo ir vilties, kai Evangelijoje girdime Jėzaus žodžius: „Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš jį

prikelsiu paskutinįją dieną“ (Jn 6, 54). Išgyvenkime Eucharistiją tikėjimo, maldos, atleidimo, atgailos, bendruomeninio džiaugsmo dvasia, rūpindamiesi vargstančiais broliais ir seserimis, būdami tikri, kad Viešpats įvykdys, ką pažadėjo, ir duos amžinąjį gyvenimą. Amen.

Atgailos dovana

2014 m. vasario 19 d.

Per įkrikščioninimo sakramentus – Krikštą, Sutvirtinimą ir Eucharistiją – žmogus gauna naują gyvenimą Kristuje. Visi žinome, kad šį gyvenimą nešiojamės „moliniuose induose“ (2 Kor 4, 7), vis dar esame veikiami pagundų, kančios, mirties, o dėl nuodėmės galime net prarasti tą naująjį gyvenimą. Todėl Viešpats norėjo, kad Bažnyčia testų jo išganymo darbą taip pat savo narių atžvilgiu, ypač per Sutaikinimo ir Ligonų patepimo sakramentus, kuriuos galima pavadinti bendru „gydymo sakramentų“ vardu. Sutaikinimo sakramentas yra gydymo sakramentas.

Kai einu išpažinties, einu pasigydyti – pagydyti sielą, širdį ir tai, ką padariau netinkamai. Šių aspektų vidinį ryšį geriausiai atspindi biblinis paveikslas – epizodas apie nuodėmių atleidimą paralyžiuotajam ir jo išgydymą, kai Viešpats Jėzus apsireiškia tuo pat metu kaip sielos ir kūno gydytojas (plg. Mk 2, 1–12; Mt 9, 1–8; Lk 5, 17–26).

1. Atgailos ir Sutaikinimo sakramentas kyla tiesiogiai iš Velykų slėpinio. Velykų vakare Viešpats pasirodė mokiniams, užsidariusiems Aukštutiniame kambaryje, ir, pasveikinęs juos žodžiais: „Ramybė jums!“, kvėpė į juos ir tarė: „Imkite Šventąją Dvasią. Kam atleisite nuodėmes, tiems jos bus atleistos, o kam sulaikysite, – sulaikytos“ (Jn 20, 21–23). Ši ištrauka mums atskleidžia šiame sakramente glūdinčią dinamiką. Pirmiausia tą faktą, kad nuodėmių atleidimas nėra toks dalykas, kurį galėtume patys sau suteikti. Negaliu sakyti: atleidžiu sau nuodėmes. Mes negalime sau suteikti nuodėmių atleidimo. Atleidimo prašoma, prašoma iš kito, o išpažinties metu atleidimo prašome iš Jėzaus. Atleidimas nėra mūsų pastangų vaisius, bet dovana Šventosios Dvasios, kuri mus pripildo gailestingumo ir malonės versmės, nepaliaujamai srūvančios iš nukryžiuoto ir prisikėlusio Kristaus širdies. Antra vertus, tai mums primena, kad ramybę galime patirti tik tada, kai Viešpatyje Jėzuje leidžiamės sutaikinami su Tėvu ir su broliais. Visi tai jaučiame širdyje, kai einame išpažinties apsunkusia siela, kiek nuliūde; gavę Jėzaus atleidimą, esame ramūs, turime širdyje tą ramybę, kurią gali duoti tik Jėzus, tik Jis.

2. Laikui bėgant šio sakramento šventimas keitėsi: viešąją išpažintį – pirmiau tai buvo daroma viešai – pakeitė asmeninė konfidencialiai atliekama išpažintis. Tačiau dėl to nedera prarasti jos pirminės bažnytinės kilmės, sudarančios gyvybinį kontekstą. Bažnytinė bendruomenė yra vieta, kur esti Šventoji Dvasia, atnaujinanti širdis Dievo meilėje ir suvienijanti visus brolius Kristuje Jėzuse. Todėl nepakanka prašyti Viešpaties atleidimo tik savo mintyse ir savo širdyje, būtina nuolankiai išpažinti savo nuodėmes Bažnyčios tarnautojui. Švenčiant šį sakramentą kunigas atstovauja ne tik Dievui, bet ir visai bendruomenei, kuri atpažįsta save kiekvieno savo nario silpnume, su jauduliu klausosi jo atgailos, vienijasi su juo, guodžia ir lydi jį atsivertimo, žmogiškojo bei krikščioniškojo brendimo kelyje. Kas nors gali pasakyti: aš išpažįstu nuodėmes tik Dievui. Taip, gali Dievui pasakyti: „Atleisk man“ ir išpažinti jam visas savo nuodėmes, bet mūsų nuodėmės nukreiptos taip pat prieš mūsų brolius, prieš Bažnyčią. Todėl būtina prašyti atleidimo Bažnyčios ir brolių per kunigo asmenį. „Bet man gėda, tėve...“ Gėda taip pat geras dalykas, sveika truputį gėdytis, nes gėda yra išganinga. Kai žmogus neturi gėdos, mes savo šalyje vadiname tokį „begėdžiu“. Gėdos poveikis geras, nes ji daro mus nuolankesnius, o kunigas su meile ir jautrumu priima tą išpažintį ir Dievo vardu atleidžia. Taip pat ir žmogiškuoju požiūriu norint išlieti širdį gera pasikalbėti su broliu ir išsakyti kunigui širdį slegiančius dalykus. Ir žmogus jaučia, kad išlieja širdį Dievo akivaizdoje, su Bažnyčia, su broliu. Nebijokite išpažinties! Laukdamas eilėje išpažinties žmogus jaučia tuos dalykus, taip pat ir gėdą, bet po išpažinties jis nueina laisvas, didis, gražus, gavęs atleidimą, švarus, laimingas. Čia yra išpažinties grožis! Norėčiau jūsų paklausti – tik nesakykite to garsiai, kiekvienas teatsako savo širdyje, – kada paskutinį kartą buvai išpažinties? Tegu kiekvienas apie tai pamąsto... Prieš dvi dienas, dvi savaites, prieš dvejus metus, prieš dvidešimt, keturiasdešimt metų? Tegu kiekvienas padaro apyskaitą, paklausdamas savęs: kada paskutinį kartą buvau išpažinties? Ir jei praėjo daug laiko, nepraleisk daugiau nė dienos, eik, ir kunigas bus geras. Ten yra Jėzus, o Jėzus geresnis už kunigus, Jėzus priima tave, priima su didele meile. Būk drąsus ir eik išpažinties!

3. Brangūs bičiuliai, švęsti Sutaikinimo sakramentą reiškia atsidurti meilingame glėbyje: tai begalinio Tėvo gailestingumo glėbys. Prisiminkime tą gražų palyginimą apie sūnų, išėjusių iš namų su palikimo pinigais; jis viską iššvaistė, o tada, kai jau nieko nebeturėjo, nutarė grįžti namo, bet jau nebe kaip sūnus, o kaip tarnas. Taip labai jautėsi širdyje kaltas ir taip smarkiai gėdijosi. Jo nuostabai, vos jam pradėjus kalbėti ir prašyti atleidimo, tėvas neleido užbaigti, apkabino jį, pabučiavo ir surengė puotą. Aš jums sakau: kiekvieną kartą, kai atliekame iš-

pažintį, Dievas mus apkabina, Dievas surengia šventę! Eikime toliau tuo keliu. Telaimina jus Dievas!

Ligonių patepimas

2014 m. vasario 26 d.

Šiandien norėčiau aptarti su jumis Ligonių patepimo sakramentą, leidžiantį mums tarsi ranka paliesti Dievo gailestingumą žmogui. Seniau jis vadintas Paskutiniu patepimu, nes buvo suvokiamas kaip dvasinė paguoda tiesiogiai artinantis mirčiai. Tačiau kalbėjimas apie „ligonių patepimą“ padeda plačiau žvelgti į ligos ir kančios patirtį Dievo gailestingumo apimtimi.

Biblinis įvaizdis, atskleidžiantis Ligonių patepimo slėpinio gelmę, yra pasakojimas apie gailestingąjį samarietį Luko evangelijoje (*Lk 10, 30–35*). Kiekvieną kartą, kai švenčiame šį sakramentą, Viešpats Jėzus per jam atstovaujantį kunigą prisiartina prie kenčiančio, sunkiai sergančio, seno žmogaus. Palyginime pasakojama, kad gailestingasis samarietis pasirūpina kenčiančiu žmogumi, jo žaizdas užpildamas aliejumi ir vynu. Aliejus primena tą aliejų, kuris kasmet vyskupo pašventinamas per Didžiojo ketvirtadienio Krizmos Mišias ir yra skirtas ligoniams patepti. O vynas ženklina Kristaus meilę ir malonę, kylančią iš jo gyvybės už mus dovanojimo, ir tai visu turtingumu reiškiasi Bažnyčios sakramentiniame gyvenime. Galiausiai kenčiantysis patikimas užteigęs šeiminkui, kad šis juo pasirūpintų nepaisydamas išlaidų. Kas yra šis užteigęs šeiminkas? Tai Bažnyčia, krikščionių bendruomenė, mes visi, kuriems kasdien Viešpats Jėzus patiki tuos, kurių kenčia kūnas ir siela, kad galėtume jiems neribotai lieti visą Jo gailestingumą ir išgelbėjimą.

Šis pavedimas yra aiškiai ir tiksliai patvirtintas Jokūbo laiške, kuriame sakoma: „Kas nors pas jus serga? Tepasikviečia bažnyčios vyresnius, ir jie tesimeldžia už jį, patepdami aliejumi Viešpaties vardu. Tikėjimo malda išgelbės ligonį, ir Viešpats jį pakels, o jeigu jis būtų nusikaltęs, jam bus atleista“ (*Jok 5, 14–15*). Kalbama apie praktiką, gyvavusią jau apaštalų laikais. Jėzus mokė savo mokinius reikšti ypatingą meilę ligoniams ir kenčiantiesiems, perdavė jiems gebėjimą ir užduotį – per ypatingą Ligonių sakramento malonę apdovanoti juos paguoda ir ramybe Jo vardu ir pagal Jo širdį. Tačiau tai neturi mūsų vesti į primygtinį stebuklo siekį ar įsitikinimą, kad visuomet ir kiekvienu atveju įmanoma išgyti. Tai suteikia tikrumą, kad Jėzus yra arti ligonio ir senyvo žmogaus, nes kiekvienas senyvas žmogus,

kiekvienas vyresnis nei 65 metų gali priimti šį sakramentą, per kurį pats Jėzus artinasi prie žmogaus.

Kai žmogus serga, kartais svarstoma: „Pakvieskime kunigą, tegu ateina“; „Ne, tai gali atnešti nelaimę, nekviesskime“ arba „Ligonis gali išsigąsti“. Kodėl taip mąstome? Nes įsivaizduojame, kad po kunigo ateina eilė laidojimo tarnybai. Tai netiesa. Kunigas ateina padėti ligoniui ar senyvam žmogui; todėl toks svarbus kunigo lankymasis pas ligonius. Kunigas pakviečiamas pas ligonį sakant: „Prašome ateiti suteikti patepimo ir palaiminti.“ Pats Jėzus ateina paguosti ligonio, suteikti jam jėgų, duoti viltį, padėti; taip pat atleisti jam nuodėmių. Tai labai gražu! Ir nereikia manyti, jog tai *tabu*. Juk visada gera žinoti, kad skausmo ir ligos valandą nesame vieni: kunigas ir kiti dalyvaujantys Ligonių patepimo apeigose atstovauja visai krikščionių bendruomenei, kuri kaip vienas kūnas apsupa kenčiantįjį ir jo šeimą, stiprindama jų tikėjimą ir viltį, paremdama juos malda ir broliška šiluma. Didžiausia paguoda kyla iš fakto, kad šiame sakramente esti pats Viešpats Jėzus, kuris paima mus už rankos, paliečia mus taip, kaip liesdavo ligonius, taip pat primena, jog priklausome jam ir kad niekas – net liga ar mirtis – niekuomet negalės mūsų nuo jo atskirti. Ar esame pratę kviesti kunigą savo ligoniams – kalbu ne apie susirgusius gripu tris ar keturias dienas, bet apie sunkius ligonius, – taip pat seniems žmonėms, kad suteiktų šį sakramentą, tą Jėzaus paguodą ir jėgą, ir jie galėtų eiti pirmyn? Darykime tai!

Kunigystės tarnystė ir sakramentas

2014 m. kovo 26 d.

Jau kalbėjome apie tai, kad trys sakramentai – Krikštas, Sutvirtinimas ir Eucharistija – drauge sudaro įkrikščioninimo slėpinį, vieną didžiulį malonės vyksmą, kuris mus atgimdo Kristuje. Tai pamatinis pašaukimas, visus vienijantis Bažnyčioje kaip Kristaus mokinius. Yra dar du sakramentai, atitinkantys du specifinius pašaukimus: Kunigystės šventimų ir Santuokos. Jie sudaro du svarbius kelius, kuriais eidami krikščionys gali savo gyvenimą Kristaus pavyzdžiu ir jo vardu padaryti meilės dovana, taip bendradarbiaudami ugdant Bažnyčią.

Kunigystės šventimų sakramentą sudaro trys laipsniai – diakonatas, kunigystė ir vyskupystė; šis sakramentas įgalina vykdyti apaštalams Viešpaties Jėzaus patikėtą tarnystę – ganyti jo kaimenę Šventosios Dvasios galia ir pagal jo širdį. Būtent ganyti Jėzaus kaimenę ne žmogiškosiomis jėgomis ar savo galia, bet Šventosios

Dvasios galia ir pagal jo širdį, Jėzaus širdį, kuri yra mylinti širdis. Kunigas, vyskupas, diakonas turi su meile ganyti Viešpaties kaimenę. Priešingu atveju to niekam nereikia. Šia prasme tarnautojai, kurie išrenkami šiai tarnystei ir iššventinami, tęsia laike Jėzaus buvimą, jei tai daro Šventosios Dvasios galia, Dievo vardu ir su meile.

Pirmasis aspektas. Iššventintieji padaromi *bendruomenių vadovais*. Taip, jie yra „priekyje“, tačiau Jėzui tai reiškia, kad savo valdžią reikia pajungti tarnavimui, kaip Jis pats parodė mokiniams ir mokė juos: „Jūs žinote, kad tautų valdovai engia tautas ir didžiūnai rodo joms savo galią. Tarp jūsų to nebus. Jei kas norėtų tapti didžiausias iš jūsų, tebūnie jūsų tarnas, ir kas panorėtų būti pirmas tarp jūsų, tebūnie jūsų vergas. Žmogaus Sūnus irgi atėjo ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti ir savo gyvybės atiduoti kaip išpirkos už daugelį“ (Mt 20, 25–28; plg. Mk 10, 42–45). Jei vyskupas netarnauja bendruomenei, jis negerai daro. Jei kunigas, klebonas netarnauja bendruomenei, jis negerai daro, klysta.

Kitas bruožas, kylantis iš sakramentinės vienybės su Kristumi, yra *karšta meilė Bažnyčiai*. Pamaštykime apie ištrauką iš Laiško efeziečiams, kur šv. Paulius sako, jog „Kristus mylėjo Bažnyčią ir atidavė už ją save, kad ją pašventintų, apvalydamas vandens nuplovimu ir žodžiu, kad padarytų sau garbingą Bažnyčią, neturinčią jokios dėmės nei raukšlės, nei nieko tokio, bet šventą ir nesuteptą“ (Ef 5, 25–27). Šventimų galia iššventintasis tarnautojas pasišvenčia savo bendruomenei ir myli ją visa širdimi: ji yra jo šeima. Vyskupas, kunigas myli Bažnyčią savo bendruomenėje, myli labai stipriai. Taip, kaip Kristus myli Bažnyčią. Šv. Paulius tą patį pasakys apie santuoką: vyras myli savo žmoną, kaip Kristus myli Bažnyčią. Tai didžiulis meilės slėpinys, kunigiškosios tarnystės ir santuokos slėpinys, du sakramentai, sudarantys kelią, kuriuo žmonės paprastai eina pas Viešpatį.

Paskutinis aspektas. Apaštalas Paulius ragina savo mokinį Timotiejų neapleisti, bet *nuolat gaivinti jame esančią dovaną*. Dovaną, kuri, jam buvo suteikta rankų uždėjimu (plg. 1 Tim 4, 14; 2 Tim 1, 6). Jei vyskupo ar kunigo tarnystė nemaitinama maldos, Dievo žodžio klausymo, kasdienio Eucharistijos šventimo, taip pat dažno Atgailos sakramento priėmimo, galiausiai neišvengiamai išleidžiama iš akių tikroji tarnystės prasmė ir džiaugsmas, kylantis iš bendrystės su Jėzumi. Jei vyskupas nesimeldžia, neklauso Dievo žodžio, jei kasdien neaukoja Mišių, jei neina reguliariai išpažinties – panašiai ir kunigas, jei nevykdo tų dalykų, – ilgainiui praranda bendrystę su Jėzumi, tampa nieko gero Bažnyčiai neatnešančia vidutinybe. Dėl to turime padėti vyskupams ir kunigams melstis ir klausyti Dievo žodžio, kuris yra kasdienė duona, kasdien švęsti Eucharistiją ir turėti

įprotį atlikti išpažintį. Tai labai svarbu, nes būtent tai susiję su vyskupų ir kunigų šventėjimu.

Noriu baigti paminėdamas vieną man ateinantį į galvą dalyką: ką daryti norint tapti kunigu, kur parduodamas leidimas į kunigybę? Ne, neparduodamas! Tai Viešpaties iniciatyva. Viešpats pašaukia. Šaukia kiekvieną iš tų, kuriems skirta tapti kunigais, nes jis to nori. Galbūt čia yra jaunuolių, kurie širdyje išgirdo to pašaukimo balsą, norą tapti kunigu, norą tarnauti kitiems Dievo reikaluose, norą visą gyvenimą skirti tarnystei katechizuojant, krikštijant, atleidžiant, švenčiant Eucharistiją, rūpinantis ligoniais... ir taip visą gyvenimą. Jei kas nors išgirdo širdyje, tai buvo Jėzaus balsas. Puoselėkite šį pašaukimą ir melskitės, kad jis augtų ir duotų vaisių visoje Bažnyčioje.

Santuokos sakramentas

2014 m. balandžio 2 d.

Šiandien, kalbėdami apie santuoką, baigiame katechezų ciklą, skirtą sakramentams. Šis sakramentas veda mus į pačią Dievo plano šerdį: tai Sandoros su savo tauta, tai yra su mumis visais, bendrystės planas. Pradžios knygoje, kuri yra pirmoji Biblijos knyga, vainikuojant pasakojimą apie pasaulio sukūrimą sakoma: „Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą, pagal savo paveikslą sukūrė jį; vyrą ir moterį; sukūrė juos... Todėl vyras palieka savo tėvą ir motiną, glaudžiasi prie savo žmonos, ir jie tampa vienu kūnu“ (Pr 1, 27; 2, 24). Dievo paveikslas – tai sutuoktinių pora, vyras ir moteris, abu kartu, ne vien vyras ir ne vien moteris, bet abu. Tai yra Dievo paveikslas: meilė, Dievo sandora su mumis išreiškiama šioje vyro ir moters sandoroje. Tai labai gražu! Esame sukurti, idant mylėtume atspindėdami Dievą ir jo meilę. Santuokinėje sąjungoje vyras ir moteris įvykdo šį pašaukimą, paženklinat tarpusavio ryšio ir pilnutinės bei galutinės gyvenimo bendrystės.

Kai vyras ir moteris švenčia Santuokos sakramentą, Dievas tarsi „atsispindi“ juose; Jis įspaudžia juose savo bruožus ir neišdildomos savo meilės žymę. Santuoka yra Dievo meilės mums ikona. Iš tikrųjų Dievas taip pat yra bendrystė: trys Asmenys – Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia amžinai gyvena tobuloje vienybėje. Būtent tai yra santuokos slėpinys: Dievas iš dviejų sutuoktinių padaro vieną gyvenimą. Biblijoje vartojamas stiprus pasakymas „vienas kūnas“ – tokia intymi yra vyro ir moters sąjunga santuokoje. Būtent tai ir yra santuokos slėpinys – tai Dievo meilė, atsispindinti poroje, nusprendusioje gyventi kartu. Todėl vyras palieka savo namus, savo tėvų namus

ir eina gyventi su savo žmona, susivienija su ja taip stipriai, kad du, kaip sakoma Biblijoje, tampa vienu kūnu.

Šv. Paulius Laiške efeziečiams pabrėžia, kad krikščionys sutuoktiniai atspindi didelį slėpinį: Kristaus įsteigtą ryšį su Bažnyčia, santuokinį ryšį (plg. Ef 5, 21–33). Bažnyčia yra Kristaus sutuoktinė. Toks yra jų santykis. Tai reiškia, kad Santuoka atitinka specifinį pašaukimą ir turi būti suvokiama kaip pašventinimas (plg. *Gaudium et spes*, 48; *Familiaris consortio*, 56). Tai yra pašventinimas: vyras ir moteris pašventinami jų meilėje. Sutuoکتiniam sakramento galia pavedama tikra misija, kad jie, pradėdami nuo paprastų kasdienių dalykų, padarytų regimą meilę, kuria Kristus myli Bažnyčią ir toliau atiduodamas už ją savo gyvenimą ištikimai ir tarnystės dvasia.

Ištis nuostabus Dievo planas glūdi Santuokos sakramente! Jis sleidžiasi per žmogiškojo būvio paprastumą ir trapumą. Gerai žinome, kiek daug sunkumų ir išbandymų patiria sutuoktiniai. Svarbu išlaikyti gyvą ryšį su Dievu, kuris yra jų santuokinio ryšio pamatas. O tikras ryšys visuomet yra su Viešpačiu. Kai šeima meldžiasi, šis ryšys išsaugojamas. Kai vyras meldžiasi už žmoną ir žmona – už vyrą, jų ryšys tampa stiprus; vienas meldžiasi už kitą. Tiesa, kad santuokiniame gyvenime yra daug sunkumų, daugybė; tai trūksta darbo, tai pinigų, tai vaikai turi problemų. Daugybė sunkumų. Labai dažnai vyras ir žmona tampa irzlūs ir ginčijasi tarpusavyje. Santuokoje visada yra ginčų, kartais net lėkštės ima skraidyti. Tačiau tai neturi mūsų liūdinti, tai žmogiškoji būklė. Paslaptis ta, kad meilė stipresnė už ginčo akimirkas, todėl aš visada patariu sutuoktiniams: dieną, kai ginčijotės, būtinai užbaikite susitaikydami. Visada! O kad susitaikytumėte, nebūtina kviesti į namus Jungtinių Tautų. Pakanka mažo gesto, glamonės, ir tai tepraeina! O rytoj pradėk iš naujo. Tai ir yra gyvenimas – eiti pirmyn, eiti pirmyn drąsiai ir trokštant gyventi kartu. Tai yra didinga, gražu! Santuokinis gyvenimas yra toks gražus dalykas, turime jį visada saugoti, saugoti vaikus. Kitomis progomis šioje aikštėje esu minėjęs, kas labai padeda santuokiniame gyvenime. Tai trys žodžiai, kuriuos nuolatos reikia sakyti, tie trys žodžiai – *prašau, ačiū, atsiprašau* – privalo būti mūsų namuose. Trys stebuklingi žodžiai. *Prašau*, ar galima: kad neįsiveržtume į sutuoktinių gyvenimą. *Prašau*, o ką tu galvoji? *Prašau*, leisk man. *Ačiū*: dėkoti savo sutuoktiniui; ačiū tau už tai, ką dėl manęs padarei. Kaip gražu dėkoti! Kadangi visi klystame, yra dar vienas žodis, kurį kiek sunku ištarti, bet būtina: *atsiprašau*. *Prašau, ačiū ir atsiprašau*. Vartojant šiuos tris žodžius, vyrui meldžiantis už žmoną ir žmonai už vyrą, turint įprotį susitaikyti iki dienos pabaigos, santuoka eis pirmyn. Trys stebuklingi žodžiai, malda ir visuomet susitaikymas. Telaimina jus Viešpats ir melskitės už mane.

Apaštališkojo nuncijaus Pedro Lopez Quintanos sveikinimas Vilniaus arkikatedroje po Velyknakčio šv. Mišių

Brangūs broliai ir seserys, sveikinu sulaukus Šv. Velykų!

Su dideliu džiaugsmu Jums skelbiu šią žinią, taip pat ir popiežiaus Pranciškaus vardu, kuriam atstovauju jūsų šalyje: Kristus prisikėlė, Kristus yra gyvas. Norėčiau, kad šis pasveikinimas popiežiaus vardu pasiektų kiekvienus namus, kiekvieną šeimą šioje šalyje, o ypač tuos namus, kuriuose yra kančios, taip pat ligonines, kalėjimus. Popiežius nori, kad ši žinia pasiektų kiekvieną širdį, nes būtent ten Šventasis Tėvas nori pasėti šią gerąją žinią – Kristus prisikėlė. Viltis skelbiama visiems, nes nebesame nuodėmės vergovėje, nesame pavergti blogio. Nugalėjo meilė, nugalėjo gailestingumas, nugalėjo Dievas.

Kaip ir moterys, Jėzaus mokinės, kurios nuėjusios prie kapo rado jį tuščią, galime klausti savęs, ką tie įvykiai reiškia mums. Ką reiškia, kad Jėzus yra prisikėlęs? Tai reiškia, kad Dievo meilė yra stipresnė už blogį ir net už pačią mirtį. Reiškia, kad Dievas gali perkeisti mūsų gyvenimus, gali padaryti taip, kad mūsų širdžių dykumos sužydėtų. Kristus taip pat ir mūsų žmogiškumą pasiėmė su savimi ir atvėrė mums ateitį, pilną vilties.

Panevėžio vyskupo Liongino Virbalo SJ Velykų laiškas

2014 m. Velykos

Mieli broliai ir seserys,

visus nuoširdžiai sveikinu su Kristaus prisikėlimo švente ir kiekvieno žmogaus išgelbėjimo pradžia. Kasmet švenčiame šią didžiąją ir, galime sakyti, neįtikėtiną dieną. Nelengva patikėti stulbinančia naujiena: Tas, kuris buvo žiauriai nukryžiuotas ir paguldytas į kapą, yra gyvas. Juk žmogus keliauja viena kryptimi: nuo lopšio iki kapo. Niekas iš mirusių mūsų pažįstamų ir artimųjų nesugrįžo, neprisikėlė gyventi.

Ne tik mums, bet ir visiems buvo nelengva priimti prisikėlimo žinią. Evangelija pasakoja apie Marijos Magdalietės, apaštalu, kitų Jėzaus mokinių nuostabą, sumišimą ir net išgastį, kai jie pamatė tuščią kapo rūšį, išgirdo, kad Jėzaus ten nebėra. Kas atsitiko, kad šie paprasti vyrai ir moterys ėmė drąsiai skelbti, jog jų

Būtent tai yra Velykos, tai išėjimas, tai perėjimas nuo vergystės nuodėmei, blogiui į meilės laisvę, į gėrį. Nes Dievas yra gyvenimas ir tik gyvenimas, o mes esame Dievo garbė, nes gyvas žmogus yra Dievo garbė.

Brangūs broliai ir seserys, Kristus mirė ir prisikėlė vieną kartą už mus visus, tačiau ta prisikėlimo galia, tas perėjimas iš blogio vergystės į gėrio laisvę turi būti įgyvendintas kiekvieną dieną. Ši tiesa yra įgyvendinama mūsų egzistencijoje, mūsų kasdiniame gyvenime. Būtent šią žinią atnešu Jums Šventojo Tėvo vardu: priimkite Kristaus prisikėlimo malonę. Leiskime, kad Dievo meilė mus perkeistų, leiskime, kad Kristus mus mylėtų. Leiskime, kad jo meilės galia perkeistų mūsų gyvenimus ir mes taptume jo gailestingumo instrumentais. Leiskime, kad per mus lietūsi Dievo malonė ir atneštų gyvybę į žemę, kad būtų saugoma kūrinija, kad pražystų teisingumas ir ramybė.

Melskime, kad prisikėlęs Kristus perkeistų mirtį į gyvenimą, kad neapykantą pakeistų meile, kerštą – atleidimu, karą – taika. Būtent tokia yra šios nakties žinia. Kristus yra ramybė, taika visiems. Ir per jį mes meldžiamės taikos, ramybės visam pasauliui, mums visiems.

Mokytojas gyvas, buvo pasiryžęs veikiau mirti, negu Jo atsižadėti? Be jokios abejonės, jie sutiko prisikėlusį Jėzų ir patys su Juo kalbėjosi.

Velykų šventės mus tarsi atveda prie tuščio Kristaus kapo, mes vėl išgirstame Bažnyčios skelbiamą džiugią prisikėlimo naujieną. Tačiau to neužtenka: ir mums reikia sutikti prisikėlusį Viešpatį, kad patikėtume ir pradžiugtume. Turime būti atidūs, kaip pirmieji mokiniai: atpažinti Kristų, kai jis ateina, išgirsti jį, kai mums prabyla. Žinoma, kitu būdu negu savo prisikėlimo dieną, bet ne mažiau realiai: mūsų širdyse, per kitus žmones, gyvenimo įvykius. Tada Jis atėjo net pro užrakintas duris, dabar – per užvertus mūsų sielos langus. Atverkime širdis Dievui! Jis yra tikrasis kiekvieno žmogaus bičiulis, linkintis gera, vedantis į džiaugsmą.

Apaštalai ir moterys nepasilaikė sau džiugios prisikėlimo žinios, o skubėjo dalytis ja su kitais. Kai bendraujame, kai aktyviai įsitraukiame į parapijos, bendruomenės gyvenimą, pajuntame, kad yra gera būti kartu, galime padėti vieni kitiems. Žmogui reikia Dievo ir žmogui reikia žmogaus. Šeimos metai dar kartą primena, koks svarbus yra šis išskirtinis vyro ir moters ryšys, kaip reikšminga kiekvienam vaikui turėti motiną ir tėvą. Šeima yra ta aplinka, kurioje gali augti brandžios ir atsakingos asmenybės, tas pamatas, nuo kurio priklauso mūsų valstybės ateitis.

Kristaus prisikėlimą švenčiame pasaulyje, kuriame daug nelaimių, sąmyšio, grėsmės. Atrodo, kad šiemet ypač sunku džiaugtis, kai matome tai, kas dedasi Ukrainoje, girdime apie krikščionių persekiojimus ir net žudynes Artimuosiuose Rytuose, Afrikos šalyse. O juk kiekvienas mūsų turime savo sunkumų ir problemų. Bet tuo labiau mums reikia džiugios prisikėlimo žinios.

Velykų šventės sujungia Prisikėlimo rytą su Didžiojo penktadienio Kalvarijos drama ir Didžiojo šeštadienio

užantspauduoto kapo tyla. Negalime prisikėlimo atskirti nuo Kristaus kančios ir mirties. Jis prisikėlė perėjęs didįjį išbandymą, kryžius tapo Jo sostu, išaukštinimu. Ir mus, einančius nelengvais žemės keliais, Kristus veda į prisikėlimą, į nesibaigiantį gyvenimą. Jo prisikėlimas teikia tvirtą viltį.

Jau po savaitės popiežius Jonas Paulius II bus paskelbtas šventuoju. Prisikėlimo viltį jis liudijo ne tik žodžiais, bet ir visu gyvenimu. Didžiulis paradoksas, kad, būdamas senas, ligotas, jis sugebėjo įkvėpti tikėjimo ir vilties daugeliui sveikų ir jaunų žmonių. Paskutinėmis savo gyvenimo dienomis Jonas Paulius skelbė Evangeliją ne mažiau, nei tada, kai važinėjo po visą pasaulį. Tokiu būdu įvyko tai, apie ką rašė apaštalas Paulius: „Būdamas silpnas, esu galingas“ (2 Kor 12, 10). Per kryžiaus sunaikinimą Kristus nugalėjo mirtį, o savo žmogišku silpnumu, bet ir visišku pasitikėjimu Dievu, popiežius Jonas Paulius II tapo įkvepiančiu pavyzdžiu visiems. Kasdienio gyvenimo sunkumuose ir mes galime vienytis su prisikėlusiu Viešpačiu, galime džiugiai švęsti didžiąją Kristaus prisikėlimo dieną. Kristus prisikėlė, aleliuja!

Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretoriato pranešimas

Nuo 2014 m. kovo 31 d. įsigaliojo šie Dieviškojo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacijos patvirtinti Eucharistijos maldų in-tarpai.

II Eucharistijos malda:

„drauge su šventąja Dievo Gimdytoja Mergele Marija, su šventuoju Juozapu, jos Sužadėtinium“.

III Eucharistijos malda:

„su Mergele Marija, šventąja Dievo Gimdytoja, su šventuoju Juozapu, jos Sužadėtinium“.

IV Eucharistijos malda:

„Švenčiausioji Mergelė Marija, Dievo Gimdytoja, šventasis Juozapas, jos Sužadėtinis“.

LVK sekretoriatas

Nauji leidiniai

Šventasis Tėvas PRANCIŠKUS. Apaštališkasis paraginimas **EVANGELII GAUDIUM** apie Evangelijos skelbimą

šiandieniam pasaulyje. – Kaunas: Katalikų interneto tarnyba, 2014. – 192 p.

Pirmasis popiežiaus Pranciškaus apaštališkasis paraginimas *Evangelii gaudium* (liet. „Evangelijos džiaugsmas“), skirtas Evangelijos skelbimo šių dienų pasaulyje temai. Jo pirminis uždavinys buvo apibendrinti 2012 m. Vyskupų sinodo, skirto evangelizacijos ir tikėjimo perdavimo klausimams, medžiagą. Tiesa, popiežiaus Pranciškaus asmeninam indėliui į šį tekstą nusvėrus, pavadinime buvo atsakyta žodžio „posinodinis“. Paraginimas – platus pastoracinis tekstas, mėginantis „apibrėžti evangelizacijos stilių“, taikytiną vi-soje šio laikmečio Bažnyčios veikloje. Šventasis Tėvas kviečia Bažnyčią misijai – atsakinguosius ir visus į Kristų tikinčiuosius iš naujo užsidegus Evangelijos džiaugsmu ir paprastumu drąsiai dalytis išganymo žinia ir gailėstinga Dievo meile konkrečiais darbais. Paraginame pateikiama nuoseklių patarimų skelbiantiems Dievo žodį, iškeliami nuolatinio rūpinimosi vargšais, socialinio dialogo ir taikių pastangų, statydinant bendrą gėrį nuolat kintančiomis sąlygomis, svarba. Visas paskutinis skyrius – įkvepiantis ir viltimi užkrečiantis motyvavimas misijai, kurią vykdančiam Evangelijos džiaugsmas iš naujo pripildo Kristaus mokinių širdis ir taip pasaulį pasiekia perkeičianti Dievo Dvasios galia.

GYVENIMO APSTUMAS

IV Velykų sekmadienis (A)

Apd 2, 14a. 36–41; 1 Pt 2, 20b–25; Jn 10, 1–10

Velykų ketvirtasis sekmadienis yra vadinamas Gerojo Ganytojo sekmadieniu. Krikščioniškojo meno pradžia ženkliu Gerojo Ganytojo atvaizdas, simbolizuojantis Jėzų Kristų, nešantį ant pečių avinėlį. Jau III a. po Kr. jį aptinkame Romos katakombose, daug anksčiau negu kryžiaus atvaizdą. Tokio senumo priežastis yra turtin-gas biblinis šio paveikslu vaizdavimas. Šio įvaizdžio dėka Jėzus atskleidžia savo tapatybę ir misiją: Įsikūni-jimo slėpinyje dieviškasis Žodis dedasi ant savo pečių žmogiškąją prigimtį, visą nuklydusią žmoniją, ir par-neša ją į Tėvo namus (plg. *Lk 15, 4–5*).

Šio sekmadienio Evangelija remiasi kasdiene palestinie-čių patirtimi, tačiau, kita vertus, peržengia to laikmečio žemdirbystės panašumus. Pavyzdžiui, neįprasta, kad piemuo kiekvieną avį vadintų vardu; negirdėta taip pat ir vieta, kur susirenka avys (gardas Jono evangelijoje nurodo Jeruzalės šventyklos prieangį); dar labiau yra neįtikėtina, kad piemuo atiduotų gyvybę už savo avis (plg. *Jn 10, 11*). Norint geriau suprasti šį tekstą, reikia atkreipti dėmesį į turtingą Evangelijos pagal Joną simbo-lių kalbą, daug kur besiremiančią Senuoju Testamentu.

„Kas neina pro vartus į avių gardą, bet įkopia pro kur kitur, tas vagis ir plėšikas“ (*Jn 10, 1*). Žodis „įko-pia“ primena situaciją, kai kažkas klastingai lipa per aptvarą norėdamas patekti ten, kur teisėtai negalėtų įeiti. „Įkopti“ – tai karjeristo bandymas pasitelkiant religiją „prasimušti“ į žmones, pakilti „aukštai“; tai paveikslas žmogaus, kuris, pavyzdžiui, prisidengęs kunigystės šventimais, nori tapti svarbus veikėjas, taiko į savo išaukštinimą, bet ne į nuolankią Jėzaus Kristaus tarnystę.

Avys vaizduoja tautą, kuri negauna tinkamo rūpesčio iš savo religinių vadų ir laukia išlaisvinimo. Svarbu yra suprasti graikišką žodį *aulè*, kuris čia verčiamas kaip „gardas“. Vis dėlto graikiškuose Biblijos tekstuose šis žodis nurodo ne avių gardą, bet Jeruzalės šventyklos prieangį. Tai reikštų, kad gardas, į kurį įžengia Gerasis Ganytojas, yra šventyklos prieangis, kuriame susirenka tauta. Šis šventyklos gardas, kuriame yra uždarytos avys, nurodo tautos religinę situaciją – uždaramą ir laisvės trūkumą. Gerasis Ganytojas, kuriuo pasitiki avys, leidžia joms pakilti ir išeiti iš gardo. Taigi avys gali su Jėzumi išeiti iš institucinės šventyklos, kuri ne-beteikia gyvenimo. Avims padedama išeiti iš šios apmi-rusios aplinkos. Ganytojas eina pirma jų, kaip Dievas

eina pirma savo tautos išeinant jai iš Egipto nelaisvės (plg. *Iš 13, 22*). Šis išėjimas yra neatsiejamas nuo Jėzaus misijos, kuri nusakoma kaip kelionė iš šio pasaulio pas Tėvą. Jėzus gavo iš Tėvo misiją vesti žmones iš mirties į gyvenimą laisvės keliu.

„Jis šaukia savąsias avis vardais“ (*Jn 10, 3*). Prana-šo Izaijo knygoje irgi girdime panašius žodžius: „Aš pašaukiau tave vardu – tu esi mano“ (*Iz 43, 1*). „Vardas“ prilygsta buvimui. Jėzus šaukia kiekvieną vardu, kviečia kiekvieną atskirai su savo istorija, gy-venimu, troškimais, džiaugsmiais. Kiekvienas žmo-gus yra svarbus ir mylimas. Bendruomenės pašauki-mas – siekti didesnio nuoširdumo savo veikloje. Kai žmonės vieni kitus pažįsta vardu, kai jaučiasi priimti, tuomet jie atpažįsta Jėzų kaip Gerąjį Ganytoją. Tikra-sis pastoracijos (lot. *pastor* – ganytojas) kelias eina pro žmogaus širdies vartus.

Viešpats išveda savo avis. Jos nelieka garde. Tačiau kokia yra išeinančiųjų laikysena? Jos klauso jo balso. Bendruomenė susibūrė ne bažnyčiai apšildyti. Ben-druomenės paskirtis yra išeiti į lauką, į atvirą erdvę. Vienintelė sąlyga, garantuojanti išėjimą, – bendruome-nės gebėjimas išgirsti Viešpaties balsą. O juk nujausti, kieno tai balsas, reiškia intymų ir tvirtą ryšį su tuo asmeniu. „Jos pažįsta jo balsą“ (*Jn 10, 4*). Jos atpažįsta būtent balsą, o ne žodį. Jono evangelija yra taip dėme-singa Žodžiui, kuris tapo kūnu (plg. *Jn 1, 1; 1, 14*). Kodėl dabar kalbama ne apie žodį, bet apie balsą? Balsas vienintelis nurodo buvimą. Yra svarbu, ką pasakys ga-nytojas, tačiau dar svarbesnis ganytojo buvimas. Bal-sas yra buvimo ženklas, o kai mylima, tai ir tampa ver-tingiausia. Gyvenimo drama atsiskleidžia, kai jo nėra. Balsą gali atstoti tik buvimas. Iš klausomo žodžio lieka idėja, o iš klausomo balso lieka buvimas.

Antroje dalyje Jėzus sako: „Aš – avių vartai“ (*Jn 10, 7*). Sinoptinėse Evangelijose jau girdėjome šį palyginimą, kai Jėzus kalbėjo apie „ankštus vartus“, vedančius į Dievo Karalystę (plg. *Mt 7, 13–14; Lk 13, 24*). Tačiau čia aptinkame dar gilesnę teologinę prasmę. Jėzus pats pe-rėjo pro vartus ir yra vartai kitiems: „Būdamas Sūnus, jis savo kentėjimuose išmoko klusnumo ir, pasidaręs tobulas, visiems, kurie jo klauso, tapo amžinojo išga-nymo priežastimi“ (*Žyd 5, 8–9*). Senajame Testamente „vartai“ yra ne tik perėjimo vieta: jie nurodo erdvę, į kurią įžengiama. Pavyzdžiui, miesto vartai nurodo patį miestą, o šventyklos vartai – pačią šventyklą. Jėzus yra ne tik perėjimo vieta, arba išganyto priemonė, bet ir iš-ganymas, susitikimo su Dievu vieta. Vartai, pro kuriuos Jėzus įeina ir kuriais jis pats tampa, yra jo Įsikūnijimas

ir Prisikėlimas, įgalinantys avių priėjimą prie jo. Vartai, kurie yra Jėzus, atidaro įėjimą į gyvenimą. „Aš esu vartai. Jei kas eis per mane, bus išgelbėtas. Jis įeis ir išeis, ir ganyklą sau ras“ (Jn 10, 9). Kiekvienam žmogui gyventi reiškia įeiti ir išeiti: įeiti į gyvenimą ir išeiti iš gyvenimo; įeiti ir išeiti esant ypatingoms gyvenimo situacijoms (tai gali būti skirtingi amžių tarpsniai, įvairūs santykiai ar rūpesčiai). Tikintysis išgyvena šiuos pokyčius Kristuje: kai įeina, įeina per jį, kai išeina, išeina per jį.

VIENINTELIS KELIAS

V Velykų sekmadienis (A)

Apd 6, 1–7; 1 Pt 2, 4–9; Jn 14, 1–12

Penktąjį Velykų sekmadienį skaitome Evangelijos ištrauką iš Jėzaus atsisveikinimo kalbos, pasakytos Paskutinės vakarienos metu prieš kančią. Jėzus kalba savo mokiniams apie savo misiją, kuri bus įvykdyta jo mirties, prisikėlimo ir sugrįžimo pas Tėvą slėpiniu. Tačiau mokiniai ne iškart suprato jiems skirtus mokymus. Pirmasis Jėzaus kalbą pertraukė apaštalas Tomas, norėdamas pasitikslinti kelią, kuris veda į Tėvo namus. Ta proga Jėzus ištaria garsiąją frazę, skirtą visų laikų žmonėms: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. Niekas nenuėina pas Tėvą kitaip, kaip tik per mane“ (Jn 14, 6).

Vadinasi, Jėzus Kristus yra ne vienas iš galimų kelių, bet vienintelis kelias. Po Kristaus prisikėlimo apaštalai šį mokymą ištikimai pakartojo. Teismo taryboje Petras, teisindamas apsigimusio luošio pagydymą Jėzaus vardu (plg. *Apd 3, 1–8*), skelbia: „Nėra niekame kitame išgelbėjimo, nes neduota žmonėms po dangumi kito vardo, kuriuo galėtume būti išgelbėti“ (*Apd 4, 12*). Tas pats apaštalas taip pat sako, kad Jėzus Kristus yra „visų Viešpats“, „Dievo paskirtasis gyvųjų ir mirusiųjų teisėjas“, ir todėl „kiekvienas, kas jį tiki, gaus jo vardu nuodėmių atleidimą“ (*Apd 10, 36. 42. 43*). Korinto bendruomenei šv. Paulius rašo: „Ir nors būtų vadinamųjų dievų danguje ar žemėje – daug tų dievų ir daug viešpačių, – tai mes turime tik vieną Dievą – Tėvą, iš kurio yra visa ir jam esame mes, ir vieną Viešpatį – Jėzų Kristų, per kurį yra visa ir mes esame per jį“ (*1 Kor 8, 5–6*). Apaštalas Jonas irgi patvirtina: „Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą. Dievas juk nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad jis pasaulį pasmerktų, bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas“ (*Jn 3, 16–17*).

Evangelijos tekstas baigiasi nuostabiais Jėzaus žodžiais: „Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, – kad apščiau jo turėtų“ (*Jn 10, 10*). Štai ką reiškia būti Geruoju Ganytoju: turėti stiprų troškimą teikti gyvenimą ir galėti tai padaryti. Gyvenimas, apie kurį čia kalbama, yra visų dieviškųjų dovanų visuma. Tačiau pasakymas „kad apščiau jo turėtų“ nurodo kažką daugiau – visą nesibaigiantį gyvenimą: dieviškasis gyvenimas nebepradingsta taip, kaip žemiškasis.

Tikinčiųjų bendruomenė nuo pat pradžių pripažino Jėzaus išganomąją reikšmę ir laikė jį vieninteliu, kuris kaip žmogumi tapęs, nukryžiuotas ir prisikėlęs Dievo Sūnus Tėvo siuntimu ir Šventosios Dvasios galia dovanoja apreiškimą (plg. *Mt 11, 27*) ir dieviškąjį gyvenimą (plg. *Jn 1, 12; 5, 25–26; 17, 2*) visai žmonijai ir kiekvienam žmogui. Tai pakartotinai pabrėžiama 2000 metais Tikėjimo mokymo kongregacijos paskelbtoje deklaracijoje *Dominus Jesus*.

Grįžkime prie šios dienos Evangelijos. Kai Paskutinės vakarienos metu Jėzus pasakė mokiniams, jog tikėjimo bendrystė su juo veda į Tėvo pažinimą, Pilypas tuoj pat paprašo: „Viešpatie, parodyk Tėvą, ir bus mums gana“ (*Jn 14, 8*). Pilypas – vienas iš dvylikos, buvo pašauktas paties Jėzaus (plg. *Jn 1, 43–44*). Jis padėjo Natanaeliui atrasti tikėjimą (plg. *Jn 1, 45–47*). Taip pat Pilypas pranešė apie graikų troškimą Jeruzalėje pamatyti Viešpatį (plg. *Jn 12, 21–22*). Dabar jis prašo parodyti Tėvą. Pilypo troškimas – identiškas Mozės troškimui, kai pastarasis meldžia Viešpaties: „Prašyčiau parodyti man savo šlovę“ (*Iš 33, 18*). Kalbama apie tą kiekvieno žmogaus vidinį troškimą, besikartojantį Biblijoje, ypač psalmėse.

Prisiminkime, pavyzdžiui, besimeldžiančiojo šauksmą 27 psalmėje: „Išgirska mano balsą, Viešpatie, kai šaukiuosi, būk man maloningas ir išklausk mane! „Eikš, – sako man širdis, – jo veido ieškok!“ Tavo veido, Viešpatie, aš ieškau! Neslėpk nuo manęs savo veido“ (*Ps 27, 7–9*). Panaši malda pasigirsta ir 42 psalmėje: „Kaip elnė ilgisi tekančio vandens, taip aš ilgiuosi tavęs, Dieve. Visa gyvastimi trokštu Dievo – gyvojo Dievo, – kada nueisiu pamatyti Dievo veido?“ (*Ps 42, 2–3*). Kiekvienas žmogus vienaip ar kitaip geidžia pažinti Dievą, nes jame atranda meilės šaltinį, kuris įgalina žmogų būti tuo, kuo jis yra.

Jėzaus atsakymas Pilypui – „Kas yra matęs mane, yra matęs Tėvą“ (*Jn 14, 9*) – kreipia mūsų žvilgsnį į vienati-

nį Sūnų, nuo amžių atsigręžusį į Tėvą, kuris lygiai taip pat atsigręžė į mus, kad mums apreikštų savo veidą: „Bet tai nereiškia, jog kas nors būtų Tėvą regėjęs; tiktai kuris iš Dievo yra, tas jį regėjo“ (Jn 6, 46). Jei iš tiesų norime pažinti Dievo veidą, mes neturime kitos galimybės, kaip tik kontempliuodami Jėzaus veidą. Jo veide mes iš tiesų matome, kas yra ir koks yra Dievas: „Sūnus nieko negali daryti iš savęs, o vien tai, ką mato darant Tėvą; nes ką jisai daro, lygiai daro ir Sūnus“ (Jn 5, 19). Evangelijų autoriai, pasakodami apie Jėzų, mums atskleidžia Dievo veidą. Todėl, „kas mane mato, mato tą, kuris mane siuntė“ (Jn 12, 45).

GUODŽIANTI DVASIA

VI Velykų sekmadienis (A)

Apd 8, 5–8. 14–17; 1 Pt 3, 15–18; Jn 14, 15–21

Šeštąjį Velykų sekmadienį dėmesys persikelia nuo Kristaus prie Šventosios Dvasios, nuo Priskėlusiojo prie jo Dovanos. Rengiantis Sekminėms, prasideda tam tikra prasme mažasis adventas (lot. „adventus“ – atėjimas). Kristaus atėjimas buvo parengtas pranašų ir nurodytas Jono Krikštytojo. Šventosios Dvasios atėjimą paskelbė Jėzus, kuris pats buvo dieviškosios Dvasios pirmtakas: „Aš paprašysiu Tėvą, ir jis duos jums kitą Globėją, kuris liktų su jumis per amžius, – Tiesos Dvasią“ (Jn 14, 16–17). Kas yra Šventoji Dvasia? Į šį klausimą krikščionys, remdamiesi Apreiškimu, atsako taip: Švč. Trejybės trečiasis Asmuo. Vadinasi, ji nėra tik Dievo kuriantis dvelksmas, kaip buvo manoma Senajame Testamente, nei žmogaus alsavimas ar „medžiaga, iš kurios yra padarytas Dievas“, kaip galvojo graikų stoikai. Jėzus mums kalba apie Dvasią kaip apie asmenį, kuris yra siunčiamas, kuris ateina ir apsigyvena. Apaštalas Paulius sako, kad Dvasia dalija savo dovanas Bažnyčiai. Dvasia yra begalinė meilė, kylanti iš Tėvo ir Sūnaus, vienu metu objektyvus ir subjektyvus Dievo buvimo būdas.

Gyvendami žemėje negalime iki galo išlukštenti Dievo ir pasakyti suprantamai, kas yra Dievo Dvasia, tačiau galime pabandyti sužinoti, kas ji yra mums. Apie tai mums užsimena Jėzus šio sekmadienio Evangelijoje, išvardamas vieną žodį: Globėjas (gr. *paraklētos*, lot. *advocatus*). Dažnai apie Šventąją Dvasią yra kalbama kaip apie tą, kuri teikia šviesą, išmintį, patarimą, suvokimą ar net jėgą: „Būsite apgaubti jėga iš aukštybių“ (Lk 24, 49). Bet žmogui reikia ne vien tik šviesos, kad matytų, ar jėgos, kad veiktų, jam reikia taip pat ir paguodos, kad gyventų. „Žmogaus širdis yra nerami“, –

Evangelija pagal Joną nebeužsimena, ar Pilypui tąkart pavyko iki galo suprasti Jėzaus atsakymą. Tačiau viena yra aišku: Pilypas visiškai atidavė jam savo gyvenimą. Remiantis kai kuriais vėlesniais pasakojimais („Pilypo darbai“ ir kt.), šis apaštalas nešė Gerąją Naujieną į Graikiją, po to į Frygiją (dabar centrinė Turkijos dalis), kur ir buvo nukankintas. Tad esame kviečiami neužmiršti savo tikslo, į kurį turėtų krypti mūsų gyvenimas: sutikti Jėzų, kaip jį sutiko Pilypas, ieškodamas ir trokšdamas išvysti jame paties Dievo veidą. Be šio išipareigojimo liksime vis labiau sutrikę ir vieniši, atgręžti tik į save, kaip į veidrodį...

sako šv. Augustinas († 430). Žmogus dažnai jaučiasi vienišas ir prislėgtas šios regimosios visatos platybėse: nuovargis jį pakerta, rytojus baugina, draugai išduoda. Kas bus jo globėjas, gebantis jį padrąsinti?

„Tai aš, aš esu Tas, kuris jus guodžiu, – ko tu bijai? Žmogaus? – jis marus! Žmogaus sūnaus? – jis ne daugiau kaip žolė! Kodėl užmiršai Viešpatį, savo Kūrėją, kuris dangus išskleidė ir pamatus žemės padėjo? Kiaurą dieną tave kankina baimė dėl engėjo itūžio, norinčio tave sunaikinti. Bet kurgi tas engėjo itūžis?“ (Iz 51, 12–13). Savo pranašams Dievas sako: „Paguoskit (gr. *parakaleite*) manąją tautą, guoskite ją!“ (Iz 40, 1). Biblijos Dievas yra tolimas pagonių dievui, kuris dažniausiai būna įniršęs, pasirengęs supykti ar pavydintis žmonėms, kaip, pavyzdžiui, graikų dievai. Apaštalas Paulius, regėdamas aplink save panašius Dievo įvaizdžius, rašė: „Tebūna pašlovintas Dievas, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvas, gailestingumo Tėvas ir visokios paguodos Dievas“ (2 Kor 1, 3).

Dievo paguoda, arba šis „paguodos Dievas“ (Rom 15, 5), pirmiausia yra įsikūnijęs Jėzuje Kristuje, kuris iš tikrųjų yra pirmasis Guodėjas. Jis keliavo guosdamas įvairiai kenčiančius ir skelbdamas paguodą: „Palaiminti liūdintys, nes jie bus paguosti“ (Mt 5, 4); „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti: aš jus atgaivinsiu!“ (Mt 11, 28). Prieš iškeliaudamas iš šio pasaulio, jis meldė Tėvą, kad šis atsiųstų kitą Globėją, kuris liktų su mumis per amžius. Tai – Dvasia, kuri ne iš išorės ar iš tolo mus guos, bet būdama su mumis, kalbėdama iš vidaus: „Ji yra pas jus ir bus jumyse“ (Jn 14, 17). Šventoji Dvasia visada ir visur tęsia Kristaus darbą ir atbaigia visos Trejybės darbus.

Tačiau ar viskas taip jau paprasta? Ar iš mūsų nieko nesitikima, kad būtume verti priimti šią dievišką paguodą?

Kodėl taip trūksta mums šios paguodos? Kodėl, kaip ir kiekvienas nepatenkintas žmogus, esame pikti ir ant savęs, ir su kitais? Ieškodami priežasčių, pirmiausia turime pažvelgti į šį Šventosios Dvasios vardą: graikiškas žodis *paraklētōs* nurodo ne tik tą, kuris gina, guodžia, bet taip pat gali reikšti ir tą, kuris yra kviečiamas apginti, kurio paguodos ieškoma. Mes dažnai užmirštame prisitarti prie šio šaltinio, mat ieškome kitų alternatyvų, gerdami vandenį iš kiaurų vandens saugyklių. Kita mūsų liūdesio priežastis yra suvokimas, kad „Dievas – nuolankiųjų guodėjas“ (2 Kor 7, 6). Išdidieji yra nepralaidūs jo švelnumui, jiems pakanka jų pačių. Dievas priverstas žvelgti į juos iš tolo. Galiausiai Dievo paguodos gavėju tampame ne tik dėl savęs, bet ir dėl kitų. „Dievas guodžia mus kiekviename sielvarte, kad ir mes galėtume paguosti bet kokio sielvarto ištiktuosius ta paguoda, kurią gauname iš Dievo“, – rašė šv. Paulius Korinto bendruomenei (2 Kor 1, 4).

Antrajame amžiuje Lione, matydamas pasmerktus mirti krikščionis, vienas pagonis, „degantis Šventąja

Dvasia“, nesutiko su tuo, kaip prieš juos buvo vedama byla, ir veikiai buvo įrikiuotas tarp pasmerktųjų, apkaltinus jį, kad esąs „krikščionių gynėjas – advokatas“ (plg. Euzebijus Cezarietis, *Bažnyčios istorija*). Mes turėtume būti *paraklētōs* kiekvienam mūsų gyvenimo kely sutiktam žmogui ir pasidalyti su juo ne tiek žmogiškąją paguoda, kuri dažnai taip ir lieka nieko nekeičiančiais žodžiais, kiek dieviškuoju užtarimu. Tad šv. Pranciškaus Asyžiečio (+ 1226) maldos žodžiais prašykime Šventąją Dvasią, kad suteiktų mums šią malonę: „Padaryk mane savosios ramybės pasiuntiniu. Leisk man nešti meilę, kur siaučia neapykanta; santaiką, kur vyrauja barniai; vienybę, kur gresia skilimas; tikėjimą, kur kankina abejonės; tiesą, kur viešpatauja klaida; viltį, kur braunasi nusiminimas; džiaugsmą, kur slegia liūdesys; šviesą, kur užgulusios tamsybės. Mokytojau, padaryk, kad aš trokščiau: kitus paguosti, o ne pats būti guodžiamas; kitus suprasti, o ne pats būti suprastas; kitus mylėti, o ne pats būti mylimas; nes kas duoda – gauna, kas atleidžia – tam atleidžiama, kas miršta – tas gimsta amžinai gyventi. Amen.“

SUSITIKIMAS GALILĖJOJE

Šeštinės (A)

Apd 1, 1–11; Ef 1, 17–23; Mt 28, 16–20

Šiandien švenčiame Kristaus žengimo į dangų iškilme (Šeštines). Praėjus keturiasdešimčiai dienų po prisikėlimo, Kristus sugrįžo pas savo Tėvą (plg. *Apd 1, 3*), iš kurio buvo atėjęs ir įsikūnijęs Mergelės Marijos iščiose. Šiais metais skaitome Mato evangelijos ištrauką, kurioje, skirtingai negu Luko evangelijoje (24, 50–53), kalbama ne apie žengimą į dangų, bet apie naują buvimą. Tarp Prisikėlusiojo ir jo liudytojų užsimezgė nauji santykiai. Baigiasi tiesioginio Jėzaus veikimo žemėje laikas, prasideda Bažnyčios veiklos laikotarpis. Nuo šiol Jėzaus esamybė neapsiriboja laiko ir erdvės apibrėžtu kūnu. Jėzus būna per visatą apimančią Dvasią.

Evangelijos skaitinyje pateikiamas paskutinis prisikėlusio Jėzaus pasirodymas savo mokiniams. Susitikimas įvyksta Galilėjoje. Jėzus pats nurodė šią vietą per Paskutinę vakarienę: „O kai prisikelsiu, aš nueisiu pirma jūsų į Galilėją“ (*Mt 26, 32*). Apie šį pasimatymą primena angelas prie tuščio kapo: „Jis prisikėlė iš numirusių ir eina pirma jūsų į Galilėją; tenai jį ir pamatysite“ (*Mt 28, 7*). Taip pat ir prisikėlęs Jėzus pakartoja šį kvietimą kelyje sutiktoms moterims: „Eikite ir pasakykite mano broliams, kad keliautų į Galilėją; ten jie

mane pamatys“ (*Mt 28, 10*). Evangelistas Matas pabrėžia šios vietovės svarbą nuo pat Jėzaus viešosios tarnystės pradžios: „Pagonių Galilėja! <...> gyvenantiems ūksmingoje mirties šalyje užtekėjo šviesybė“ (*Mt 4, 15*). Mokiniais, atvykusiems į Galilėją, teko kopti į kalną. Biblijoje kalno simbolis primena Sinajaus kalną, kur buvo sudaryta pirmoji sandora ir kur Mozė gavo dešimt Dievo įsakymų (plg. *Iš 19 ir 24; 34, 1–35*). Ten pat pranašas Elijas buvo pasitraukęs į vienumą, kad atrastų savo misijos prasmę (plg. *1 Kar 19, 1–18*). Kalnas primena ir Atsimainymo kalną, kur Mozė ir Elijas, tai yra Įstatymas ir Pranašai, pasirodo kartu su Jėzumi, taip patvirtindami, kad jis yra pažadėtasis Mesijas (plg. *Mt 17, 1–18*). Pagaliau kalnas simbolizuoja ne tik išorinio, bet ir vidinio – tikėjimo – kopimo vietą.

Mokiniai, pamatę Jėzų, pagarbino jį parpuolę ant žemės (plg. *Mt 28, 17*). Tą patį veiksmą evagelistas Matas pavartoja, kai Jėzų pagarbina išminčiai (2, 11), raupsuotieji (8, 2), mokiniai valtyje (14, 33), moteris kanaanietė (15, 25). Tačiau ir užkopus ant kalno atsiranda vietos šiai neabejotinai tikrovei – abejonei: „Kai kurie dar abejojo“ (*Mt 28, 17*). Pirmiesiems krikščionims buvo sunku patikėti Prisikėlimo žinia. Apie tai ne kartą užsimena visi keturi evangelistai. Tikėjimas Prisikėlimu brendo pamažu, kol pagaliau tapo esminiu krikščionių įsitikinimu (plg. *1 Kor 15, 3–34*).

„Tuomet prisiartinęs Jėzus prabilo“ (Mt 28, 18). Vienintelį kartą Matas pažymi Jėzaus prisiartinimo gestą – tai buvo po Atsimainymo ant Taboro kalno (plg. Mt 17, 7). Žmogui reikia, kad Dievas prisiartinėtų prie jo, nes žmogus jaučia atstumą, skiriančią jį nuo dieviškumo. Savyje neturime gebėjimo tikėti. Dievui reikia imtis iniciatyvos. Mes esame laisvi atsiliepti pagarba arba prisiartinimu. Jėzus drąsina savo mokinius: „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje“ (Mt 28, 18). Šis teiginys patvirtina Jėzaus lygybę su Dievu. Per visą Senąjį Testamentą vien tik Dievas yra dangaus ir žemės Viešpats. Kokia šios valdžios esmė? Apreiškimo knygoje Avinėlis – prisikėlęs Jėzus – gauna iš Dievo rankų knygą su septyniais antspaudais (plg. Apr 5, 7) ir tampa istorijos Viešpačiu. Jis savo galia ir valdžia nugali slibiną, blogio jėgą (plg. Apr 12, 1–9), o žvėrį ir netikrą pranašą – Romos imperijos simbolius – sugauna (plg. Apr 19, 20). Ir išpažindami savo tikėjimą sakome, o šiandien liturgiškai ir švenčiame, kad Jėzus įžengė į dangų ir atsisesdė Dievo Tėvo dešinėje, taip tapdamas gyvųjų ir mirusiųjų Teisėju.

Prisikėlimo žinia negali būti užvožta indu, bet turi būti įstatyta į žibintuvą, kad apšviestų visas tautas (plg. Mt 5, 15). „Tad eikite ir padarykite mano mokiniiais visų tautų žmones“ (Mt 28, 19). Ši valanda ženklina ne tiek Jėzaus, kiek mokinių išėjimą. Pirmojo amžiaus pabaigoje įvairūs sunkumai ir persekiojimai galėjo pastūmėti krikščionių Bendriją užsidaryti savyje. Tokios tendencijos jau aptinkamos Morkaus evangelijoje (parašyta apie 45 m.), kur apaštalas Jonas įsivaizduoja, kad Jėzus skirtas tik nedidelei išrinktųjų grupei. Tačiau Jėzus jį tuoj pat pataiso:

„Kas ne prieš mus, tas už mus!“ (Mk 9, 40). Todėl Mato evangelija (parašyta apie 60 m.), būdama visiškai ištikiama Jėzaus atvirumui, aiškiai pabrėžia, kad bendruomenė negali likti uždara, negali prisiskirti Dievo veikimo pasaulyje monopolio. Dievas nėra Bažnyčios nuosavybė, bet Bažnyčia yra Dievo nuosavybė (plg. Iš 19, 5). Krikščionių bendruomenės svarbiausia misija – būti druska ir raugu pasaulyje (plg. Mt 5, 13; 13, 33).

Evangelija pagal Matą baigiasi Jėzaus žodžiais: „Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (28, 20). Jėzus kalba ne apie atsiskyrimą, bet apie visur esamybę. Kai Mozė buvo pašauktas išlaisvinti tautos iš Egipto nelaisvės, iš Dievo jis gavo vienintelę garantiją: „Aš būsiu su tavimi!“ (Iš 19, 5). Tas pat pažadėta pranašams ir kitiems Dievo pasiūstiems žmonėms, kad atliktų svarbią misiją. Taip pat ir Mergelė Marija išgirdo iš angelo tuos pačius žodžius: „Viešpats su tavimi!“ (Lk 1, 28). Jėzuje evangelisto Mato bendruomenė, kuri iš pradžių buvo stipri žydų krikščionių grupuotė, aptinka tokį patį pažado tikrumą: jo vardas – Emanuelis, Dievas su mumis (plg. Mt 1, 23). Tik ši gyva Dievo artumos patirtis galėjo suteikti pirmojo amžiaus krikščionims paramą, stiprinti jų tikėjimą, teikti jiems viltį ir subrandinti jų meilę bei savęs dovanojimą kitiems. Iš tiesų išaukštintas Jėzus dieviškoje šviesoje yra ne „paimtas iš pasaulio“, o jį viršijantis ir taip su juo susijęs. Šiapus ir anapus priartėjo, nes Jėzuje Kristuje galutinai susivienijo amžinasis Dievas ir laikinasis žmogus. Šiandien, kaip ir vakar (plg. Žyd 13, 8), Kristus nėra toli nuo mūsų, nebent mes esame toli nuo jo; bet kelias suartėti atviras.

Parengė br. Ramūnas Mizgiris OFM

Nauji leidiniai

Šv. Kryžiaus Jonas. Kopimas į Karmelio kalną. Smulkieji raštai. – Vilnius: Aidai, 2013. – 528 p. Serija: Mystica christiana III.

Brolis Jonas rašo žmonėms, kurie turi laiko skaityti ir mąstyti. Šios knygos neįmanoma perbėgti praverčiant lapus. Ji priešinasi bet kokiam skubotumui ir paviršutiniškumui – ar mąstymo, ar tikėjimo, ar pokalbio. Juk kalbama apie svarbiausią ir slėpiningiausią dalyką: kas būna, kai siela, viską palikusi, pasuka Dievo link?

Dvasinės tikrovės gėlmė galbūt pirmą kartą mistikos istorijoje čia išsakyta su tokia poetine jėga ir tokiu filosofiniu tikslumu. Brolis Jonas pats išgyveno visa tai, ką aprašė – tai gąsdinantis ir trikdantis patyrimas. Jis nepalieka vietos niekam, kas netikra. Bet šie tekstai skirti ne atbaidyti, o sustiprinti. Tai vedlio užrašai. Jis rašo ne tik apie Dievo artumą, bet ir apie jo nutolinimą, vienatvę, gyvenimą ne tik be Dievo, bet ir be jokios žemiškos paguodos. Šioje sukreciančioje patirtyje belieka viena atrama – meilė, kuri ieškantįjį galiausiai atveda į jo Tikslą.

Gabriele Kuby*

Gender revoliucija

Buldozerinis reliatyvizmas

Pirmas skyrius

RELIATYVIZMO DIKTATŪRA

Tiesa nuskęsta, bet neprigeria

Sena kinų patarlė

Ką jaučiame matydami besimeldžiantį žmogų – savo tėvą, motiną, vaiką, kleboną, profesorių, kokį nors galingąjį? Jis klūpo, rankos sudėtos, pro užmerktus akių vokus prasišviečia budri siela, galva šiek tiek palenkta širdies pusėn.

Žvelgdami į galingąjį galbūt abejojame, ar jo kūno kalba atspindi tiesą. Bet jei tai vis dėlto pasitaikytų ir tėvo, motinos, vaiko, klebono, profesoriaus, valstybės vadovo atveju atitiktų tiesą – argi šitai mūsų kaip nors nesujautintų? Žinotume, kad tas žmogus neišsivaizduoja esąs Dievas, bet suvokia, jog yra ribotas, kad aukščiau jo egzistuoja absoliuti galia, ir jis gali su ja užmegzti ryšį, išprašyti kelio gairių ir pagalbos, taip pat tikėtis, kad jam reikės tai galiai atsiskaityti. Ir jei kasdienybėje iš to asmens sklįstų gerumas kiekvieno žmogaus, net puoselėjančio kitokius įsitikinimus, atžvilgiu, argi jo negerbtų ir ateistas, argi nelaikytų jo tikru žmogumi, būtent tokiu, kuris atitinka tikrovę? Galbūt ne. Mat gero žmogaus būtis yra veidrodis, į kurį mielai pažvelgs tik tas, kuris pats

siekia gėrio. Tas, kuris gėrio netrokšta, veidrodis stengsis iš savo akiračio pašalinti, galbūt jį net sudaužyti.

Kaip tik tai vyksta šią istorinę akimirką: mūsų dienu mąstymas neigia, kad objektyviai egzistuoja tiesa, gėrio pažinimas, žmogaus galimybė ir pareiga siekti pažinti tiesą ir įgyvendinti gėrį.

Per šv. Mišias prasidedant konklavai kardinolas Ratzingeris 2005 m. balandžio 18 d. pasakė: „Randasi reliatyvizmo diktatūra, nieko nepripažįstanti kaip galutinio ir paskutiniu visų daiktų matu laikanti tik savo Aš ir jo įgeidžius.“

Josephas Ratzingeris savo raštuose ir pamoksluose kaip kardinolas ir popiežius labai primygtinai nuolat išpėdavo saugotis šio pavojaus. Ar neturėtume į tai įsiklausyti?

„Reliatyvizmo diktatūra“ – kas tai? Reliatyvizmas yra filosofinė sąvoka, žyminti pažiūrą, kuriai pradžią davė Protagoras. Keturi šimtai metų prieš Kristų šis graikas suformulavo: „Žmogus yra visų daiktų matas“ – požiūrį, kuris šiandien, po dviejų su puse tūkstantmečių, pretenduoja tapti vienintelis galiojantis. Žodis „reliatyvizmas“ nežadina jokio įvaizdžio. Reliatyvizmas neavi aulinių batų ir nemosuoja vėliava. Jo dar neženklina joks logotipas, toks kaip svastika ar kūjis ir pjautuvas. Tačiau reliatyvizmo revoliucija galbūt užkabina gilesnius žmogaus gyvenimo klodus nei bet kuri ankstesnė revoliucija.

Išgirdę žodį „diktatūra“, krūptelime, nes prieš akis iškyla paskutinio šimtmečio nacionalsocialistinės ir

.....
* Gabriele Kuby (g. 1944 m.) – vokiečių publicistė, vertėja, knygų autorė, konferencijų pranešėja, viešųjų debatų dalyvė. Ji viena pirmųjų pastebėjo ir apibendrino grėsmingus gender ideologijos skleidimo padarinius. Savo knygoje ir straipsniuose ji atskleidžia, kad už šios ideologijos deklaruojamų, visuotinai priimtinių „nediskriminavimo“ ar lyčių lygybės siekių iš tikrųjų slypi grėsmingi tikslai: išnaikinti žmogaus lytiškumo tapatybę, sykiu paveikiant giliausią visuomenės sanklodą, ypač šeimos instituciją.

G. Kuby darbus aukštai vertina Bažnyčios ganytojai. Popiežius Benediktas XVI, 2012 m. spalio 12 d. audiencijoje priimdamas autorės knygą „Globalinė seksualinė revoliucija“, dėkojo jai už rašymą ir viešą kalbėjimą.

Gabriele Kuby yra trijų vaikų motina. 1997 m. ji tapo Katalikų Bažnyčios nare, savo atsivertimo ir tikėjimo kelią aprašė knygoje „Mano kelias pas Mariją“.

Gabriele Kuby gegužės 11–15 d. lankysis Lietuvoje ir vietuose susitikimuose dalyvis savo išvalgomis apie visuomenės laukiančius iššūkius. „Bažnyčios žinių“ skaitytojams siūlome ištrauką iš G. Kuby knygos „Gender revoliucija. Buldozerinis reliatyvizmas“, kurią netrukus išleis „Artumos“ leidykla.

Šiame tekste dažnai vartojama sąvoka „gender“ (kildinama iš lotyniško žodžio gender), kuria nusakomas socialiai konstruojamos „lyties“ atitikmuo, į lietuvių kalbą neverstina. Sąvokos sulietuvinimas tik prisidėtų prie ja peršamos ideologijos platinimo. Dėl tos pačios priežasties neverstinas darinys gender mainstreaming (nors teisės aktuose jis verčiamas kaip „lyčių aspekto integravimo strategija“). Apskritai reikia pasakyti, kad pastaraisiais dešimtmečiais, ypač žmogiškojo orumo ir lytiškumo srityje, į teisės aktus ir viešąjį diskursą diegiamomis kalbinėmis sąvokomis (pvz., „reprodukcinė sveikata“ ir pan.) siekiama ideologinių ir strateginių tikslų.

komunistinės diktatūrų suversti kalnai lavonų. Jie dar nepalaidoti atgaila ir atmoka, kuriomis būtų save nu-plovusios į tai išvėlusios tautos. Nepajudinamai aki-vaizdu tik viena: nenorime, kad milijonai žmonių dar kartą taptų vieno žmogaus, kurio galiai ribą nubrėžia tik mirtis, aukomis. Nenorime, kad tai nutiktų nei ki-tiems, nei mums patiems.

Ar gresia pavojus, kad reliatyvizmo diktatūra virs dik-tatūra, politine sistema, kai žmogus vėl taps medžia-ga, naudojama ir sunaudojama galios interesų labui? Diktatūros nenukrenta iš dangaus ir jų sukuriamas pragaras neatsiranda per dieną. Diktatūra ir pragaras rengiami dvasioje. Jų dvasinės šaknys atsiskleidžia vė-liau, kai žmonių dejonės parodo, kad pažadai buvo tik vilionės. Tada laužoma galva, kodėl vilkas neatpažin-tas tuomet, kai jis dar buvo prisidengęs avies kailiu. Ainiai tada savo protėvius suskirsto į nusikaltėlius, bendrininkus, aukas ir rezistentus.

Kas yra reliatyvizmas?

Vokiečių kalbos didžiajame žodyne (*Duden*) reliaty-vizmas apibrėžiamas taip: „Pažiūra, kai kiekvienas pažinimas laikomas teisingu tik santykinai (sąlygotu pažįstančiojo žiūros taško) ir niekada visuotinai.“ Te-ologijos ir Bažnyčios žinyne (*Lexikon für Theologie und Kirche*) parašyta: „Reliatyvistinė pozicija pažinimo te-orijos srityje neišvengiamai verčia neigti absoliučiai galiojančius principus visose kitose filosofinėse disci-plinose: etikoje atmetama visus saistanti dorovė, teisės filosofijoje – prigimtinė teisė, religijos filosofijoje – reli-gijos galiojamumas.“

Tai reiškia: kas laikosi reliatyvizmo, tas nepripažįsta jokių absoliučiai galiojančių vertybių. Epochai, įsipa-reigojusiai reliatyvizmui, dorovės, teisės ir religijos sri-tyse neegzistuoja jokie absoliučiai galiojantys matai.

Reliatyvizmui priešingas yra tiesos ir gėrio pažinimas. Pastangos tai pažinti nuolat kintančiame pasaulyje nuo Sokrato laikų yra filosofijos objektas. Su reliatyvizmu nesutinkamas suvokimas, kad kintantis, reliatyvus pa-saulis kyla iš nekintančios, absoliučios versmės, yra jos palaikomas ir į ją sugrįžta.

Šią versmę religingi žmonės vadina Dievu. Iš sąsajos su Dievu išplaukia absoliutūs gėrio ir blogio matai. Žmogus juos pažinti gali ir jais vadovautis trokšta tada, kai myli Dievą (*Jn 14, 15 ir 15, 10*). Senasis Testamentas pabrėžia dievobaimingumą ir vadina tai išminties pradžia. Naujasis Testamentas centru padaro Dievo meilę. Žmogaus dramos esmė yra tai, kaip jis elgiasi su savo objektyvia laisve – vadovaujasi šiuo absoliučiu matu,

tai yra, krikščioniškai kalbant, vykdo Dievo valią ar pats padaro save gėrio ir blogio šeimininku.

Šie abu žmogaus buvimo pasaulyje būdai tarp savęs grumiasi. Kovoja vienas su kitu nuo Adomo ir Ievos. Tačiau šiandien atrodo, kad ta kova mūsų globaliu ta-pusiam pasaulyje kaip niekada paaštrėjo.

Dorovė, teisė ir religija remiasi apsisprendimu dėl ver-tybių, dėl to, kas pageidautina. Kokių padarinių lauk-ti, kai nebesutariama, kad pageidauti derėtų gėrio, kai pats gėrio grindimas tiesa laikomas blogiu? Jei nebėra gėrio Šiaurinės žvaigždės, į kur per audringą vandenyn-ą tada plaukia žmogaus gyvenimas, kur link keliauja individas ir visuomenė?

Dėl laiko ir erdvės saistomų matų esame vieningai su-sitarę. Grinvičo laikas, orientuotas į nekintamą žvaigž-dynų judėjimą, garantuoja, jog tikrai susitiksimė, jei pa-norėsime. Aukštinis metro etalonas Paryžiuje, žmonėms absoliutus matas, leidžia mums patikimai susikalbėti dėl aukščio, ilgio ir pločio. Techninė civilizacija be šių saistančių matų negalėtų egzistuoti. O ar gali be sais-tančių moralės matų egzistuoti žmogiškoji kultūra?

Kas yra žmogus?

Žmogus, kitaip nei gyvūnas, apdovanotas protu ir laisve. Evoliucijos teorija stengiasi parodyti, kad skir-tumas tarp žmogaus ir gyvūno nėra esminis, juk mūsų genomai nuo beždžionės skiriasi tik minimaliai. Tie, kurie tokį požiūrį laiko vieninteliu galiojančiu, yra pa-darę vertybinį apsisprendimą. Jie nori, kad skirtumo būtų galima nepaisyti. Jie nenori, kad šio išankstinio apsisprendimo motyvai būtų iškelti į proto šviesą. Ko-dėl taip karštai trokštama žmogų prilyginti gyvūnui?

Niekas žmogaus nelaike tokiu iškilium kaip krikščionių Dievas: „Padarykime žmogų pagal mūsų paveikslą ir panašumą“, – sakoma pirmajame Biblijos puslapyje, o po kelių eilučių toliau: „Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą, pagal savo paveikslą sukūrė jį; vyrą ir moterį; sukūrė juos“ (*Pr 1, 26–27*). Tiesą sakant, žmo-nės turėtų džiūgauti dėl tokios didybės pažado. Tačiau daugybė nenori nieko žinoti apie šį mylintį Dievą, nes jis iš žmogaus reikalauja išmokti mylėti.

Pripažįstantieji asmens panašumą į Dievą ir nepakarto-jamumą skirtumus laiko esminiais. Pavyzdžiui, šiuos:

Žmogus suvokia save.

Žino, kad mirs.

Gali klausti, iš kur jis ir kur link eina.

Gali valdyti savo instinktus.

Gali laisvai apsispręsti gėrio ar blogio naudai.
Gali atiduoti savo gyvybę dėl draugų.
Gali švęsti šventes.
Gali kurti iškilius meno kūrinius.
Gali garbinti ir šlovinti Dievą.

Kurie skirtumus nuo gyvūno laiko esminiais, tie saugo žmogų nuo kėsinosi į jo kilnumą. Saugo gausybę silpnųjų nuo nedaugelio stipriųjų.

Gyvūno elgesį valdo instinktas ir troškimas iškart patenkinti poreikį, o žmogui atsiveria objektyvi laisvės erdvė, kurioje jis turi ir nori priimti sprendimus. Niekas negali atimti iš žmogaus galutinės laisvės, nes jis, kad liktų ištikimas gėriui, gali paaukoti savo gyvybę. Gyvūnas ne. Kaip žmogus pažįsta, kas gera ir teisinga, kas bloga ir klaidinga, ką jam privalu daryti? Ir kaip jis panorsta ir geba daryti tai, ką pažino esant gera ir teisinga?

Į tai atsako religija, teologija ir filosofija.

Juslėmis žmogus prieina ribą, skiriančią nuo to, kas neregima, ir tai verčia jį kelti klausimus, į kuriuos juslėmis neįmanoma atsakyti. Neišvengiamas sąlytis su ta riba kelia baimę, todėl visų kultūrų ir visų laikų žmonės plėtojo neregimojo pasaulio vaizdinius ir bendravimo su juo formas, kuriomis siekė savo atžvilgiu palankiai nuteikti nujaučiamas nepaprastas galybes.

Labiau išplėtotos religijos apreiškia žmogui, kas jis yra ir kur link eina. Pretenduodamos į absoliučią tiesą, jos moko, ką žmogui privalu daryti, kad užimtų teisingą vietą religijos nusakomame kosmose. Kiekviena religija reikalauja iš žmogaus būti geram. Krikščionybė tai daro itin radikaliai iki pat įsakymo mylėti priešą. Per du tūkstančius metų milijonai kankinių mieliau rinkdavosi mirtį nei išdavystę to, ką laikė tiesa ir gėriu, ar kitų žudymą norint primesti savo tiesą.

Yra įvairių religijų, reiškiančių pretenziją į absoliučią tiesą. Dėl to kariauta ir tebekariaujama. Tad ar yra absoliuti tiesa? Ar tikrai būtina atsisakyti tokio įsitikinimo? Ar pretenzija į tiesą atmetina todėl, kad buvo ir yra žmonių, trokštančių primesti savo tiesą kitiems prievarta? O gal tai darantys žmonės nepakluso tikrajam savo religijos raginimui?

Iš to, kad tiesa pažįstama skirtingai, daryti išvadą, jog nėra absoliučios tiesos, yra reliatyvistinė loginė klaida. Juk lygtis $2+2=4$ nėra klaidinga todėl, kad kiti, nors kiek daug jų būtų, tvirtina, jog turėtų būti 5.

Filosofija remiasi ne dievybės apreiškimu, bet proto geba pažinti tiesą. To sąlyga, kaip religijos atveju, yra

tiesos egzistavimas, nepriklausomai nuo tikrovę suvokiančio subjekto.

Reliatyvizmas šią religijos ir filosofijos sąlygą klibina. Kadangi negali būti vieningo sutarimo dėl tiesos, tai tiesos klausimas esąs nereikšmingas privatus reikalas, maža to: pretenzija į tiesą yra pavojingas demokratijos ir taikos priešas.

Šiai dvasinei srovei mūsų laikais taip išplitus, Josephas Ratzingeris kalba apie tokios pažiūros diktatūrą. O diktatūra reiškia, kad tos pažiūros šalininkai turi tiek daug galios, jog ją gali kitiems primesti ir neleisti gyvuoti jokiai kitai nuomonei. Šis procesas rutuliojasi mąstytojų – filosofų, teologų, teisės teoretikų, socialinių mokslininkų, psichologų – gildijoje, net visose mokslinėse disciplinose, įskaitant gamtamokslį, tariamai atsiribojusį nuo vertybių.

Tačiau mintis, kad nebegali ir nebeturi būti saistančių vertybių, jau seniai ištrūko iš giliaminčių mąstytojų dirbtuvių ir virto mūsų laikų vyraujančia ideologija. Dauguma jaunųjų kartų, vargiai bežinančių Dievo vardą, atsisveikinimą su saistančiomis vertybėmis laiko laisvės garantu.

Kaip gali gyventi ir išgyventi kultūra, kai nebėra sutarimo, kad gėris yra pažinus ir individams, grupėms, valstybei siektinas dalykas? Visur girdime šaukiantis „vertybių“ ir sykiu regime, kaip trypiamas jų pagrindas.

Atidžiau pažvelkime į tai, ką Josephas Ratzingeris turi galvoje kalbėdamas apie reliatyvizmo diktatūrą.

Totalitarinės ideologijos

Šiandienė reliatyvizmo ideologija atsirado istoriniame kontekste. Pirma būta žlugusių nacionalsocializmo ir komunizmo ideologijų traumos. Šios utopijos apie „viešpataujančius žmones“ ir „naują žmogų“ turėjo sukurti rojų žemėje. Bet to vaisiai buvo milijonai žuvusiųjų, sielų, kultūros, gamtos suniokojimas.

Josephas Ratzingeris aiškina: „Revoliucija ir utopija – veržimasis tobulo pasaulio link – viena nuo kitos neatšiejamos: jos yra konkretus šio naujo politinio ir pasaulietinio mesijanizmo pavidalas“ (1). Kadangi negali būti jokio žemiškojo atpirkimo, toks tiesos iškrypimas veda į didžiausias nelaimes. Ratzingeris taikliai ir glaustai suformuluoja: „Ateities stabas ėda dabartį“ (2).

2006 m. balandžio 28 d. meldamasis Aušvice, popiežius Benediktas XVI pasakė: „Sunaikinus Izraelį, turėjo nebelikti jokių šaknų, kuriomis remiasi krikščionių

tikėjimas; jos turėjo būti pakeistos nauju, pačių pasigaminu tikėjimu žmogaus, stipriojo, valdžia.“

Abi totalitarinės ideologijos kovojo su Dievu. Pasaulio akyse iškilus neapsakomam nacių nusikaltimui sunaikinti išrinktąją tautą, prieš krikščionis nukrypo pirmiausia komunistų visa naikinantis įtūžis. Tai daryta apeliuojant į „tiesą“ ir „moksliškumą“.

Kai pozityvusis mokslas laikomas vienintele patikiama prieiga prie tiesos, o tiesa apribojama kiekybiniu aspektu, ideologijai tokio atributo reikia. „Moksliškumas“ vis dar tebėra paltas, kuriuo ideologijos, kad paslėptų savo propagandistų galios troškimą, ir šiandien turi rengtis.

Kas nutiko, kai žmogiškosios kančios bedugnėje atsiškleidė melas? Žmonės suvokė: mus apgavo! Leidomės būti apgauti nacių, komunistų. Ne, tai nebuvo tiesa, tai buvo baisus tiesos iškreipimas. Siekiant pateisinti ir išlaikyti klikos diktatorišką valdžią, blogis nuo vaikystės mums pardavinėtas kaip gėris. Diktatoriai žino: blogį būtina vadinti gėriu, nes žmogus nori gyventi dėl gėrio.

Tad neatidėliojant reikėtų klausti, kas gi yra tiesa? Kodėl leidasi būti suvedžiojamas, kada savo viduje nutildžiau tiesos balsą, kuriuo metu man apie mano kaltę liovėsi signalizavusi sąžinė? Kada Dievui priešiškoje aplinkoje nustojau laikytis Dievo? Gal staigiau išvien su vilkais, kai būčiau turėjęs didvyriškai šaukti: čia – blogis!? Pagaliau galbūt prisidėjau prie purvino engėjų reikalo, nes tai man davė naudos? Gailestis, atsivertimas, atmoka, atgaila būtų padėję nuplėšti avies kailį nuo blogio. To nepadarius jis kaipmat pasirodys apsirengęs naujais drabužiais.

Tas nebuvo padaryta. Nei žlugus nacionalsocializmui, nei žlugus komunizmui. Vietoj to atsiskyta siekti tiesos kaip visuomeninės egzistencijos pagrindo. Šitoks žingsnis teisinamas nurodant, jog taip atsiliepiama į laisvės reikalaujančių pavergtų žmonių šauksmą.

Demokratija vietoje tiesos

Totalitarinius režimus pakeitė demokratijai būdingas politinės valios susidarymo procesas. Demokratija šiandien mums atrodo geriausia iš visų visuomenės formų, nes tikime, kad ji mus apsaugo nuo savivalės bei priespaudos ir gali visiems geriausiai garantuoti teisingumą ir laisvę. Anot reliatyvistinio požiūrio, valstybės tikslas yra įgyvendinti nebe *summum bonum*, visuotinę gerovę, – nes dėl jos neįmanoma vieningai sutarti, – bet daugumos valią.

Visi trys šaltiniai, iš kurių Vakarų kultūra ligi šiol sėmė visuotinės gerovės ir saistančios teisės matus, buvo ir tebėra įtarinėjami ir užpilami žemėmis: graikų filosofijos proto priemonėmis grįsta prigimtinė teisė atmetama kaip ypatingas katalikų mokymas. Metafizika – proto išvalga į visuotinės tikrovės bei žmogaus esmę – nebelaikoma prieiga prie saistančios tiesos. Krikščioniškasis tikėjimas, pagimdęs Vakarų kultūrą, nebėra įsitvirtinęs širdyse ir dauguma žmonių nelaiko jo elgesio pagrindu.

Josephas Ratzingeris aiškina: „Nenorime, kad valstybė mums primestų tam tikrą gėrio idėją. Problema tampa dar aiškesnė, kai gėrio sąvoką aiškiname tiesos sąvoka. Šiandien mums atrodo, jog pagarbos kiekvieno individo laisvei esmė yra tai, kad valstybė nesprendžia tiesos klausimo: tiesa, vadinasi, ir tiesa apie gėrį, atrodo bendruomeniškai nepažini. <...> Tiesos sąvoka atsideria nepakantos ir to, kas antidemokratiška, zonoje. Tiesa yra ne viešasis, bet vien privatus ir grupinis gėris. Šiuolaikinė demokratijos sąvoka atrodo neišardomai susijusi su reliatyvizmu“ (3).

Amerikiečių teisės filosofui ir reliatyvizmo pirmtakui Richardui Rorty idealas yra „liberali visuomenė, kurioje nebeegzistuos absoliučios vertybės ir absoliutūs matai, o vienintelis siektinas dalykas bus gera savijauta“. „Demokratijos esmė [yra] laisvė, o ne gėris, kuris, regis, vėl kelia grėsmę laisvei.“ „Teisės šaltinis gali būti tik piliečių daugumos įsitikinimai“ (4).

Ir Rorty žino, kad Hitleris į valdžią atėjo daugumos nutarimu. Tad kodėl jam nėra akivaizdu tai, jog „neginčytina, kad dauguma gali klysti“? (5). Klaidos „gali būti susijusios ne tik su periferiniais dalykais, bet ir paliesti pagrindines gėrybes, todėl nebebus įmanoma laiduoti žmogaus kilnumo ir žmogaus teisių, vadinasi, prapuls pati laisvės prasmė. Juk tai, kas yra žmogaus teisės ir kokia yra žmogaus kilnumo esmė, daugumai jokių būdu nėra akivaizdu. Kad įmanoma laisvę suvedžioti bei ja manipuliuoti ir kad ji gali būti griaunama būtent laisvės vardu, dramatiškai įrodė mūsų šimtmečio istorija“ (6).

Norint suvokti, kad žmogaus teisės, nesiremiančios absoliučiomis vertybėmis, yra trapios, nebūtina žvelgti į praeitį. Niekam nekyla abejonių, kad teisė į gyvybę yra elementariausia žmogaus teisė ir todėl pirmutinė valstybės užduotis yra apsaugoti savo piliečių gyvybę, taip pat ir būtent tų, kurie patys nepajėgia apsiginti. Tačiau daugumos valia nuspręsta, kad žudyti negimusius vaikus galima. Vokietijos teisminė valdžia įvardija tai kaip neteisingumą, tačiau už tai nebaudžia. Tautos atstovai ne kreipė dėmesio į tautos valią, bet išpildė

valią daugumos, kurios buvo ir nori būti vėl išrinkti. Europos Sąjungoje ir Jungtinėse Tautose siekiama abortus paskelbti žmogaus teise. Net pagalbos įkalintiesiems organizacija *Amnesty International* ketina tai padaryti savo tikslu.

Jei nesiremia absoliučiomis vertybėmis, būtent gyvybės neliečiamumu, žmogaus teisės virsta derybų objektu. Tuščia laisvės erdvė mūsų akivaizdoje užpildoma abortais nužudytų kūdikių lavonais.

Teisėtu, demokratiniu sprendimu atsisakius vienos žmonių grupės teisės į gyvybę, užtvanka pralaužiama. Disponuoti savo nuožiūra atiduodama ir kitų grupių teisė į gyvybę. Neįgaluosius galima nužudyti prieš pat jų gimimą, mūsų kaimyninėse šalyse myriop galima pasiūsti garbaus amžiaus žmones ir net sergančius vaikus, jei to pageidauja jie patys arba, vaikų atveju, jų tėvai.

Akivaizdu: kad daugumos sprendimas vestų gėrio link, pati dauguma turėtų trokšti gėrio ir gebėti daryti gera. Nėra įrodymų, kad savanaudiškų individų visuma priims sprendimus, stiprinančius visuomenės gyvenimo pagrindus ir tinkamus ateičiai. Kiekvienas žino: daryti gera sunku, daryti bloga lengva. Suviliojimo esmė – užliūliuoti sprendimo dėl to, kas gera ir bloga, galią ar net tai, kas bloga, įpiršti kaip gera. Be ugdymo siekti gėrio visada būsime pasirengę savo interesus įgyvendinti kitų sąskaita. Mus bus galima suvilioti. Mumis bus galima manipuliuoti. Galimybės suvilioti ir manipuliuoti mūsų laikais išaugo iki šiurpą keliančio lygio. Vadinas, demokratija priklauso nuo moralinės būklės žmonių, priimančių daugumos sprendimus. Todėl Ratzingeris kalba apie „ikipolitinius moralinius laisvos valstybės pagrindus“ ir sulaukia Frankfurto mokyklos filosofo, kadaise studentų sąjūdžio įkvėpėjo Jürgeno Habermaso pritarimo. Kruvina praeitis ir kruvina dabartis neabejotinai liudija: demokratijai privalu turėti „nereliatyvistinį branduolį“.

Tolerancija – reliatyvizmo kovos sąvoka

Lenkų filosofas Ryszardas Legutko atskleidė, kaip reliatyvizmas užgrobė ir užgrobia valdžią (7). Pagrindinis vaidmuo tenka tolerancijos sąvokai. Mažesnės svarbos tolerancijos sąvoka tapo kovos šūkiu reliatyvizmo diktatūrai statydinti.

Laiko dvasios vertybių skalėje tolerancija stovi pačiame viršuje. Anksčiau ji laikyta pageidautina dorybe socialinei taikai išlaikyti, nes nepakanta atvedavo prie smurto ir persekiojimų. Tolerancija pirmiausia turėjo laiduoti religijos ir sąžinės laisvę. Savo „Traktate apie toleranciją“ (*Traité sur le tolerance*) Voltaire'as toleranci-

ją gynė kaip moralės viršūnę, tačiau – kitaip nei mūsų dienų reliatyvistai – jis tiesos nelaikė represine sąvoka. Toleranciją, susijusią tik su taikiu skirtingus įsitikinimus turinčių žmonių sugyvenimu, Legutko vadina „negatyviaja tolerancija“.

Tačiau tuo neapsiribota. Tolerancijos sąvoka norėta vienus požiūrius paremti, kitus neutralizuoti. Taip tolerancija virto visuomenine programa, turėjusia pašalinti visas į tiesą pretenzijas reiškiančias filosofijas, religijas bei socialines normas. Svarbu tapo ne ko nors nedaryti, pavyzdžiui, neengti kitaminčių, bet ką nors daryti, būtent kovoti už laisvės reikalą. Legutko šitai vadina „pozityviaja tolerancija“. Štai ką jis rašo apie postmodernistinius filosofus:

Jie tiki, „kad galime, privalome išdildyti nepakantos netolerancijai pagrindą ir kad jau pradėjome tai daryti <...>. Dėl netolerancijos kalta tiesa kaip tokia, neatsižvelgiant į tai, kokių arogantiškumo ar nusižeminimo laipsniu ji išpažįstama.“ Kiekviena tiesa šalina kitas. „Jei, pavyzdžiui, atkakliai laikomasi heteroseksualumo, galima tikėtis įtarimo, jog šitai netiesiogiai norima parodyti, kad homoseksualumas objektyviai klaidingas; todėl savo ruožtu galima laukti priekaišto, kad menkinamas homoseksualių asmenų kilnumas ir kurstoma jų diskriminacija. Vadinas, nuo tiesos tiesus kelias veda prie persekiojimo“ (8).

Tokie filosofai reikalauja atsisakyti metafizikos ir bet kurio pažinimo būdo, kurį galima išrutulioti iš tiesos.

„Ši išlaisvinimo programa reiškia panaikinimą tokios filosofijos, kuri egzistavo du su puse tūkstančio metų“ (9). Drauge su tiesos sąvoka buvo atrinktos ir kitos sąvokos: esmės, prigimties, subjekto ir objekto dichotomijos, proto, gėrio ir blogio. „Richardas Rorty tai šitai išreiškė: demokratijai teiktina pirmenybė filosofijos atžvilgiu“ (10).

Pozityviosios tolerancijos samprata leidžia kiekvienam laikyti savo pozicijos, bet reikalauja kaip lygiavertės traktuoti visas kitas pozicijas. Apie kitas pozicijas nevalia neigiamai atsiliepti, nes tai būtų diskriminacija, privalu gerbti ir tai, kas atrodo pasibjaurėtina.

Vadinas, su savo pozicija smarkiai tapatintis draudžiama. Visų atžvilgiu privalu būti geranoriškai atviram. Maždaug taip: „Aš esu krikščionis, bet vis dėlto geranoriškai atviras tam, kad menininkas šlapintųsi ant krucifikso“ (11).

„Tikslas yra *homo liberalis*, viešumoje ir privačiame gyvenime pirmiausia ir labiausiai ištikimas ne kokiam nors

tikėjimo išpažinimui, bet pliuralistinei tvarkai. *Homo liberalis* vienintelis įkūnija žmoniją tolerancijos reikalavimus bei sąlygas atitinkančiu būdu. Pradinis tolerancijos nuopelnas buvo tai, kad protestantas nebuvo verčiamas išsižadėti savo protestantizmo, o žydas – savo judaizmo. Dabar atrodo, jog garbė vadintis pakančiuoju tenka tik tam, kuris tampa *homo liberalis* ir atitinkamai pakeičia savo pasaulėžiūrą – ne todėl, kad įrodyta, jog ta pasaulėžiūra klaidinga, bet todėl, kad ji laikoma atstumianti socialiniu ir politiniu požiūriu. Vienu žodžiu, tolerancija yra socialinio perauklėjimo programa“ (12).

Kokie padariniai išplaukia iš reliatyvistinės teorijos, liudija austrų teisės mokslininko Hanso Kelseno, Ratzingerio akimis, griežtojo reliatyvizmo iškilau atstovo, pozicija.

Kelsenas, vertindamas Piloto laikyseną pasmerkiant Jėzų, laiko jį pavyzdingu demokratu.

Prisiminkime: Pilotas neranda jokios Jėzaus kaltės. Jis klausia: „Vadinasi, tu esi karalius?“ Jėzus atsako: „Taip yra, kaip sakai: aš esu karalius. Aš tam esu gimęs ir atėjęs į pasaulį, kad liudyčiau tiesą. Kas tik brangina tiesą, klauso mano balso.“ „O kas yra tiesa?“ – klausia Pilotas, tačiau atsakymas jo nedomina. Jis vėl išeina pas žydus, nori su jais susitarti. Barabas vietoj Jėzaus, nuplakdinimas vietoj nukryžiuavimo. Tačiau šaukianti minia nenori tuo pasitenkinti. „Ant kryžiaus jį, ant kryžiaus!“ Pilotas, pastebėjęs, kad gali užsitraukti imperatoriaus nepasitikimą, atiduoda Jėzų jiems nukryžiuoti ir pats susitepa rankas nekaltu krauju (plg. *Jn* 18, 37–19, 16a).

Ratzingeris apie tai sako: „Kelsenas mano, kad Pilotas čia pasielgė kaip tobulas demokratas. Kadangi nežino, kaip teisingai pasielgti, todėl atiduoda nuspręsti daugumai. Šitaip austrų mokslininko pavaizduotas Pilotas virsta reliatyvistinės ir skeptiškos demokratijos, grįstos ne vertybėmis ir tiesa, bet procedūromis, simboliu. Kelsenas, regis, neabejoja, kad Jėzaus atveju nuteistas nekaltas teisusis. Tačiau kitokios tiesos, nei daugumos, juk nėra“ (13).

Kad su reliatyvizmo padariniu, būtent teisminės žmogžudystės demokratiniu įteisinimu, susitaiksto ir tai viešai išpažįsta toks labai gerbiamas teisės mokslininkas, yra stebėtina. Tai, kad nekaltasis yra Jėzus Kristus, čia paaukojamas stabu paverstai demokratijai, krikščionims yra perspėjantis ženklas.

Žodis veikia

Aptarėme laiko, kuriame gyvename, mąstyseną. Pagrindinė reliatyvizmo ištara yra štai ši: pažinti to, kas

yra gėris ir tiesa, neįmanoma. Todėl gėris ir tiesa negali būti mūsų bendro gyvenimo laisvėje saistantis pagrindas. Kuris sakosi žinąs, kas yra gera ir teisinga, tas netolerantiškas, ir todėl su juo būtina kovoti.

Kokią visuomenę pagimdo reliatyvistinė mąstysena? Ir ar apskritai galima sakyti, kad mąstymas kuria visuomeninę tikrovę? Gilindamiesi į kokią nors istorinę epochą, nagrinėjame idėjas, tuo laiku ženklusias žmonių mąstymą. Nuolatos konstatuojame filosofinio mąstymo ir visuomeninės tikrovės atitikimą. Heinrichas Heine vienoje iš savo niūrių pranašišku vizijų apie Vokietijos raidą pasakė: „Mintis eina pirma veiksmo kaip žaibas pirma griaustinio“ (14).

Sąryšis slėpiningas. Kaip įmanoma, kad tai, ką savo studijų kambaryje sugalvoja koks nors Hegelis, Marxas, Freudas ir ką apskritai įstengia suprasti mokslininkų elitas, trumpą ar ilgą laiką daro poveikį tautų gyvenimo tikrovei? Kaip šitai išsismelkia į masių protus bei širdis ir lemia jų elgesį?

Turime suvokti: ŽODIS kuria tikrovę, geresnę ir blogesnę. Izaijas apie Dievo žodį sako: „Jisai nesugrįš pas mane bergždžias, bet įvykdys, ko trokštu, ir atliks, ko siūstas“ (*Iz* 55, 11). Tačiau tikrovę kuria ne tik Dievo žodis. Ir blogas žodis padaro savo darbą. Tarp jų stovi žmogus su savo laisve.

Kadangi žodis kuria tikrovę, visuomeninius pokyčius visuomet lydi kalbos pokyčiai. Žodžiai, šimtmečiais padėję krikščioniškajai kultūrai skirti tai, kas gera, ir tai, kas bloga, įgijo prastą reputaciją ir nebegali būti vartojami viešajame diskurse. Jų vartotojas išjuokiamas, apšaukiamas fundamentalistu ir nutildomas. Tai daugiausia žodžiai, susiję su teigiamu ar neigiamu žmogaus elgesio vertinimu ir nusakantys kultūros kryptį. Iš atmetamų žodžių minėtini: dorybė, mergeliškumas, skaistumas, tyrumas, nuodėmė, yda, palaidumas.

Atsirado ir naujas žodis – *gender*, vartojamas norint lytiškumą atsieti nuo vyro ir moters dvipoliškumo ir atiduoti laisvai individui disponuoti. Juo žymima „socialinė“, laisvai pasirenkama lytis priešingai žodžiui *sex*, kuriuo įvardijamas vyro ir moters lytinis skirtinumas. Plačiuosiuose visuomenės sluoksniuose *gender* sąvoka beveik nežinoma, tačiau yra tapusi reliatyvistinio perversmo verbaliniu smaigaliu (apie tai žr. skyrių „*Gender* revoliucija“).

Laiko ženklai

Kaip atrodo epocha, ženklinama žodžių, kuriais nebeįmanoma skirti, kas yra gera ir kas bloga?

Kiekvienam akivaizdu, kad mūsų kultūra išgyvena krizę. Nėra beveik nė vieno, kurio ši krizė nebūtų palietusi. Gimstamumo nuosmukis, šeimos irimas, nedarbas, milžiniškas valstybių prasiskolinimas, prekyba žmonėmis, terorizmas – visa tai vyksta klimato kaitos ir vis dažnesnių gamtos katastrofų fone. Nauja mūsų laikais yra tai, kad nuosmukis apėmęs ne ribotą kultūrą, kurią galėtų pakeisti kylanti, gyvastinga kultūra, bet kad šios problemos globalios. Horizonte ryškėjančios Kinijos ir islamo sąlygotos galios centrų slinktytis, žinoma, nežada problemų sprendimo.

Kokia yra žmonių būklė? Milijonai gyvena suirusioje šeimoje. Milijonai neturi darbo. Milijonai prislėgti depresijos, nuolatos kamuojami baimės, yra priklausomi – nuo alkoholio, narkotikų, troškimo suliesėti, pornografijos. Vis daugiau žmonių dažniau serga. Daugėja nusikaltėlių. Milijonai vyrų eina pas prostitutes, tiek pat moterų pagrobiamos ir parduodamos, kad šie vyrai galėtų jomis naudotis. Vis daugiau vaikų seksualiai išnaudojami. Milijonai moterų yra nužudžiusios savo negimusius vaikus. Milijonai nebepatiria turėti vaikų.

O kaip klojasi jaunajai kartai, kuriai Dievas tesukelia juoką, nes jai niekas gyvenimu ir žodžiu nepaliudijo Dievo, o atsakomybės nejaučianti žiniasklaidos ir vartojimo pramonė kaip gyvenimo turinį bruka pelną duodančią pramogą?

Roberto Kocho instituto atlikta vaikų ir paauglių sveikatos studija, paskelbta 2006 m. rugsėjį, rodo: 21,3 proc. vaikų turi antsvorį, dešimtmečių–septyniolikmečių amžiaus grupėje net 25,5 proc. 21,9 proc. kamuoja valgymo sutrikimai, iš septyniolikmečių mergaičių net 30 proc. Ir tas reiškinys juo dažnesnis, juo žemesnis socialinis ekonominis statusas. 22 proc. būdingos psichinės problemos – socialinio elgesio sutrikimai, baimė, depresija. Nepalankus šeimos gyvenimas ir žemas socialinis ekonominis statusas riziką padidina keturis kartus.

Anot Vokietijos ekonomikos instituto (IW) Kelne, beveik ketvirtadalis kiekvienos abiturientų laidos nėra reikiamai pasirengęs sėkmingai įgyti profesiją (15).

Su chroniškais psichiniais sutrikimais daugelis jau ateina į vaikų darželius ir pagrindines mokyklas (16). Nestebina, kad vis daugiau vaikų ir paauglių mokyklos kasdienybę pakelia tik vartodami psichinio poveikio vaistus (17).

Mokytojo profesija virto plėšrūnų tramdytojo darbu. Parako statinė kartais sprogsa smurto ekscesais. Tėvai ir mokytojai nebeturi autoriteto, nes paaugliai

lygiuojasi į bendraamžius, kurie yra tokie pat nebrandūs, sutrikę ir manipuliuojami kaip ir jie patys (18).

Daugeliui paliktųjų plaukai stojasi piestu, jie kišasi kištukus į ausis, kad organizmą paveiktų ritmine srove, ir vartodami narkotikus bėga į iliuzinį pasaulį, iš kurio grįžę dar skaudžiau susiduria su tikrove. Tai, ką jie vadina muzika, veikia primena lėktuvo triukšmą, o tekstai dažnai būna tikras *highway to hell* („greitkelis į pragarą“). Dar lytiškai nesubrendę, jie puola į lytinius santykius, kuriems jie išsamiai rengiami nuo devynerių metų per lytinio ugdymo pamokas mokykloje. Ir išmoksta, kad vienintelė problema, susijusi su homoseksualumu, yra ta, jog visuomenė jo iki galo dar nepripažįsta. Kaip laisvė brukama nuostata: „Tau leidžiama viskas“, o tai yra trumpiausias kelias protui ir valiai tapti geismo kaliniais.

Žiniasklaida kaip „auklėtoja“

Kiekviena visuomenė, kad ir kokios santvarkos, gera tiek, kiek geri jos nariai. Todėl Josephas Ratzingeris kalba apie „ikipolitinius moralinius laisvingos valstybės pagrindus“. Kiek siekia žmonijos atmintis, šie pagrindai būdavo perduodami šeimoje: solidarumas, apsiribojimas, meilė, ištikimybė, patikimumas, pareigos atlikimas, tikėjimas, papročiai, tradicija. Bažnyčia nuolatiniu mokymu visoms kartoms primindavo žmogui „Iš kur“ jis ir „Kur link“ keliauja ir įsakymus, kurių trokšta laikytis mylintys Dievą. Šioje dirvoje galėjo atsirasti demokratija. Alexis de Tocqueville'is savo filosofiniame pasakojime apie kelionę po Ameriką 1830-aisiais įspūdingai aprašo, kad laisvos demokratijos Amerikoje sąlyga yra gyvas tikėjimas ir jo perdavimas auklėjant (19).

Bet kas šiandien auklėja jaunus žmones? Kas dar tvirtai žino, kokia linkme jie auklėtini? Šių dienų jaunimą esmingai veikia žiniasklaida. Visoms vertybes perteikti trokštančioms instancijoms – tėvams, kunigams, mokytojams – dažnai bergždžiai tenka kovoti su žiniasklaidos įtaka. Daugybė tėvų nustojo kovoti, ir televizorius vaikų kambaryje pastatomas jau pradinukams. Paskui prisideda ir *playstation*, mobilieji telefonai, vaizdo grotuvai ir internetas, kinas ir žurnalai.

Standartinės programos dalis yra vis drastiškesni smurtas, pornografija ir šventvagystė, bet kuriuo metu prieinami keliais mygtuko paspaudimais. Kokiam nors paaugliui vėl išprotėjus ar iš nusikaltimų statistikos paaiškėjus, kad nepilnamečių seksualinių nusikaltėlių – vadinasi, kitus paauglius prievartaujančių paauglių! – per pastaruosius dešimt metų pagausėjo dvigubai, laikraščių komentatorių kaktas trumpam išvagoja susirūpinimo raukšlės. Tačiau vi-

suomenė, blogiu laikanti pastangas susitarti, kas yra gera, nepajėgi to sustabdyti.

Kai jauni ir seni po kelias valandas kasdien žiūri filmus, kuriuose kaip normalus gyvenimas vaizduojamos visokios nuodėmės, „ikipolitinių laisvos valstybės pagrindų“ instancija – sąžinė iš esmės griauinama. Gyvenimo kelionės radarinė sistema išjungama.

Gal tai spalvų sutirštėjimas? Juk yra tiek gero! Taip, yra daug gero. Yra sveikų šeimų, milijonai žmonių, jaunų ir senų, kurie trokšta būti geri ir daryti gera. Milijonai jaunuolių keliauja į Pasaulio jaunimo dienas ar yra įsitraukę į krikščioniškas grupes. Ar jie įstengs tokį *mainstream* pakreipti kita kryptimi? Kokia tendencija?

Politika: bejėgė

Kas antras politikų žodis yra reforma. Ar tikrai atrodo, kad reformomis, tai kairiosiomis, tai dešinišiomis, krizė bus įveikta? Save laikome racionalia, apsišvietusia visuomene. Galų gale mokslinė prieiga prie pasaulio mūsų kultūroje vertinama labiausiai. Ir sykiu savo racionalumu niekaip nepasiekiamoje problemos šaknies, kad galėtume pakoreguoti kursą. Štai kad ir toks dalykas – niekas negali paaiškinti, kodėl visuomenė, kuriai gresia gimstamumo nuosmukis, valstybiniu lygmeniu dotuoja abortus ir propaguoja homoseksualumą?!

Kai kalbama apie reformas, galvoje pirmiausia turimas pinigų perskirstymas tarp piliečio ir valstybės, darbuotojo ir darbdavio, tarsi visų problemų priežastis būtų pinigų stoka ir jų netikėtas paskirstymas. Bet ar tai tikrai priežastis? Tarkim, valstybė visiems laiduoja patogiai gyventi leidžiančias pajamas. Ar tada būtų pašalinta krizė? Ar mums tuomet nebereikėtų bendro sutarimo dėl to, kas yra gera, ir kad būtina siekti gėrio? Ar nebereikėtų auklėti vaikų, kad jie būtų geri?

Viena iš krizės priežasčių ta, jog per kelis dešimtmečius neprilygstamos gerovės susikūrė iliuzija, kad valstybė iš tiesų yra mūsų materialinės egzistencijos laidas. Tikrai šiomis materialinėmis sąlygomis galėjo atsirasti pramogų visuomenė. Ir visi jaučia: pramogų visuomenei atėjo galas.

Kuo virs mūsų demokratinė visuomenė, kai moralinį skurdą papildys materialinis skurdas? O turint prieš akis minėtąsias problemas, jo tikrai sulauksime! Kad socialinė sistema, vis daugiau žmonių slegiama ir mažiau finansuojama, neatlaikys, yra visuotinė pokalbių šou tema. Kaip su skurdu ir chaosu dorosis pramogų visuomenėje užaugusi kita karta?

Manipuliuoti ir disponuoti žmonėmis juo lengviau, juo mažiau saitų juos jungia. Diktatūrai reikalingi atomizuoti individai. Kas neturi saitų, tą lengva supančioti. Visuotinai puolama viskas, kas žmogui teikia atsparą, – tėvynė, šeima, saistančios vertybės, Bažnyčia, Dievas. Kaip kita karta elgsis su atstovavimu daugumai grįsta rinkimų sistema, kai reliatyvizmas bus sugriovęs gėrio pagrindus?

Hitleriui perėmus valdžią, šeimos dar buvo stiprios, o bažnyčios – pilnos. Kiekviename kaime būta kunigo. Piliečių elitas tikėjo humanistinėmis vertybėmis. Dėl Dievo ir tiesos bent jau dar buvo ginčijamasi. Ir vis dėlto nacius 1933 m. išrinko 43,9 proc. tautos – procentų dalis buvo juo mažesnė, juo katalikiškesnė vietovė. O kokią „žmogiškąją medžiagą“ atras kitas fiureris arba – tikėtiniau – anoniminis molochas – valstybė, šiuolaikinėmis psichologijos ir stebėjimo technikos priemonėmis savo valdžiai bei kontrolei pajungiantis visus ir viską?

„Pagoniškoji revoliucija“

Mūsų išgyvenama krizė yra ne ekonominė, bet moralinė. Kurie joje skendi, negali ir nenori to pripažinti, bet veikiau yra kuo savanaudiškiausiai suinteresuoti, jog visi taip gyventų ir kad skyrimo, kas yra gera ir kas bloga, matas būtų sugriautas. Atrodo, jog šitai yra pelningas beveik visos laiko dvasią kuriančios intelektualų bei menininkų gildijos verslas. Jie vadina save „postmoderniais“ ir, kupini išdidaus tikrumo pergale, visus atsisakančius žengti su jais koja kojon juodina kaip „fundamentalistus“. Kadangi jiems Dievas miręs, nėra ir jokios nuodėmės. Jų moralinio pažinimo viršūnė – žmonių raginimas: „Daryk, kas tau malonu!“ Ir kaip patogų, net smegenų tyrinėtojai tariasi galį eksperimentais įrodyti, jog laisvos valios ir, vadinasi, kaltės nėra. Prie mirties slenksčio ima atrodyti visiškai kitaip. Viena mirštančiųjų slaugytoja ir palaikomosios slaugos specialistų ugdytoja asmeniškame laiške autorei rašo: „[Mirštantieji] dabar, šią didžią savo gyvenimo akimirką, nebepasiduoda įkalbinėjimams, kad jie be kaltės, kad jų veiksmai pateisinami. Priešingai, jie nedvejodami atsiliepia į mano pažadą, kad Dievas visada laukė šios vienintelės akimirkos ir priima juos plačiai išskėstomis rankomis.“

Jeffrey'io Satinoverio, žydų autoriaus ir Jungtinių Valstijų Temenos institute medicinos direktoriaus, įsitikinimu, mes dabar išgyvename „pagoniškąją revoliuciją“ (20). „Mūsų nuostatos lytiškumo atžvilgiu pokyčiai tėra daug reikšmingesni, visas mūsų gyvenimo kritiškas apimančių pokyčių dvasinėje plotmėje simptomas... Kurį laiką atrodė, kad materialistinis pasaulis nugalės.“ Tačiau po dvasinės sausros kilo „didžiulis naujas

dvasingumo troškulys... To pagimdyta laiko dvasia yra visada jau egzistavusi religinė dvasia, tačiau diametriškai priešinga etiniam krikščionių ir žydų ortodoksų tikėjimo monoteizmui... Atgijo pagonybė, o jos mokymo pavadinimas yra gnosticizmas.“

Pradžią etiniam monoteizmui Artimuosiuose Rytuose, tarp senų pagoniškųjų kultūrų, davė nedidelė žydų tauta. Senajame Testamente pasakojama apie vis naujus nusigręžimo nuo vienatinio Dievo ir atsigręžimo į jį ciklus. Dievas pranašams apsidėjęs kaip vienas ir vienintelis visų žmonių Dievas, įpareigojęs juos laikytis absoliučios etikos, vengti nuodėmės ir siekti gėrio, t. y. šventumo. „Etinis monoteizmas pastatydino moralinę tvarką, vyravusią iki Renesanso.“ Nuo tada ši tvarka griauinama mąstytojų bei poetų ir irsta priešais mūsų akis.

Satinoveris nurodo šešis pagonybės požymius, kurie mūsų visuomenėje jau įsitvirtino arba vis dar bando juos įtvirtinti:

1. Pagonybė yra politeistinė. Kiekvienas turi savą dievą ir gyvena pagal jo matus.

2. Iš to išplaukia vertybių pliuralizmas. „Joks dievas ir todėl jokia vertybė nėra viršesnė už kitą vertybę, nebent ji būtų įtvirtinta prievarta.“

3. „Pagonybės paženklintos visuomenės linkusios į nelygybę... Ilgainiui vienintele taisykle tampa valdžios troškimas. Kurie valdo, tie lemia, kas yra teisė. Valdžia nulemia įstatymą ir jį pakeičia.“

4. Pagonybės paženklintos visuomenės yra panteistinės. „Gamta yra dievybės dalis ir todėl garbinama kaip dieviška. Tarp Kūrėjo ir kūrinio realios perskyros nėra. Todėl žmogus ima garbinti ne tik „išorinę“ gamtą, bet ir gamtą savo „viduje“, t. y. savo tokius natūralius instinktus kaip alkį, seksualumą, agresyvumą arba apskritai malonumą. Kitaip tariant, žmogus garbina save patį.“

5. „Kadangi prigimtiniai polinkiai ir instinktai sudvasinami, pagoniškas „kultas“ savaimė linksta prie to, kas smurtiška, hedonistiška ir pasileidėliška... Tenkinant instinktus, pasiekiami didžiausio malonumo ir per tai didžiausios ekstazės, praktikuojama svaiginimasis narkotikais, šventyklos prostitutija, ritualinis priešų žudymas, savęs žalojimas ir net vaikų aukojimas.“

6. „Visa tai rodo, kad pagonybė yra ne Dievo, bet stabų kultas. Tai, ką aptinka savo žmogiškojoje prigimtyje, pagoniškai nusistatęs žmogus laiko to, kas gera, matu.

Savo paties žmogiškąją prigimtį jis padaro dievu, būtent stabu. Žmogus yra visų daiktų matas.“

Priešingai pagoniškam dvasingumui ir pagoniškai visuomenei žydai ir krikščionys garbina tik Dievą ir tik vieną Dievą, turi vienodą, absoliučią vertybių sistemą; jie yra lygūs, nes kiekvienas neatsižvelgiant į rangą ir vardą yra Dievo vaikas; žmogus yra dvasios ir kūno vienybė ir pašauktas pašventinti savo prigimtinis potraukius, ypač lytiškumo.

Pagonybės mokymas yra gnosticizmas. Gnostikas tiki, jog gali save atpirkti turėdamas slaptų žinių, ir tokį savęs atpirkimą praktikuoja. Jis neigia istorinį Dievo įsikūnijimo įvykį. Gėris ir blogis laikomi lygiaverčiais pradais, vienas su kitu sujungtais aukštesnio lygmens vienybėje. Elgesio plotmėje tai verčia „gėrį ir blogį daryti reliatyvius ir per tai stiprinti polinkį rinktis blogį. Blogį laikome gėriu, nes jis dažnai kelia tokius gerus pojūčius.“

„Žydų ir krikščionių monoteizmo ir pagonybės konfliktas nėra nei naujas, nei tiesiog vien įgimtas: tai labai sena, nuolat vis iš naujo kylanti kova dėl žmogaus sielos.“ Štai tokia Satinoverio straipsnio santrauka.

Pagoniškosios pasaulėžiūros elementai mūsų kultūros sudedamąja dalimi tapo per *New age* sąjūdį. Jų aptinkama visur, kur kalbama apie keitimąsi ar pagalbos reikalingų žmonių globą: psichoterapijoje, pas gydytoją, pas gydytoją savamokslį, mokyklose ir vaikų darželiuose, liaudies aukštosiose mokyklose ir bažnytinėse suaugusiųjų ugdymo institucijose, neįgaliųjų ir senelių namuose. Jie diametriškai priešingi žydų ir krikščionių monoteizmui, pagimdžiusiam mūsų laisvą kultūrą.

Asmeniškąs meilės Dievas

Popiežius Benediktas XVI mėgina pasaulį pabudinti iš šio postmodernistinio apsvaigimo. Kai jau atrodė, kad reliatyvizmas palaidojo gėrio ir blogio matą, staiga jis vėl ryškiai iškeliamas aikštėn.

Savo pirmojoje enciklikoje popiežius Benediktas XVI iškėlė mums prieš akis mylintį Dievą. Kodėl mes, žmonės, taip nenorime sutikti, kad giliausioji mūsų visatos tikrovė yra meilė? Juk galime tikėti ir patirti, kad šis mylintis Dievas mus pažįsta. „Kas tas žmogus, kad tu apie jį galvoji?“ – sakoma psalmėje. Žemė visatoje yra kaip smėlio grūdelis Sacharos dykumoje. Šioje žemėje esame vienas iš milijardų žmonių. Bet kiekvienas gali užmegzti gyvą santykį su gyvuoju Dievu.

Labiausiai trokštame būti mylimi ir mylėti. Turime vieną Dievą, kurio esmė – meilė, Dievą, kuris moko mus

mylėti ir dovanoja malonę, kad galėtume mylėti. Popiežius Benediktas XVI yra dvasios vadovas, raginantis mus eiti šiuo šventėjimo keliu su Kristumi. Turime įsikūnijusio Žodžio žodį, kuris nepražus net praėjus dangui ir žemei. Šis žodis patvirtintas to, kuris jį taria, gyvenimu, kančia, mirtimi ir prisikėlimu.

„Kas mane myli, – sako Jėzus, – tas laikosi mano įsakymų. Jei laikysitės mano įsakymų, pasiliksite mano meilėje, kaip aš kad vykdaus savo tėvo įsakymus ir pasilieku jo meilėje“ (Jn 15, 10).

Dešimt įsakymų atgyvenę?

Pagrindas, kuriuo remdamasi krikščioniškoji kultūra galėjo pasiekti neprilygstamų aukštumų, yra Dešimt įsakymų. Jau iš pat pradžių dėl tautos kietakaktiško supykęs Mozė sudaužė lenteles su Dievo užrašytais įsakymais, bet Dievas juos užrašė ir antrą kartą. Kaip anuomet, taip ir šiandien žmonės maištauja prieš tai, kad gėris turi kainą, t. y. prieš būtinybę dabar kažko atsisakyti, kad vėliau laimėtų daug. Kai tik kultūra nuo to reikalavimo visiškai nusigręžia ir savo elgesio įstatymu padaro malonumo paiešką, ji jau kasa sau kapo duobę.

Nėra protingų motyvų nesilaikyti Dešimties įsakymų ir nepadaryti jų saistančių bei siektinu auklėjimo ir valstybės pagrindu. Argi laisvė neprarandama, kai: 1) žmogus padaro save Dievu; 2) Dievas pajuokiamas; 3) sekmadienis aukojamas pramogoms ir ekonomikai; 4) tėvas ir motina kaltinami bei užmirštami; 5) negimusieji žudomi; 6) santuokos laužomos; 7) kiekvienas griebia, ką gali nustverti; 8) žiniasklaida užsiima diskreditacija; 9) vyras ir moteris tampa geidulio objektu; 10) viešpatauja didžiausio galimo pelno įstatymas?

Kokia būtų mūsų visuomenė, mūsų tauta, jei: 1) Dievas būtų pripažįstamas Kūrėju; 2) jis būtų gerbiamas; 3) viena diena per savaitę būtų švenčiama atmenant, kad esame Dievo vaikai ir draugai; 4) tėvas ir motina būtų gerbiami; 5) gyvybė nuo pradžios iki pabaigos būtų šventa; 6) sutuoktiniai būtų vienas kitam ištikimi; 7) pragyvenimui būtų užsidirbama sąžiningai; 8) žiniasklaida būtų išsipareigojusi tiesai; 9) malonumas tarnautų meilei; 10) ekonominės veiklos centre būtų teisingumas?

Dešimt įsakymų į sąvartyną išmetami ne todėl, kad tai būtų protinga, bet todėl, kad protas pats savaime nesuteikia žmogui jėgos jų laikytis. Dėl to protui reikia Dievo, o Dievui – mūsų proto.

Būtent krikščioniškasis tikėjimas leido atsirasti kultūrai, kurios liekanose gyvename, kurios statiniais žavi-

mės ir kuriai turime būti dėkingi už laisvę, toleranciją ir artimo meilę. Nuolatinis tikėjimo skelbimas paklojo dorovinius pamatus, ant kurių ši kultūra galėjo suklestėti. Už ją turėtume būti dėkingi mūsų dorų protėvių, kurie savo gyvenime vis rinkdavosi gėrį ir vengdavo blogio, sprendimams.

Trokštantieji krikščionybę sugriauti vengia diskusijos proto šviesoje. Vis rodo pirštais į Bažnyčios nuodėmes, siekdami pagaliau pašalinti iš pasaulio Bažnyčios raginimą gręžtis nuo nuodėmių. Garsiai smerkia dvigubus moralės standartus, nes nepakelia pačios moralės. Apسیمeta tolerancijos ir pliuralizmo gerbėjais, kad galop nutildytų tiesos balsą.

Mūsų epocha nori mus įtikinti, jog būtų sunku, nežmoniška laikytis šių įsakymų. Tai – dalis reliatyvizmo didžiojo melo. Taip, nukrypstame nuo kurso ir vėl grįžtame į teisingą kelią, parpuolame ir vėl stojamės. Bet kas atsitiktų, jei kurso atsisakytume ir kaip individai bei visuomenė nustotume siekę gėrio ir net vadinę tai gėriu? Mes patektume į spiralę, vis labiau tolinančią mus nuo Dievo, ir, užuot laikęsi įsakymų, leidžiančių vaikščioti išsitiesus, užsikrautume prie žemės lenkiantį jungą. Žingsnį ta linkme rodo mūsų apsišvietusios, tariamai racionalios visuomenės negebėjimas pakoreguoti savo kurso.

Mūsų epochos tragedija yra ta, kad sutelkta kultūros galia spiria mus nesilaikyti įsakymų ir slopinti sąžinės, žinančios, kas gera ir bloga, balsą. Laisvę griaua ne tie, kurie laikosi įsakymų ir kitus moko jų laikytis, bet tie, kurie prisidengę laisve ir tolerancija, atima iš žmogaus kelio gaires gėrio link. Tas, kuris nesinaudoja protu savo valiai į teisingą tikslą nukreipti, bet yra valdomas savo instinktų, jei turės vado prigimtį, pajungs kitus savo valdžiai.

Netiesa, kad reliatyvizmas garantuoja laisvę. Priešingai, jis žmogui iš rankų išmuša gėrio ir blogio matą. Tada žmogus tampa priemone jėgoms, trokštančioms sukurti „gražų naują pasaulį“, kur Dievas nuverstas nuo sosto, o jame sėdi žmogus, kuriam nieko nebėra šventa. Demokratija, griauanti savo moralinį pamatą, yra pakeliui į diktatūrą.

Uola

Nepalenkiamai, visame pasaulyje balsiai priešina si vienintelė institucija – Katalikų Bažnyčia. Ji reiškia pretenziją į visą tiesą ir visoje žemėje šią tiesą skleidžia per savo aukščiausiojo atstovo balsą. Jai tiesa yra įsikūnijęs Žodis Jėzus Kristus, sakantis apie save: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas“ (Jn 14, 5). Ji neturi batalionų, ji skelbia Žodį.

Žiniasklaidos visuomenėje ji girdima pirmiausia ne todėl, kad daugiau nei milijardas žmonių yra katalikai – jau vien tai teikia jiems balsą viešojoje nuomonėje, – bet todėl, kad kai popiežius kalba – arba miršta – šimtai tūkstančių, net milijonai jaunų žmonių susiburia vienoje vietoje. Tokio masto įvykių neįmanoma ignoruoti.

Su Katalikų Bažnyčia kovojama kaip su jokia kita institucija šioje žemėje. Mėgstamiausi šaudmenys – Bažnyčios praeities nuodėmės, inkvizicija ir raganų deginimas. Kovoja vienaakiai: jie nenori antra akimi išvysti nuo Bažnyčios pradžios iki mūsų dienų nenutrūkstamai tekančią didelę šventųjų ir kankinių upę. Kankinių XX amžiuje yra daugiau nei per visus kitus amžius kartu sudėjus, ir priešais mūsų akis jų nuolat daugėja – pirmiausia islamo šalyse, Kinijoje ir Šiaurės Korėjoje.

Popiežius yra Kristaus vietininkas žemėje ir Petro įpėdinis. Jėzus Petriui pasakė: „Tu esi Petras – Uola; ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės“ (Mt 16, 18).

Šią uolą daužo krikščionybės priešai, Jėzaus Kristaus priešai. Būtent prieš Jį nukreiptas iracionalus reliatyvistų ištūžis, nes jis yra tas matas, kurį jie nori sulaužyti.

Tiktai taip galima paaiškinti, kodėl sekuliaristai susideda su islamistais, nors jų niekas kitas neturėtų taip bauginti kaip islamistinės teokratinės valstybės perspektyva. Žmonių, trokštančių panaikinti šeimą, ateities vizija veikiausiai trumparegiška. Šią savižudišką sąjungą išryškino reakcija į popiežiaus Benedikto XVI kalbą Rėgensburgo universitete 2006 m. rugsėjo 12 d. Islamo pasaulis reaguoja grasinimais nužudyti popiežių, krikščionių persekiojimais ir bažnyčių griovimu, o Vakarų pasaulis diskutuoja apie popiežiaus atsiprašymo būtinybę. Vakarai negali gintis pakelta galva, nes kaip tik ketina sunaikinti lobį, už kurį turėtų dėkoti savo kultūrai.

Mūsų laiko sunkiomis sąlygomis mums belieka tik viena: vis artimiau vienytis su Kristumi, nes ant kryžiaus jis nugalėjo šėtoną, o prisikeldamas – mirtį, jis ir dabar nugalėjęs kiekvienoje širdyje, kuri jam atsiveria, ir nugalės, kai sugrįš. Popiežius Benediktas yra dvasinis mokytojas, vedantis žmoniją vėl prie Dievo. „Pasauliui reikia Dievo. Mums reikia Dievo“, – šaukia jis žmonėms ir rodo, kaip jie gali atrasti Dievą Jėzuje Kristuje. Jėzus Kristus nustato absoliučius matus, ir „nuo jų viskas priklauso – nuo tų matų, kurie yra ne teorija, bet apšviečia širdį ir per tai protą bei teisingu keliu nukreipia veiklą“ (21).

Nuorodos

- (1) Joseph Ratzinger. Werte in Zeiten des Umbruchs. Freiburg 2005, p. 59.
- (2) Werte, p. 18.
- (3) Werte, p. 52 ir t.
- (4) Werte, p. 45–59.
- (5) Werte, p. 59.
- (6) Werte, p. 59.
- (7) Ryszard Legutko. The Trouble with Toleration. Partisan Review, t. 61, Nr. 4, 1994.
- (8) Ten pat, p. 170.
- (9) Ten pat, p. 171.
- (10) Ten pat, p. 171.
- (11) Ten pat, p. 175.
- (12) Ten pat, p. 176.
- (13) Werte, p. 55.
- (14) Heinrich Heine. Zur Geschichte der Religion und Philosophie in Deutschland. Drittes Buch, 1834.
- (15) Die Tagespost, 2006 06 27.
- (16) 13–17 proc. ikimokyklinio amžiaus vaikų turi rimtų sunkumų. Soziale Kompetenz für Kinder und Familien – die Erlanger-Nürnberger-Studie. Erlangen 2004.
- (17) 45 proc. dvylikamečių–septyniolikamečių ilgesnį laiką vartoja vaistus nuo galvos skausmo ir stimuliuojančias priemones. Die Tagespost, 2001 09 29.
- (18) Neufold, Gordon und Maté Gabor. Unsere Kinder brauchen uns. Genius Verlag 2006. Svarbi knyga apie „orientavimąsi į bendraamžius“.
- (19) Alexis de Tocqueville. De la démocratie en Amérique. Paris 1835 ir 1840.
- (20) Jeffrey Satinover. Homosexuality and the Politics of Truth. Grand Rapids 1996.
- (21) Pamokslas Miuncheno *Neue Messe* teritorijoje, 2006 09 10.

Kunigų paskyrimai Kauno arkivyskupijoje

Kun. **Darius Auglys** paskirtas Ukmergės vicedekanu ir paliktas eiti kitas turimas pareigas.

Kun. **Vytautas Kazimieras Pesliakas** atleistas iš Panoterių parapijos klebono pareigų ir paskirtas šios parapijos rezidentu.

Kun. **Audrius Mikitiukas** paskirtas Panoterių parapijos klebonu ir paliktas eiti kitas turimas pareigas.

Kun. **Kęstutis Vilutis** atleistas iš Kauno Šv. Antano Paduviečio parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapijos vikaru.

-Kn-

Jubiliejinės sukaktys

Kovo 16-ąją Vilkaviškio Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo katedroje šventos iškilmingos Mišios minint Vilkaviškio vyskupo emerito Juozo Žemaičio MIC vyskupystės 25 metų ir kunigystės šventimų 65 metų sukaktis. Į iškilmes atvyko ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius, krašto apsaugos ministras Juozas Oleka, Seimo narys Albinas Mitrulevičius, Vilkaviškio vyskupijos teritorijoje esančių savivaldybių merai.

Šv. Mišias koncelebravo kardinolas Audrys Juozas Bačkis, arkivyskupai Sigitas Tamkevičius SJ, Gintaras Grušas, Lietuvos vyskupai, apie dvidešimt vyskupijos kunigų. Sakydamas pamokslą Kaišiadorių vyskupas emeritas Juozas Matulaitis jubilato kunigystės bei vyskupystės kelią įvardijo kaip gyvenimą didesnei Dievo garbei, stengimąsi kruopščiu darbu kuo daugiau įnešti Dievo Dvasios. Jau pirmaisiais vyskupystės metais vyskupas J. Žemaitis degė troškimu atstatyti karo metais nuniokotą, o pokaryje valdžios su žeme sulygintą Vilkaviškio vyskupijos katedrą. J. Žemaičio vyskupavimo metais Vilkaviškio vyskupijoje buvo atstatyta per dešimt bažnyčių, vyskupo

Į Lietuvą atvyko naujas apaštališkasis nuncijus

Balandžio 14 d. į Vilnių atvyko naujasis apaštališkasis nuncijus Lietuvoje arkivyskupas Pedro Lopez Quintana. Vilniaus oro uoste svečią pasitiko Lietuvos vyskupai, nunciatūros sekretoriato darbuotojai, vienuolių ir pasauliečių judėjimų atstovai.

„Dėkoju už šiltą priėmimą, – sakė arkivyskupas Quintana, – jūsų buvimas čia man teikia drąsos, kad bendromis jėgomis galėsime kiekvienas gerai atlikti savo sielovados tarnystę.“ Nuncijus neslėpė savo susižavėjimo Lietuvos gamta, pamatyta pro lėktuvo langą. Jis pažėrė keletą lietuviškų frazių, teigdamas, jog yra pasiryžęs pramokti lietuviškai.

„Popiežiaus pavedimas man kaip nuncijui būti šalia Bažnyčios, palydėti Bažnyčią, kad ji būtų ištikima Viešpačiui, – sakė naujasis Vatikano atstovas Baltijos šalims. – Ši ištikimybė ypač pasireiškia gyvenant ir tikint, kad Dievas mus myli ir yra gailestingas. Reikia visiems perduoti šią Dievo meilę ir gailestingumą. Mes, kaip nuncijai, popiežiaus troškimu, turime retkarčiais priminti ganytojams šiuos svarbius dalykus, kuriais derėtų gyventi vykdant sielovadą.“ „Remdamasis patirtimi, galiu pasakyti, kad mano tarnystė yra būti vienybės ir katalikiškumo saitų – tai yra nuncijus turi padėti palaikyti vietinės Bažnyčios ryšį su Roma, su Bažnyčios centru.“

Tarnystė trijose Baltijos šalyse yra trečiasis arkivyskupo Quintanos paskyrimas po Indijos ir Kanados.

Balandžio 16 d. Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė priėmė naujojo Šventojo Sosto nuncijaus Pedro Lopez Quintanos skiriamuosius raštus. Pasak prezidentės spaudos tarnybos, šalies vadovė su nuncijumi aptarė glaudų Lietuvos ir Vatikano bendradarbiavimą, įtvirtintus teisinius santykius. Lietuva yra vienintelė valstybė Vidurio ir Rytų Europoje, kurioje Bažnyčios statusas yra visiškai apibrėžtas. Prezidentė su Pedro Lopez Quintana kalbėjo apie Europos Sąjungos ir Šventojo Sosto puoselėjamas bendras vertybes: taiką, žmogaus orumą ir demokratiją. Šventasis Sostas savo pareiškimu paragino dėl įvykių Ukrainoje laikytis tarptautinės teisės, o ne vykdyti veiksmus, kurie skatintų kraujo praliejimą. Pasak šalies vadovės, tokia pozicija yra labai svarbi. Susitikime taip pat kalbėta apie Jono Paulius II ir Jono XXIII kanonizaciją.

Apaštališkuoju nuncijumi Lietuvoje arkiv. Pedro Lopez Quintana paskirtas šių metų kovo 8 d. Netrukus, kovo 22 d., jis paskirtas taip pat nuncijumi Estijoje ir Latvijoje. Arkivyskupas Lopez yra penktasis Šventojo Sosto nuncijus Lietuvoje po Nepriklausomybės atkūrimo.

-vr, bernardinai.lt, pst-

„Šeimos metai – dirbkime geriau!“

Kovo 15 d. Kaune vyko Lietuvos šeimos centro ir Kauno arkivyskupijos šeimos centro iniciatyva surengta konferencija „Šeimos metai – dirbkime geriau!“, kurioje apžvelgta, kaip Lietuvoje vykdoma Sužadėtinių rengimo Santuokai programa, ir sykiu paminėtas šeimos centrų Lietuvoje gyvavimo 25-metis.

Tą savaitgalio dieną pasidalyti patirtimi ir naujomis idėjomis susirinko beveik 300 konferencijos dalyvių: visų Lietuvos vyskupijų, dekanatų bei

parapijų Šeimos centrų vadovai, bendradarbiai ir gausiai dalyvavę sužadėtinių rengėjai – sutuoktiniai savanoriai (ypač daug jaunų šeimų), kurie tiesiogiai talkina rengiant sužadėtinių poras santuokai dirbdami grupėse pagal atnaujintą Sužadėtinių rengimo programą.

Konferencijos dalyvius iš pradžių Kauno arkikatedroje bazilikoje per šv. Mišias, vėliau Maironio gimnazijoje sveikino ir konferencijos darbe dalyvavo LVK Šeimos reikalų tarybos pirmininkas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Kęstutis Kėvalas, taip pat kunigai, aktyviai dirbantys šeimų sielovadoje.

Konferencija iš pat ryto pirmiausia pradėta malda Kauno arkikatedroje bazilikoje už Lietuvos šeimą, sužadėtinius ir sužadėtinių rengėjus santuokai, Bažnyčios tarnystę šeimoms, šeimos centrus. Šv. Mišioms vadovavo ir homiliją pasakė kardinolas A. J. Bačkis, koncelebravo minėti ganytojai.

Apaštalavimo darbu kardinolas pavadino šeimos centrų veiklą, visų, kurie aukoja savo jėgas ir laiką tarnaudami šeimų sielovadai ir rengdami sužadėtinius Santuokai, savanorystę bei pagalbą. „Šiandien dėkojame Dievui už jūsų nuveiktus darbus, kurie jau neša gražių vaisių“, – sakė savo homilijoje kardinolas, kviesdamas melstis, kad mokymai ir ypač gyvenimo pavyzdys pasiektų kitų šeimų, sužadėtinių širdis. Gyvename aplinkoje, kur, pasak popiežiaus Pranciškaus, daug dvasinio ir moralinio skurdo, aplinkoje, kuri neremia nei šeimoms, nei jos sampratos. Apsiprantama net su elgesiu, kuris neatitinka Evangelijos. Tai nuodija protą, tolima nuo Dievo, jo meilė yra atmetama.

Atkreipdamas dėmesį į skaitytą Dievo žodį, kardinolas pabrėžė Viešpaties Sandorą su savo tauta – Sandora Dievui buvo šventa. „Mąščiau apie Santuokos sakramentą. Tai irgi šventa sandora“, – sakė ganytojas. Santuokos sakramentu sutuoktiniai sudaro sandorą, kuri Viešpačiui irgi yra šventa. Taigi ne tik vyras moteriai, ir moteris vyrui pažada ištikimybę. Tai yra kai kas daugiau. Pats Dievas dalyvauja šioje sandoroje – pasakydami „taip“ vienas kitam, sutuoktiniai sako „taip“ ir Dievui. Viešpats patvirtina šią sandorą, lieka jai ištikimas, ir sutuoktiniai, išlaikydami ištikimybę sakramento malonei, gali keliauti kartu, prisiimti atsakomybę kurti šeimą pagal Dievo planą. Kaip pabrėžė ganytojas, visi nori sukurti laimingą šeimą, bet ne visi suvokia, ko Dievas iš jų nori. Be tikėjimo sutuoktiniams sunku pilnutinai suvokti santuokinio išpareigojimo prasmę. Užbaigdamas homiliją kardinolas drąsino ir ragino malda palaikyti visus tarnaujančius šeimoms, kad jie mokėtų parodyti šeimos grožį ir džiaugsmą, rastų priemonių, padedančių šeimoms gyvenimą kurti ant tikėjimo pagrindo. „Šeima yra Bažnyčios širdyje“, – tikino kard. A. J. Bačkis.

Konferencijos dalyvius, gausiai susirinkusius į Maironio gimnazijos salę, pasveikino ir vaisingo darbo palinkėjo Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius. Visus labai pradžiugino Šeimos centro savanorių vaikų nuotaikingai sugroti keli muzikiniai kūriniai, o vėliau Lietuvos šeimos centro direktorė Dalia Lukėnienė pakvietė tarti ganytojišką žodį LVK Šeimos tarybos pirmininką kardinolą A. J. Bačkį.

„Jūs atliekate milžinišką darbą, ir jis nuolat tobulinamas“, – sakė kardinolas, patikindamas, jog visi Lietuvos vyskupai tą darbą labai vertina. Juk nelengva, kai pasaulis sėja klaidingas idėjas, o visuomenėje daug nelaimingų,

rankų uždėjimu į kunigystę įšventinta per 70 jaunuolių.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius kun. Kęstutis Smilgevičius perskaitė jubiliatui skirtą popiežiaus Pranciškaus apaštališkąjį palaiminimą.

Šv. Mišių pabaigoje, vyskupui J. Žemaičiui MIC suteikus palaiminimą visai susirinkusiai tikinčiųjų bendruomenei, prasidėjo oficialūs sveikinimai. Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius pasidžiaugė, kad Dievo apvaizda jam leido daugelį metų dirbti kartu su vyskupu J. Žemaičiu ir matyti, kaip jis savo globėjo šventojo Juozapo pavyzdžiu buvo uolus Bažnyčios globėjas. Arkivyskupas dovanų jubiliatui įteikė šventojo Juozapo skulptūrėlę. Padėką ir sveikinimą pareiškė ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius. Vilkaviškio vyskupijos kunigų vardu kalbėjęs Alytaus Šv. Kazimiero parapijos klebonas Darius Vasiliauskas ganytoją apibūdino be galo taikliai: „Jūs labai gerai mokate pasaulyje suprantamiausią kalbą – meilės kalbą. Jūs esate pavyzdys visiems kunigams.“ Savivaldybių merų vardu žodį tarė Alytaus meras Jurgis Krasnickas. Vėliau išsirikiavo didžiulė eilė sveikintojų.

Jubiliatas vyskupas J. Žemaitis MIC dėkojo visiems už gražias mintis, katedros choristams už giesmes, o labiausiai už nuoširdžias maldas. „Ačiū Dievui, aš galiu melstis, tą ir darysiu per likusį savo gyvenimą. Kiek jėgos leis, ir toliau darbuosiuosi Kristaus vynuogyne. Esu laimingas, kad padėjau žmonėms atrasti tikėjimą, patirti Dievo malonę. Ir jei tai būtų tik vienas toks žmogus, sakyčiau, jog verta būti kunigu“, – sakė 88-uosius gyvenimo metus einantis J. Žemaitis, dvylika metų tarnaujantis jau kaip emeritas vyskupas.

Kovo 23 d. Kaišiadorių Kristaus Atsimainymo katedroje Kaišiadorių vyskupas emeritas Juozas Matulaitis kunigystės 50 metų ir vyskupystės 25 metų sukak-

čių proga kartu su Lietuvos vyskupais celebravo šv. Mišias. Pamokslą pasakė Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis MIC.

Šv. Mišių įžangoje buvo paskelbtas Jo Šventenybės popiežiaus Pranciškaus sveikinimas – palaiminimas vyskupui jubiliatui: „Garbingąjį Brolių Juozą Matulaitį, buvusį Kaišiadorių vyskupą, sveikiname auksinio Kunigystės ir sidabrinio Vyskupystės jubiliejaus proga, dar kartą prisimindami jo rūpestingą uolumą tvarkant jam patikėtą vyskupiją, veikimą vienybėje su kunigais bei rūpestį dėl pašaukimų ir taip pat tvirtą meilės Bažnyčiai liudijimą. Ir pareiškiamo Mūsų dvasinį palankumą, o kartu, užtariant Švenčiausiajai Mergelei Marijai ir šventajam Juozapui, su meile suteikiame jam apaštališkąjį palaiminimą – Dievo malonių nešėja, prašydami jo maldų už Mūsų Petro tarnystę. Iš Vatikano rūmų, du tūkstančiai keturioliktųjų metų vasario mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną. Pranciškus.“

Jubiliejinų sukakčių proga vyskupą jubiliatą sveikino Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ, kunigų vardu – dekanas mons. Jonas Dalinevičius, Vyriausybės vardu – Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius, didžiulis būrys įvairių valdžios ir sielovadinių institucijų atstovų, parapijiečių, draugų ir bičiulių.

-bn, Kš-

Panevėžio vyskupas pasveikino prekybos centrų darbuotojus

Balandžio 20-ąją, Velykų dieną, po Prisikėlimo šv. Mišių Panevėžio vyskupas Lionginas Virbalas SJ, lydimas generalvikaro kun. Eugenijaus Styros, dviejų seserų kotryniečių ir dviejų pasauliečių, lankėsi „Rimi“, „Iki“ ir „Maximos“ prekybos centruose Panevėžyje bei sveikino šv. Velykų proga jų darbuotojus, kuriems tenka dirbti netgi per didžiąsias šventes. Per pusantros valandos ganytojas asmeniškai pabendravo su keliomis dešimtimis žmonių.

išsiskyrusių šeimų. Ir geriausia programa gali būti neįgyvendinta, kai nėra tikėjimo pagrindo. Šeimos ir po Santuokos sakramento neturi būti paliktos vienos. Kardinolas paragino ir šioje konferencijoje dalytis idėjomis apie tolesnį šeimų palydėjimą – kaip sustiprinti šeimų sielovadą parapijose, kunigų ryšį su šeimomis, kad ir jie degtų noru rūpintis šeimų sielovada, kad parapijose burtųsi šeimų būreliai. Trumpai pasidalydamas išpūdžiais iš kardinolų susitikimo Romoje – popiežiaus Pranciškaus sušauktos neeilinės konsistorijos, kardinolas sakė, jog Bažnyčiai šiandien taip pat rūpi, kaip padėti išsiskyrusioms ir naują civilinę santuoką sudariusioms šeimoms. Šeimų sielovados dabarties iššūkiams bus skiriama trečioji neeilinė Vyskupų sinodo asamblėja šių metų spalį, o popiežius Pranciškus jau šiandien ypač prašo pačių šeimų melstis už Sinodą, kad atsakymai į sudėtingus klausimus būtų rasti.

Apie nelengvą, tačiau paženklintą entuziazmo, pasitikėjimo Dievu rengimo šeimos gyvenimui bei pačių šeimos centrų gyvavimo pradžią konferencijoje kalbėjo pirmoji Lietuvos šeimos centro direktorė doc. dr. Nijolė Liobikienė. Šis darbas (pradėtas *Caritas* federacijos Šeimos sekcijoje) vyko labai spontaniškai, tačiau į jį įsitraukę žmonės buvo itin atsidaavę. Matant šeimų gyvenimo tikrovę atsisakyta deklaratyvumo, pradėta nuo sunkumų parodant, jog be tikėjimo sutuoktiniais bus sunku gyvenime įveikti krizes. Žvelgdama į šiandieną, ilgametė šeimų sielovados bendradarbė kvietė dirbti su užsidegimu, prašyti Šventosios Dvasios ugnies. „Tai buvo Dievo „projektas“ pradėti tokią veiklą. Dievas ir toliau nenuvilia“, – sakė N. Liobikienė linkėdama drašos, augimo, savęs pačių ir kitų pažinimo. Darbas, ypač su sužadėtiniais, pasak prelegentės, bus sėkmingas, jei bus pradėdama nuo to, kokia yra jų patirtis, ir toliau palydima rodant kelią.

„Nemanėme, kad mūsų misija pamokyti sužadėtinius, atvesti į doros kelią“, – sakė Vijoleta Vitkauskienė (vėliau perėmusi vadovavimą Lietuvos šeimos centrui), pabrėždama, jog labiausiai siekta supažindinti su Dievo planu šeimai. V. Vitkauskienė prisiminė, jog rengiant sužadėtinius greitai suvokta, jog neužtenka apsiriboti tik paskaitomis. Pagal atnaujintą Sužadėtinų rengimo programą pradėtas darbas grupėse padeda susidraugauti, duoda pradžią šeimoms atrasti tikėjimą ir burtis į šeimų bendruomenes.

Šioje konferencijoje visų septynių Lietuvos vyskupijų šeimos centrų vadovai pristatė, kaip sužadėtiniai rengiami jų diecezijose. Dauguma sakė, jog sužadėtiniai rengti Santuokai vyskupijose gerokai anksčiau, nei jose įsikūrė šeimos centrai. Pačias pirmąsias rengimo šeimai paskaitas skaitė savanoriai gydytojai, kunigai. Kalbėjusieji dėkojo vyskupams, kurie palaiko Sužadėtinų rengimo programos įgyvendinimą. 2013 m. vyskupijose įvyko 6462 sužadėtinų susitikimai, dalyvavo daugiau kaip 14 tūkst. besirengiančių Santuokai asmenų. Keliuose didžiuosiuose miestuose dėl didelių srautų sužadėtiniais skaitomos paskaitos, kurias veda psichologai, kunigai, socialiniai darbuotojai ir gydytojai ginekologai. Pagal atnaujintą Sužadėtinų rengimo programą organizuojami grupiniai užsiėmimai, juose plačiai talkina ir patirtimi dalijasi, asmeninį liudijimą teikia sutuoktiniai savanoriai. Šeimos centrų rūpestis – kaip į šią savanorystę pritraukti sutuoktinių. Dažniausiai čia remiamasi asmeniškais ryšiais, rūpinamasi, kad tai išties būtų liudijantys darnų krikščionišką gyvenimą šeimoje ir tikėjimą asmenys. Kalbėjusieji džiaugėsi ir savanorių poromis, kurios talkina nuo pat pradžių, jau 25 metus, ir jaunais, įsitraukiančiais į šeimų sielovadą sutuoktiniais. 2013 m. surengti 3 savaitgalių mokymai naujiems savanoriams, Šeimos centrai organizuoja savanoriams vasaros stovyklas, rekolekcijas, išvykas, šeimos draugauja tarpusavyje.

Rengiant sužadėtinius stengiamasi, kad per tą laiką Dievas ir Bažnyčia jiems taptų artimesni. Pastebėta, jog sužadėtiniai gerai vertina susitikimus su kunigu. Puikių atsiliepimų gaunama apie natūralaus šeimos planavimo žinias, nors pastebima, kad pastaruoju metu sužadėtiniai dažniau nerimauja, ar jie galės susilaukti vaikų. Lanksčiau Santuokai rengiama parapijų šeimos centruose, ypač tais atvejais, kai sužadėtiniai dirba užsienyje, stengiantis, kad ir jie neliktų be pasirengimo Santuokai. Lietuvos šeimos centras jau vykdo eksperimentinę nuotolinę sužadėtinų rengimo programą.

Konferencijoje pranešimą apie sužadėtinų evangelizaciją skaitė dr. Artūras Lukaševičius (VDU), apie mažų grupių vedimo privalumus kalbėjo psichologė Vanda Benaitienė (Telšių krizių centras), tėvas Aldonas Gudaitis SJ dalijosi, kaip svarbu kunigui ne tik prisidėti prie sužadėtinų rengimo, bet ir pačiam matyti sutuoktinių nuoširdžią tarnystę skelbiant Dievo karalystę sužadėtiniams; apie tai liudijo ir patys savanoriai.

Vėliau devyniose darbo grupėse patirtimi, idėjomis keitėsi šeimos centrų bendradarbiai, dalyvaujantys rengimo Santuokai programose. Savanoriai sakė, jog sužadėtinų rengimas niekaip negali apsiriboti žiniomis – paveikiausias tik atviras ir nuoširdus pasidalijimas apie tikėjimą ir gyvenimą. Sužadėtinų rengimas Santuokai – tai puiki ir visokeriopai išnaudotina evangelizacijos galimybė padėti žmonėms atrasti Dievą, tikėjimą ir juo remti savo gyvenimą šeimose. Šeimos centrų bendradarbiai ir savanoriai konferenciją užbaigė šventine agape paminėdami šeimos centrų Lietuvoje gyvavimo 25-metį.

-kait-

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimai

Kovo 12 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje vyko Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas, kuriame dalyvavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis, kardinolas Audrys Juozas Bačkis ir kunigai iš įvairių arkivyskupijos parapijų. Susirinkimas pradėtas Valandų liturgijos malda – Dienine.

Arkivyskupas Gintaras Grušas pasidžiaugė, kad gavėnios metu galime melstis iš išversto į lietuvių kalbą brevijoriaus. Ganytojas vylėsi, jog Vilniaus parapijų klebonai skatins žmones per pasninką sutaupyti maisto produktus atnešti į bažnyčioje pastatytas *Caritas* pagamintas specialias dėžes ir skirti Vilniaus arkivyskupijos išlaikomai vargšų valgyklai „Betanija“, kuri kasdien maitina kelis šimtus neturtingų žmonių. Tai svarbi diakonijos tarnystė, ugdanti tarpusavio pagalbos mentalitetą. Tai galima plėsti ir kitose parapijose už miesto.

Arkivyskupas priminė, jog popiežius Pranciškus atkreipė dėmesį į gavėnios metu taip reikšmingą kunigišką gailingumą tarnystę klausykloje. Svarbu skelbti sveiką moralinį mokymą, padėti žmonėms per kunigo tarnystę sutikti Kristų. Kunigas – tai gailingą Dievo veidas žmonėms. Reikia ir patiems kunigams priimti Sutaikinimo sakramentą ir taip dalytis gailingumo patirtimi. Tarnystei būtina sielovadinės kančios patirtis, kad kunigas kentėtų dėl žmonių ir kartu su jais.

Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis priminė šeimų bendruomenių veiklos svarbą ir padėjo žmonėms, atvykusiems pasidalyti savo patirtimi. Dievo Motinos šeimų bendruomenės nariai supažindi-

Dvasininkas ėjo prie kiekvieno pastebėto darbuotojo: už prekystalių dirbančiųjų kasininkų, prekes prekybos salėse vežiojančių ir dėliojančių asmenų, įvairių kioskų, vaistinių ir apsaugos darbuotojų, spaudė jiems rankas, dovanojo Gailingą Jėzų paveikslėlius su malda, primenančius apie prasidedančią Gailingumo savaitę. Seselės kvietė pasivaikinti saldainiais.

Priimti iš vyskupo sveikinimų susiburdavo ir po keletą prekybos salės darbuotojų, kai kur – netgi administracija. Parduotuvėse buvo pilna žmonių, didesnėse triūsė per 20, o gal ir daugiau darbuotojų.

Ganytojas dirbantiems žmonėms sakė: „Labai gaila, kad negalite švęsti kartu su savo šeima... Visiems reikia švenčių, ne tikai pirkėjams, bet ir pardavėjams, juk šios šventės galėtų būti nedarbo diena... Jūs negalėjote ateiti į bažnyčią, tad atėjome pas Jus, norime nors šiek tiek praskaidrinti šią dieną.“ Žmonių veidai nušvisdavo šypsena, viena sveikinama darbuotoja pakomentavo: „To dar niekada nebuvo! Labai gera tradicija. Praskaidrinte nuotaiką.“ Pasiteiravus, ar juos reikėtų užjausti, kad tenka per šventes dirbti, o gal žmonės džiaugiasi tokią dieną galėdami daugiau uždirbti, buvo atsakyta: „Galite užjausti... Ne savo noru šiandien dirbame.“ Kai kurie sakė, jog dirba nuo pat ryto iki pusės devynių vakaro, taigi Velykų su šeima švęsti nebebus kada. Kiti dėkojo: „Ačiū, kad nepamiršote mūsų“ ir: „Norėtusi, kad galėtume švęsti nors vieną dieną.“

Keletas atėjusių apsipirkti panevėžiečių, atpažinę vyskupą, taip pat norėjo iš jo rankų gauti paveikslėlį. Ganytojas nepraleido progos jų paklausti, ar būtinai reikia per didžiąsias šventes eiti apsipirkti – juk galima tai padaryti penktadienį ar šeštadienį, – ir padovanojo po paveikslėlį paragindamas per kitas Velykas ir Kalėdas prekybos centruose nesilankyti.

-lk-

Kampanija „Šeima – Europos turtas!“

Kovo 31 d. Lietuvoje pristatyta tarptautinė kampanija „Šeima – Europos turtas!“, skirta artėjantiems rinkimams į Europos Parlamentą (EP). Inicijatyvos partneriai Lietuvoje – Vilniaus arkivyskupijos šeimos centras ir Laisvos visuomenės institutas. Kampanijos metu kandidatai į Europos Parlamentą, pasiryžę ginti šeimą ir vykdyti šeimai palankią politiką, kviečiami tinklalapyje voteforfamily2014.eu pasirašyti 12 punktų Visapusiškos ir veiksmingos Europos šeimos politikos manifestą „Šeima – Europos turtas“.

Pasirašydami kandidatai rinkimuose į Europos Parlamentą įsipareigoja, priimdami politinius sprendimus, kurie gali turėti įtakos visuomenei, atsižvelgti į šeimos poreikius. Visos Europos labai jie taip pat įsipareigoja stiprinti šeimos instituciją, visiškai laikydamasi subsidiarumo principo.

Asmenys šeimos teises įsipareigoja ginti, vadovaudamiesi šiais principais: 1) pripažinti, kad vyras ir moteris papildo vienas kitą; 2) apibrėžti santuokos institutą, gerbti ir rodyti paramą santuokai; 3) gerbti žmogaus orumą nuo jo gyvybės užsimezgimo iki natūralios gyvenimo pabaigos; 4) vaikus pirmiausia turi auklėti jų tėvas ir motina; 5) šeima yra teisių subjektas; 6) integruoti šeimos temą; 7) skatinti šeimų indėlį; 8) pripažinti neoficialaus darbo vertę; 9) siekti pusiausvyros tarp šeimos gyvenimo ir profesinės veiklos; 10) motinystės atostogos; 11) ekonomikos uždavinys – tarnauti šeimai; 12) kiekvienai šeimai būtinas garbingas darbas.

Tarptautinę šeimos dieną, gegužės 15-ąją, bus paskelbtas manifestą pasirašiusių kandidatų sąrašas. Tikimasi, kad tai palengvins rinkėjų apsisprendimą, skatins Lietuvos kandidatus į EP įsipareigoti konkrečiais žingsniais remti šeimą ir vykdyti šeimai palankią politiką.

-Vn-

no su tėvo Caffarello prieš 50 metų Prancūzijoje įkurtu sąjūdžiu, siekiančiu padėti poroms brandinti šeimyninį dvasingumą remiantis Santuokos sakramentu, atnaujinti ne tik asmeninį, bet ir šeimos ryšį su Kristumi. Idėjos plinta daugelyje šalių visuose žemynuose. Lietuvoje veikia keturios Dievo Motinos šeimų bendruomenės. Kiekvienoje iš jų yra 4–6 šeimos ir vienas dvasinis vadovas, kuris padeda nepamiršti galutinio tikslo. Santuokos sakramentą priėmusias poras sieja bendri įsipareigojimai. Kiekviena grupelė priklauso didesnei Lietuvos bendruomenei, kuri prisideda prie viso Dievo Motinos šeimų bendruomenių tarptautinio judėjimo. Nariams siūloma reguliariai skaityti Dievo žodį, jį apmąstyti, skirti laiko bendrai sutuoktinių maldai, jei įmanoma drauge visai šeimai, nuolat gilinti tikėjimo žinias, skirti laiko tikriems sutuoktinių pokalbiams, stebint Viešpačiui, nustatyti „gyvenimo taisyklę“ ir ją peržiūrėti kas mėnesį, kiekvienais metais rekolekcijoms skirti mažiausiai 48 valandas. Bendruomenės gyvenimas ryškiausiai atsispindi per sutuoktinių susitikimus, kurie vyksta kurios nors poros, pasirūpinančios vakariene, namuose. Po valgio skaitomas Dievo žodis, išsakomi maldavimai, prašoma Dievo palaimos. Kiekvienais metais bendruomenės nariai išsirenka temą, kuria vadovaujasi visus metus. Kiekvienas susirinkimas rengiamas tos temos klausimu. Judėjimui siūlomos parengtos temos, skirtos tikėjimui įtvirtinti, aktyvesniam dalyvavimui Bažnyčios gyvenime skatinti. Kunigas kaip dvasinis asistentas teikia pagalbą paaškinimais. Kasmet renkama Atsakingoji šeima, kuri prižiūri, kad visi nariai dalyvautų bendruomenės gyvenime. Tai reiškia, kad kiekvienas jausis pripažintas, mylimas, išklaustas ir sulauks pagalbos.

J. Kentenicho šeimos pedagogikos akademiją baigusi sutuoktinių pora pasakojo, kad jų veikla remiasi kunigo Jozefo Kentenicho mokymu. Lietuvoje ši akademija savo veiklą pradėjo 2010 m. Dvejų metų programa skiriama sutuoktiniams, kurie mokosi klausytis ir kalbėti, kurti meilę ir geranoriškumu pagrįstus santykius, auklėti vaikus, ieško bendro šeimos tikslo, auga tarpusavio meile. Susitikimai vyksta kartą per du mėnesius. Per dvejus metus įvyksta dešimt savaitgalių ir dvi stovyklos. Savaitgalių metu daug dėmesio skiriama poros bendravimui, mokomasi, kaip santuoką atrasti iš naujo. Pora kviečia kitas poras, rengia paskaitą, kviečia dalytis patirtimi.

Kanos šeimų bendruomenės nariai sakė, kad šis judėjimas yra tarptautinės *Chemin Neuf* (pranc. k. „Naujasis kelias“) bendruomenės misija šeimoms. Šią bendruomenę 1973 m. Prancūzijoje įkūrė jėzuitas Lorent Fabre. Tai katalikiška bendruomenė, turinti ekumeninį pašaukimą, jos dvasingumas remiasi šv. Ignaco Lojolos mokymu bei Charizminio atsinaujinimo patirtimi. Dalyvauja ne tik kitų krikščioniškų bendruomenių nariai, bet ir tie, kurie dėl įvairių priežasčių priėmė tik civilinę santuoką. Kelias į bendruomenę prasideda vasaros rekolekcijomis sutuoktinių poroms. Programa neskelbiama, kad išliktų staigmenos patirtis. Vyksta vaikų tarnyba, kad šeimos pailsėtų, taip pat rengiami šlovinimai, konferencijos, liudijimai, teminės grupelės. Paskutinę dieną atnaujinamas Santuokos sakramentas. Po rekolekcijų poros gali toliau tęsti gautą ugdytą *Chemin Neuf* bendruomenės parengtoje programoje: atvykti į žiemos rekolekcijas, dalyvauti maldos ir paskaitų savaitgaliuose rudenį bei pavasarį, įsitraukti į kelių valandų maldos, pasidalijimo susitikimus pagal porų gyvenamąją vietą kiekvieną mėnesį. Poros buriasi į grupes, pavadintas Kanos brolijomis (pagal *Jn 2, 1–12* pasakojimą apie vestuves). Kanos brolijos išplitusios visame pasaulyje. Lietuvoje pirmosios Kanos rekolekcijos poroms įvyko 2002 m. Po šių rekolekcijų kelios šeimos įkūrė Lietuvos Kanos šeimų bendruomenę, tęsė ugdytą programą bei kasmet rengė tokias rekolekcijas

naujoms poroms. Svarbiausias bendruomenės tikslas – padėti sutuoktiniams atnaujinti tarpusavio santykius, susitaikant vienas su kitu, su pačiu savimi ir su Dievu, stiprinti šeimų tarpusavio bendrystę, gyventi krikščioniškomis vertybėmis, dalytis šia patirtimi su kitomis šeimomis, kurios patiria įvairius sunkumus, krizes ar nori sustiprinti, atnaujinti poros tarpusavio ryšį. Ypatin-gas dėmesys skiriamas poros pamaldumo ir dvasingumo ugdymui.

Išsiskyrusių sielovados centro bendradarbiai kalbėjo apie pagalbą skyry-bų traumą patyrusiems žmonėms ir jų vaikams. Skyrybas patyrusių žmo-nių sielovados centras „Bendrakeleiviai“ įkurtas Vilniuje 2004 m. Šios sielo-vados iniciatoriai ir centro steigėjai – kun. Antanas Saulaitis SJ, psichologė doc. dr. Rasa Bieliauskaitė ir sielovadininkė Elvyra Kučinskaitė. Pagrindinis tikslas – padėti žmonėms išgyventi santykių šeimoje arba skyrybų sukeltą krizę, įveikti jos psichologinius, socialinius, dvasinius padarinius. Skyry-bas patyrę žmonės lanko susitikimų ciklą, klausosi kunigo, psichologo ir sielovadininko įžvalgų ir patys dalijasi savo išgyvenimais. Tai savitarpio pagalbos grupė, lydima įvairių specialistų. Krizinės grupės susitikimų ci-klas tęsiasi kelis mėnesius, vėliau žmonėms siūloma įsitraukti į ir dvasinę patirtį gilinančias, saviugdą plėtojančias edukacines programas. Kunigo dalyvavimas padeda skyrybas patyrusiems žmonėms jausti Bažnyčios rū-pestį, paskatina ieškoti arba atnaujinti asmeninį santykį su Dievu. Parapijo-se tokios grupės galimos, jei atsirastų daugiau palydinčiųjų sielovadininkų, kurie jau išėję panašaus pobūdžio programas.

Arkivyskupas atkreipė dėmesį į numatomus Šeimos metų renginius, kvietė siųsti informaciją apie numatomas iniciatyvas parapijose, kad per arkivys-kupijos internetinį puslapį žinia apie vykdomus projektus kuo plačiau pa-sklistų ir pasiektų visus.

Trakų klebonas kun. Jonas Varaneckas kvietė arkivyskupijos šeimas drauge su savo parapijos kunigais atvykti į Trakų šventovę melstis prie Lietuvos Globėjos paveiklo. Klebonas priminė sėkmingai vykdomą Šventosios Šei-mos paveiklo kelionę po įvairias parapijos šeimas. Tai puiki priemonė no-rint sutelkti visą šeimą kartu melsis, pasikalbėti apie tikėjimą.

Arkivyskupas G. Grušas padėkojo saleziečių bendruomenei, organizavu-siai šv. Jono Bosko relikvijų kelionę po Lietuvą, džiaugėsi, kad daug žmo-nių atėjo aplankyti relikvijų, dalyvavo liturgijoje. Ganytojas priminė Lietu-vos Vyskupų Konferencijos nutarimą dėl Sutvirtinimo sakramento teikimo jauniems žmonėms, sulaukusiems 15 metų amžiaus. Taip siekiama šį sa-kramentą priimančiųjų didesnio sąmoningumo. Kunigai, jei tik surastų galimybių, kviečiami savanoriškai talkinti kariuomenės sielovadoje. Kuni-gų susirinkimas baigėsi bendrais pietumis drauge su Kunigų seminarijos klierikais.

Balandžio 2 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje surengtame Vil-niaus arkivyskupijos kunigų susirinkime dalyvavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis ir įvairių arkivyskupijos parapijų kunigai. Susirinkimas pradėtas Valandų liturgijos malda – Dienne.

Arkivyskupas Gintaras Grušas kalbėjo apie 2013 metais atliktą apklausą, skirtą ištirti tikinčiųjų padėtį Lietuvoje, pažinti trūkumus, kad būtų galima geriau įgyvendinti Bažnyčios misiją.

Konferencija „Šiandieniai iššūkiai žmogaus gyvybei“

Balandžio 11 d. Šiaulių universiteto bibliotekoje surengta Šeimos metams skirta konferencija „Šiandieniai iššūkiai žmogaus gyvybei“. Pranešimus skaitė Lietuvos mokslininkai, skleidžiantys gyvybės kultūros idėjas. Konferenciją organizavo VDU Santuokos ir šeimos studijų centras, Šiaulių universitetas, Mykolo Riomerio universitetas, Lie-tuvos sveikatos mokslų universitetas, Šiaulių vyskupijos šeimos centras. Da-lyvavo konferencijos globėjas Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Šiaulių universiteto rektorius prof. dr. Dona-tas Jurgaitis. Pranešimų klausėsi ne tik šiauliečiai, bet ir svečiai iš Kelmės, Jo-niškio, Šiluvos.

Universiteto rektorius pripažino, kad konferencijos tema ypač svarbi ir aktu-ali šiandien. Pasak konferencijos globė-jo Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio, tvirtos šeimos ir gyvybės apsauga yra visos valstybės garantas. Nuklydus ras-ti tiesą padeda įsiklausymas į „amžinąjį meilės žodį“. Taip pat svarbus Bažny-čios mokymas. Šiaulių vyskupas citavo popiežių Benedikto XVI ir Pranciškaus išsakytas mintis apie santuoką, širdies atgrėžimą į Dievą, šeimas, gyvenančias tikėjimo džiaugsmu.

Konferenciją sudarė du plenariniai posėdžiai: „Žmogus iki gimimo“ ir „Iššū-kiai žmogaus gyvybei“. Pirmąjį prane-šimą „Žmogaus gyvybė nuo pradėjimo iki gimimo“ skaitė LSMU prof. habil. dr. Angelija Valančiūtė. Kun. prof. dr. Andrius Narbekovas aiškino, kad „ge-bėjimas atpažinti, kas yra gėris ir kas yra blogis, įrašytas į žmogaus prigimtį. Savo sąžinės gelmėse žmogus atranda įstatymą, kurio klausyti reikalauja pats žmogaus orumas...“ Medicinos nestu-dijavęs žmogus gali apsigauti, kai kal-bama aborto klausimais, tačiau prena-talinės medicinos darbuotojai puikiai supranta, kada pradeda konfliktuoti su savo sąžine. Kun. prof. dr. Kazimieras Meilius pranešime „Teisė į savo kūną bei motinos ir vaiko santykis“ lygino

šiandienę teisę su antiklos romėnų teise. Doc. dr. Danielius Serapinas savo pranešime aptarė medicininius, etinius ir teisinius prenatalinės diagnostikos aspektus.

Antrąjį plenarinį posėdį „Išsūčiai žmogaus gyvybei“ pradėjo MRU prof. dr. Jonas Juškevičius. Jis supažindino su žmogaus iki gimimo teisine padėtimi Lietuvoje. Prof. dr. Birutė Obelenienė atskleidė esminius lytiškumo ugdymo ir lytinio švietimo skirtumus. VDU doktorantė Aušrelė Krunglevičiūtė pristatė naujausią atliktą tyrimą „Pastoracinės pagalbos poreikis moterims, patiriančioms krizinį nėštumą“. Paskutinį pranešimą „Vaiko gyvybės vertė kančios akivaizdoje“ skaitė dr. Inesė Ratnikaitė ir mgr. Simona Tarvydaitė. Remdamosi atliktu tyrimu, prelegentės aiškino, jog eutanazija yra priešinga prigimtiniam žmogaus norui gyventi. Nėra moralu ją dangstyti gailėsčiu kenčiančiam žmogui. Todėl svarbu keisti visuomenės supratimą, daugiau dėmesio skirti paliatyviosios medicinos pažangai. Konferencija baigta aktyviomis diskusijomis, į kurias įsitraukė ir klausytojai.

-irat-

Miesto misijos

Balandžio 24 d. vakarą Kaune, „Daugirdo“ viešbučio kavinėje, o vėliau Šv. Jurgio Kankinio (pranciškonų) bažnyčioje surengtas ketvirtasis Miesto misijų renginys. Kelios dešimtys žmonių dalyvavo ypač šiltame susitikime kavinėje su svečiais iš Vilniaus kun. Juliumi Sasnausku OFM, o vėliau atėjo į maldos vakarą Pranciškonų bažnyčioje, kuriam vadovavo vysk. Kęstutis Kėvalas.

„Tikėjimą gavome ne sau“, – sakė kun. J. Sasnauskas OFM, sveikinęs visus šv. Velykų proga. Jis džiaugėsi Miesto misijų sumanymu, sakydamas, jog evangelizavimas šiandien reiškia nešti Dievą į tokį pasaulį, koks jis yra. Pati velykinė tikrovė, pasak brolio pranciškono, sako, kad Jėzus nėra šio gyvenimo dekoras – Jis gyvas, dalyvauja mūsų gyvenime. Velykos – tai ne traktatai

Apklausą „Tikėjimas ir religingumas“ atliko dr. Eglė Laumenskaitė, paskirta į Popiežiškąją pasauliečių tarybą. Tyrimo tikslas – išsiaiškinti Lietuvos gyventojų tikėjimo praktiką, turinį ir metodus. Pagal specialius metodus buvo apklausta 1400 žmonių. Prelegentė kalbėjo apie padėtį Vilniuje ir Vilniaus arkivyskupijoje. Vilniaus mieste save katalikais laiko 71 proc., o Vilniaus arkivyskupijoje – 74 proc. apklaustųjų. Apibendrinama tyrimų išvadas, ji atkreipė dėmesį, kad Vilnius – sekuliarizuotas miestas, daug abejojančių tikėjimu, ypač tuo pasižymi vyrai, jaunimas, tiksliausių mokslų srityse dirbantys žmonės. Lietuviai už tikėjimą apsisprendžia sąmoningiau, lenkai katalikybės laikosi labiau iš tradicijos, kaip kultūrinės normos, kaip esminės tapatybės dalies. Iš kunigų tikintys žmonės tikisi daugiau atvirumo, dėmesingumo, to, kad su jais būtų galima išsiaiškinti keblesnius klausimus, kad jie telktų žmones į bendruomenes, patiktų įvairias paraprijos veiklas, asmeniškai pakviestų dalyvauti paraprijos gyvenime. Aktyviųjų katalikų, kurie lanko sekmadieniais Mišias, reguliariai eina išpažinties – 13 proc., tarp jų daugumą sudaro įvairaus amžiaus mažas pajamas turinčios moterys. Formaliųjų katalikų, kurie Mišias lanko tik per didžiąsias šventes, o išpažinties eina kartą per metus – 29 proc.; nominaliųjų katalikų, kurie Mišias lanko tik tam tikromis progomis, visai nėra išpažinties – 42 proc., tarp jų dauguma jaunimas ir vyrai, turintys didesnes pajamas. Išpažinties neinama, nes nesuvokiama nuodėmės esmė, susitaikymo reikšmė, nėra kaltės santykio ir gėdijamasi prieš kitus, stokoja tokios praktikos šeimoje. Dažnai išpažintis suvokiama kaip buhalterinė apskaita, formalumas, nesuprantamas kunigo tarpininkavimas.

Dauguma apklaustųjų vaikystėje bažnyčią lankė dažniau, pavyzdžio mokėsi tik iš mamos, o užaugę pasitraukė iš aktyvesnio katalikiško gyvenimo, nesupranta Bažnyčios mokymo kasdieniame gyvenime. Pusė katalikų Jėzų Kristų pripažįsta kaip Dievo Sūnų. Daugeliui jis pranašas, pagarsėjęs galingais stebuklais, tik ypatingais gebėjimais pasižymintis žmogus. Daug katalikų tiki reinkarnacija. Dar viena savybė – žema savivertė, tai išskirtinis lietuvių bruožas.

Pastebima tendencija, jog kiekviena nauja karta sekmadieniais bažnyčią lanko vis mažiau. Katalikai dalyvauja Mišiose išlaikydami privatų pamaldumą, pasimeldžia už savus reikalus. Žmonės meldžiasi per šventes, tuomet, kai sunku. Dažniau tą daro moterys. Daugumai besimeldžiančiųjų malda nėra suprantama kaip asmeninis pokalbis su Dievu, nes nėra atsivertimo patirties. Lietuviams malda – tai vidinis pokalbis su savimi, o lenkams – rožinis ir poteriai. Daugeliui tikėti – tai sėdėti bažnyčioje tyloje, ne pamaldų metu, uždegti žvakele. Tikėjimo samprata atsietą nuo kasdienio gyvenimo, su kitais žmonėmis nekalbama apie tikėjimo patirtis, trūksta bažnytiškumo, bendrystės patirties. Per galias egzistencines patirtis – ligą, artimųjų mirtį – pamaldumo praktikos pagyvėja, žmonės labiau atsiveria Dievui.

Santuoka suvokiama kaip bendras kūnas, ugdomas atidumu ir ištikimybe, tačiau reikšmingas ir individualus pasitenkinimas. Šeimos modelio samprata grįsta ne tik santuokos pagrindu, pateisinamas ir gyvenimas kartu (50 proc.). Daugeliui pažįstamas vieno tėvo ar mamos, išsiskyrusių šeimų modeliai. Jaunimas labiau laikosi nuostatos, kad santuoka nebūtina, nes jų tėvų šeimose būta daug dramų. Eutanazijai kančios atveju pritaria ketvirtadalis aktyviųjų katalikų ir pusė tų, kurie į bažnyčią užsuka tik tam tikromis progomis. Jaunimas linkęs pritarti eutanazijai, kai nėra prasmės, trūksta gyvenimo sėkmės. Žema savivertė atveria kelius eutanazijai. Lieka užduotis Bažnyčiai kelti žmonių savivertę, pabrėžti žmogaus vertę Kristaus akyse, skatinti žmogų vertinti ne pagal pasiekimus.

Po apklausos duomenų pristatymo kunigai mažesnėse grupelėse dalijosi apie tai, kas įsiminė ir pasirodė svarbu, kokios galimos išeitys.

Vėliau arkivyskupas Gintaras Grušas paskelbė, jog patvirtinti nauji Kunigų solidarumo fondo nuostatai ir supažindino su įtrauktais pakeitimais. Fondo esmė nepasikeitė, kunigai teikia vieni kitiems tarpusavio finansinę pagalbą. Dėl ankstesnių paskolų, duotų parapijoms, skolų gražinimo grafikus reikėtų patikslinti kurijoje. Kiekvienas klebonas Teisingumo ministerijoje registruojamas kaip darbdavys, nes elektroninėmis ryšio priemonėmis turi pranešti apie jo parapijoje įdarbintus žmones. Keičiantis klebonams duomenys iš kurijos perduodami Teisingumo ministerijai.

Vyskupas Arūnas Poniškaitis pristatė Šeimos metų planą. Ganytojas kvietė sekmadieniais į visuotinių maldų invokacijų sąrašą įtraukti maldavimą už šeimas, šia intencija melstis Švč. Sakramento adoracijos metu, švęsti Mišias už besirengiančius santuokai, teikti palaiminimus santuokos jubiliejų progomis, plėtoti paveikslų piligrimystę iš šeimos į šeimą, taip skatinti šeimų maldos gyvenimą, telkti šeimų bendruomenes ir jas lydėti, rengti katechezes šeimos tema, organizuoti šeimų piligrimines keliones, rekolekcijas, iškelti darnių šeimų pavyzdžius, ugdyti krizėse atsidūrusių šeimų sielovada, surengti parapiinę šeimų šventę, skelbti apie ekumenines šeimų eitynes birželio 1 d. nuo Seimo iki arkikatedros, apie Vyskupijos šeimų šventę, kuri vyks 2015 metų sausio 15 d. *Litexpo* centre Vilniuje.

Kunigų susirinkimas baigėsi bendrais pietumis drauge su Kunigų seminarijos klierikais.

-ksb-

Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas

Kovo 18 d. Telšiuose vyko kasmėnesinis Telšių vyskupijos kunigų ir klierikų susirinkimas. Susirinkimui ir bendrai maldai – Rytmetinei vadovavo Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ. Į susirinkusiuosius taip pat kreipėsi ir tos dienos atvykusius svečius pristatė Telšių vyskupijos kurijos kancleris, Telšių apskrities policijos kapelionas kan. Remigijus Saunorius. Savo išvalgomis apie Bažnyčios ir policijos bendradarbiavimą dalijosi LR Policijos generalinio komisaro vyriausiasis patarėjas Povilas Malakauskas, policijos kapelionas Algirdas Toliatas. Jie pateikė pasiūlymą, kaip minėtasis bendradarbiavimas turėtų vykti, koku būdu būtų plėtojama veikla ir kaip svarbu dirbti viena kryptimi siekiant geriausio rezultato – surėmus pečius kartu su savivalda, policija ir Bažnyčia mažinti moralinį nuosmukį, o kartu ir nusikalstamumą visuomenėje. Buvo iškelta idėja ir pabrėžta svarba turėti apskričių centruose po vieną kapelioną, kuris rūpintųsi ir pačių policininkų sielovada, ir būtų pagalbininkas jų sunkiame ir atsakingame darbe. Bendradarbiavimas turėtų duoti ateityje gerų vaisių.

Telšių vyskupijos teritorijoje yra trys apskritys ir trys Vyriausieji policijos komisariatai. Visų trijų komisariatų viršininkai prisistatė ir pasidalijo savo išvalgomis apie bendradarbiavimą: Klaipėdos apskrities VPK viršininkas Alfonsas Motuzas, Tauragės apskrities VPK viršininkas Marius Draudvila ir Telšių apskrities VPK viršininkas Remigijus Rudminas. Buvo išreikštas noras bendradarbiauti su Katalikų Bažnyčia ir bendromis jėgomis ugdyti jaunąją kartą kovojant su įvairiomis blogybėmis. Taip pat pasidžiaugta esamu bendradarbiavimu ir ryšių palaikymu ir aptartos tolesnės veiklos gairės.

apie Jėzaus Prisikėlimą, o iš tiesų kelios tikros Evangelijos eilutės, tariančios: Jėzus gyvas, jis tikrai prisikėlė. To nesufalsifikuosi, tai geriausiai paliudija tuo įtikėję žmonės. Tikėjimo patvirtinimų, jo džiaugsmo, pasak svečio, mes gauname nuolat. Brolis pranciškonas sakė, jog jį asmeniškai labai džiugina ypač jaunų žmonių tikėjimas, jų troškimas neformalaus, gyvo santykio su Jėzumi. Žmogui nebūtina ir jis nepajęgtų nuolat būti ekstazės būsenos, nuolat būti užsidegęs. Kaip pabrėžė kun. Julius, svarbu tikėti, jog Jėzus nuolat gyvai veikia mūsų gyvenime, veikia nuolat, švelniai bei paprastai. „Tebus Prisikėlęs Jėzus mūsų gyvenime nuolat auganti tikrovė“, – linkėjo svečias. Vakarų pabaigoje kun. J. Sasnauskas OFM nuširdžiai atsakė į užduotus klausimus.

Po vakaro kavinėje nemažai jo dalyvių Pranciškonų bažnyčioje adoravo Švenčiausiąjį Sakramentą, kurį išstatė vysk. Kęstutis Kėvalas su Kauno kunigų seminarijos klierikais, drauge šlovino Viešpatį su katalikų bendruomene „Naujoji Sandora“.

Savo žodyje vysk. Kęstutis atkreipė dėmesį, jog šiame velykiniame laike mums labai artimi Jėzaus mokiniai, kurie žiūrėjo, svarstė ir širdyje jautė, koks didis džiaugsmas jiems atėjo Mokytojo prisikėlimu. Ir mes esame stiprinami švelniai priimti tą tikrovę ir išgyventi tą didžiulį, visa perveriantį, „sprogdiantį“ džiaugsmą: Viešpats, kuris visa sukūrė, štai yra čia, gyvas, su mumis.

-kait-

Seminaras sutuoktiniams

Kovo 21–23 d. Nemenčinėje, Generolo Adolfo Ramanausko kovinio rengimo centre, vyko seminaras sutuoktiniams „Daugiau palaimos santuokoje“. Tai jau trečiasis krašto apsaugos sistemoje tar naujančioms ar dirbančioms šeimoms skirtas seminaras, kurį organizavo kariuomenės ordinariatas. Jame dalyvavo sutuoktiniai ir sužadėtiniai iš Vilniaus, Kauno, Alytaus, Marijampolės. Seminaro vadovai – ats. plk. ltn. Raineris Tho-

runas ir jo žmona Karina Thorun – turi daug patirties šioje srityje: aštuoniolika metų veda seminarus skirtingose Europos šalyse, o jų pačių bendras kelias santuokoje pažymėtas keturiasdešimt aštuoneriais metais.

Šiandienos visuomenėje susiduriame su labai skirtingais šeimos gyvenimo aiškinimais. Prelegentai savo mokyimuose remiasi Šventuoju Raštu ir krikščioniškuoju tikėjimu. Savo pranešimuose svečiai iš užsienio palietė skirtingus santuokos aspektus, pateikdami praktinių patarimų tiek iš asmeninės patirties, tiek iš kitų jiems pažįstamų ir konsultuotų porų gyvenimo. Po kiekvienos paskaitos sutuoktiniai asmeniškai atsakinėjo į jiems pateiktus klausimus ir juos drauge aptarė. Tai buvo puiki galimybė vienas kitą geriau arba naujai pažinti.

Šeštadienį seminaro dalyvius aplankė kariuomenės ordinaras, Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas. Jis vadovavo šv. Mišioms, kurių pabaigoje asmeniškai meldėsi už kiekvieną sutuoktinių ir sužadėtinių porą ir jas palaimino.

Sekmadienį susitikimas buvo vainikuotas šv. Mišiomis, jų pabaigoje sutuoktiniai atnaujino anksčiau duotus santuokos pažadus.

Kovo 25 d. svečiai iš Vokietijos skaitė paskaitas Vytauto Didžiojo jėgerių batalione ir Karo medicinos tarnyboje. Prelegentai aptarė karių šeimų gyvenimo specifiką ir dalijosi, kaip galima spręsti iškilančias problemas, puoselėti laimingos santuokos gyvenimą.

-mrb-

Vilkaviškio šeimos centro dvidešimtmetis

Kovo 29 d. Vilkaviškio vyskupijos šeimos centras visų dekanatų šeimų centrų savanorius, o ypač šio darbo veteranus, pakvietė į Marijampolę prisiminti šios organizacijos kūrimosi pradžią, pasidžiaugti nuveiktais darbais, gražia bendryste.

Į kunigus taip pat kreipėsi katalikiško žurnalo vaikams „Bitutė“ redakcijos atstovės, atvykusios iš Vilniaus. Jos ragino platinti minėtą žurnalą vaikams parapijose, paanalizavo žurnalo numerį, pobūdį, platinimo būdus ir galimybes. Tuo pačiu klausimu į kunigus kreipėsi ir Lietuvos bei Telšių vyskupijos katechetikos centrų direktorius mons. kan. Rimantas Gudlinkis. Jis ragino kunigus šį vaikams skirtą katalikišką žurnalą užsakyti mokyklos ir tikybos mokytojams, nes jame daug naudingos, tikybos mokymui reikalingos metodinės medžiagos. Telšių vyskupas J. Boruta SJ pabrėžė, jog šis žurnalas prisideda prie krikščioniškumo ugdymo ir vertybių puoselėjimo tarp pačių mažiausių Bažnyčios narių.

Telšių vyskupas J. Boruta SJ taip pat analizavo kai kuriuos einamuosius vyskupijos gyvenimo klausimus. Buvo pristatytas Didžiojo šeštadienio parapijų bažnyčių vizitacijų grafikas, taip pat aptartos galutinai Vatikano patvirtintos Nepilnamečių apsaugos prevencijos gairės. Vyskupas kalbėjo apie gavėnios rekolekcijų rengimą ir metodiką, priminė Velykų tridienio liturgijos šventimo nuostatas, paanalizavo Telšių vyskupijoje nuo š. m. balandžio 16 d. iki liepos 1 d. vykiančios nuolatinės Švč. Sakramento adoracijos tvarką ir pristatė tos adoracijos intencijas. Vyskupas taip pat kalbėjo ir apie Telšių vyskupijoje tebesitęsiantį Žemaičių Krikšto 600 metų jubiliejaus šventimą.

12 val. Telšių katedroje aukotų iškilmingų šv. Mišių koncelebracijai vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ, koncelebravo Telšių vyskupijos kunigai ir svečias iš Vilkaviškio vyskupijos, šios vyskupijos kurijos kancleris kun. dr. Žydrūnas Kulpys. Šv. Mišių metu vysk. J. Boruta SJ suteikė akolitų skyrimus šešioms Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos klierikams. Šiai atsakingai ir svarbiai altoriaus tarnystei paskirti: IV teologijos kurso klierikai Aidas Domeikis ir Edvinas Bružas ir III teologijos kurso klierikai Vidmantas Daugėla, Rolandas Kazlauskas, Gediminas Paulius ir Valdemaras Mačys.

Po šv. Mišių Telšių vyskupas pasveikino Telšių vyskupijos kunigus Juozapus jų dangiškojo globėjo dienos proga ir įteikė vardavininkams atminimo dovanėles. Kaip įprasta tą dieną melstasi prie Dievo tarno vyskupo kankinio Vincento Borisevičiaus kapo Telšių Katedros kriptoje. Po visų pamaldų susirinkimo dalyviai pietavo Telšių kunigų seminarijoje.

-kasab-

Kauno arkivyskupijos kunigų ugdymo konferencija

Kovo 18 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje buvo surengta arkivyskupijos kunigų ugdymo konferencija. Joje gausiai dalyvavo parapijose, rektoratuose, bažnytinėse institucijose tarnaujantys kunigai. Konferencijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ, dalyvavo arkivyskupijos augziliaras vyskupas Kęstutis Kėvalas. Ganytojai, kaip įprasta šiuose susitikimuose, aptarė su kunigais aktualius sielovados klausimus, o pirmojoje jos dalyje svečias gydytojas psichiatras Audrius Starkauskas pasidalijo žiniomis ir patirtimi apie depresiją, jos gydymą, apie tai, kaip padėti ja sergančiam žmogui, kaip palaikyti gerą psichologinę savijautą, atsakė į dvasininkų klausimus.

Pasak gydytojo psichiatro, depresiją pirmiausia sukelia ne išorinės priežastys, bet biocheminiai pakitimai smegenyse. Jos požymiai – apatija, sukaustyti judesiai, vangumas, nenoras užsiimti ligi tol buvusia malonia veikla,

ligai būdingas sezoniškumas (ypač pavasarį, dėl to tada padaugėja savižudybių). Specialistas paragino kunigus, matant, jog žmogus galbūt serga šia liga, padėti jam, patarti ieškoti ir gydytojų pagalbos. Depresija, kaip kartais manoma, negydoma darbu, vaistus turi skirti gydytojas. Dėmesys atkreiptas į tai, jog daug ypač pagyvenusių žmonių vartoja raminamuosius, kurie gali sukelti priklausomybę ir kitas sunkias ligas. „Nuo gyvenimo vaistų nėra“, – sakė gydytojas, o stresas, kurį patiria kiekvienas žmogus, yra gerai, kai jis ne žlugdo ar griaua, bet, atvirkščiai, padeda sutelkti jėgas sunkumams įveikti.

Atsakydamas į dvasininkų klausimus, gydytojas psichiatras atkreipė jų dėmesį, jog žmonės paprastai nori su kunigais šnekėtis, aptarti savo sunkumus. Kunigams reikėtų nevengti tokių pokalbių, stengtis išklaudyti. Pačių kunigų gerą psichologinę būseną padėtų išlaikyti savitarpio pagalba, bendravimas. Gydytojas pabrėžė, jog žmonės neretai gali į depresiją pastūmėti ir kunigus, keldami jiems ypač didelius reikalavimus, nurodydami jų elgesio, veiklos ribas („o mūsų parapijoje štai taip viskas vyksta“).

-kait-

Mirė kunigas jubilatas Antanas Jurgaitis (1926–2014)

Kovo 22 d. Mažeikiuose mirė Telšių vyskupijos Mažeikių Švč. Jėzaus Širdies parapijos rezidentas kunigas jubilatas Antanas Jurgaitis. Kun. A. Jurgaitis gimė 1926 m. balandžio mėn. 28 d. Upynos (Šilalės r.) kaime. Mokėsi Upynos ir Skaudvilės pradžios mokyklose, Tauragės vidurinėje mokykloje, Telšių ir Kauno kunigų seminarijose. 1950 m. rugsėjo mėn. 24 d. išventintas kunigu.

Darbavosi šiose Telšių vyskupijos parapijose: 1951 m. – Švėkšnos (Šilutės r.) vikaras; 1951–1953 m. – Tūbinių (Šilalės r.) klebonas; 1953–1956 m. – Vaičiaičių (Skuodo r.) klebonas; 1956–1957 m. – Kantaučių (Plungės r.) klebonas, taip pat aptarnavo Žlibinų parapiją (Plungės r.). 1957–1960 m. kalėjo sovietų lageryje. 1960–1963 m. ėjo Kaltinėnų (Šilalės r.) vikaro pareigas; 1963 m. – Šakynos (Šiaulių r.) klebonas; 1963–1969 m. – Šilutės altaristas ir vikaras; 1969–1976 m. – Judrėnų (Klaipėdos r.) klebonas, o nuo 1970 m. įpareigotas aptarnauti Spraudį (Plungės r.). 1976–1995 m. – Ylakių parapijos administratorius, aptarnaujantis taip pat Vaičiaičius (Skuodo r.), o nuo 1985 m. ir Aleksandriją (Skuodo r.). 1995–2002 m. – Laukuvos (Šilalės r.) klebonas, sykiu aptarnaujantis Požerę (Šilalės r.). Nuo 2002 m. iki mirties – Mažeikių Švč. Jėzaus Širdies parapijos rezidentas.

Mirusysis buvo pašarvotas Mažeikių Švč. Jėzaus Širdies bažnyčioje. Kovo 24 d. šv. Mišioms už kun. A. Jurgaitį vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ, laidotuvių dieną – kovo 25-ąją – vyskupas Linas Vodopjanovas OFM. Kartu meldėsi per 30 kunigų, šv. Mišių metu patarnavo Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos klierikai, giedojo Mažeikių Švč. Jėzaus Širdies parapijos choras. Per pamokslą Telšių vyskupo augziliaras L. Vodopjanovas OFM gausiai susirinkusiems tikintiesiems priminė velionio kunigo Antano Jurgaičio gyvenimo kelią, išryškino jo kančią sovietų lageriuose ir nepalaužtą šio kunigo dvasią bei ryžtą tarnauti Dievui ir Bažnyčiai. Vyskupas kvietė visus nuolat melstis už kunigus ir pašaukimus į kunigystę, taip pat maldoje neužmiršti ir mirusiųjų kunigų.

Po šv. Mišių laidotuvių Mažeikių Švč. Jėzaus Širdies bažnyčios šventoriuje apėigoms vadovavo Telšių vyskupo augziliaras vyskupas L. Vodopjanovas OFM.

Vadovė Lina Braukylienė parengė Šeimos centro dvidešimtmečio kelią atspindinčių straipsnių spaudoje aplanką. Ekране pademonstruotos ir pakomentuotos jau istorinės nuotraukos priminė per dvidešimt metų daugybę suorganizuotų renginių, stovyklų, mokymų, konferencijų, švenčių, susitikimų tiek vyskupijos Šeimos centro, tiek dekanatų šeimų centrų savanorių iniciatyva.

Renginio svečias, kunigas Kęstutis Brilius MIC, pasidalijo įžvalgomis, kaip nuo 1989 m. rugsėjo paskirtas Marijampolės Šv. arkangelo Mykolo bazilikos klebonu atgimstančioje Lietuvoje ėmėsi organizuoti parapijos veiklą. Tuo metu prasidėjo *Caritas* organizacijos labdaringa veikla, plaukė materialios paramos siuntos iš užsienio, buvo organizuojamos įvairių žmogaus gyvenimui reikalingų dalykų dalybos, reikėjo daug talkininkų. Pasak kun. K. Briliaus, tuo metu ypač buvo svarbu pritraukti inteligentijos atstovus, kurių širdys troško dvasinio peno, bet bažnyčioje jie jautėsi nedrąsiai, nejaukiai, o ir „uolūs“ katalikai jiems nešykštėjo „komunistų“, „persivertėlių“ ir kitokių epitetų. Kunigas jautė pareigą tokius žmones padrąsinti ir ieškoti būdų, kaip šiame laikmečio virsme į Bažnyčios bendruomenę pritraukti tikėjimo ištroškusias šeimas, jaunimą. Vėlesniais metais kunigas mielai įsitraukė į susikūrusio Šeimos centro veiklą, rėmė ir skatino, padėjo žengti pirmuosius žingsnius.

Vyskupijos *Caritas* nuo pat pradžios vadovavusi gydytoja Emilija Montvilienė priminė, jog šios organizacijos sudėtyje veikusiai Šeimos sekcijai netrukus pasidarė per maža erdvės, todėl ji natūraliai išaugo į naują organizaciją, kurios veiklai kelią prieš dvidešimt metų palaimino ir Lietuvos Vyskupų Konferencija. Tuo metu gydytoja E. Montvilienė ieškojo kuriamam vyskupijos Šeimos centrui vadovo. Bažnyčioje jau buvo atkreipusi dėmesį į jauną pamaldžią šeimą, taigi ir pakalbino gydytoją Liną Braukylienę.

Apie darbo pradžią Šeimos centre, bendravimą su vaikais ir paaugliais, šeštadienines mokyklėles dalijosi Šventosios Šeimos kongregacijos sesuo Donata Meškauskaitė. Pastaraisiais metais Vilkaviškio vyskupo Rimanto Norvilos pavedimu vyskupijos Šeimos centro veiklą kuruojantis kunigas dr. Žydrūnas Kulpys pasveikino susirinkusius skirtingų kartų savanorius, palinkėjo stiprybės ir Dievo palaimos. Liko daug viešai neišsakytų prisiminimų, bet jais kuo nuoširdžiau pasidalyti tarpusavyje galėjo vyresniosios kartos atstovai – Šeimos centrų savanoriai – atvykę iš Prienų, Birštono, Vilkaviškio, Marijampolės: Stasė Belickienė, Liuda Viliūnienė, Alma Šumskienė, Konstancija Pušinaitienė ir kiti.

Susirinkusiųjų mintis sušildė atviri žvilgsniai ir arbatos puodelis bei vaisės nuo organizatorių padengto stalo. Pabaigoje visi bažnyčioje kartu meldėsi prašydami Dievo palaimos ir toliau tikėjimo džiaugsmo šviesą skleisti tarp santuokai besirengiančių sužadėtinų ir visų šeimų.

-bn-

Skaudi nelaimė Marijampolės bazilikoje

Balandžio 12 d. Marijampolės bazilikoje per 11 val. šv. Mišias įvyko skaudi nelaimė – nusižudė žmogus. Tai sukūrė visus pamaldose dalyvavusius tikinčiuosius ir dvasininkus. 17 val. 30 min. bazilikoje surengtos specialios permaldavimo pamaldos. Po to aukotose šv. Mišiose melstasi ir už didelius sukrėtimus, skaudžius išgyvenimus patiriančius žmones.

-kaš-

Prie kunigo A. Jurgaičio kapo atsisveikinimo žodį tarė ilgametis jo bendradarbis Platelių ir Beržoro parapijų klebonas kun. Rimvydas Marozas. Į gausiai susirinkusius laidotuvių dalyvius taip pat kreipėsi ir Lietuvos tremtinių ir politinių kalinių sąjungos Mažeikių skyriaus atstovas, išryškinęs kun. A. Jurgaičio patriotiškumą ir aktyvumą sąjungos veikloje.

-T-

Mirė kunigas Vaclovas Aleksandravičius (1916–2014)

Kovo 29 dieną, eidamas 98-uosius metus, mirė Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos altaristas kunigas Vaclovas Aleksandravičius.

Kun. V. Aleksandravičius gimė 1916 m. gruodžio 13 d. Čiobiškio miestelyje, Širvintų rajone, parapijos vargonininko šeimoje. Pradžios mokyklą Vaclovas baigė Nemaniūnuose 1928 m. 1929–1935 metais mokėsi Alytaus gimnazijoje, kurią baigęs įstojo į Kauno kunigų seminariją. Gavęs seminarijos vadovybės leidimą, nuo 1941 metų tęsė mokslą Kauno konservatorijos vargonų klasėje.

1942 m. gruodžio 19 d. išventintas kunigu. Dar kurį laiką studijavo Kauno konservatorijoje, tačiau 1943 m. kovą, nebaigęs muzikos studijų, pats pasiprašė skiriamas dirbti pastoracinį darbą. Pirmoji paskyrimo vieta – Šiaulėnų parapija, kur porą metų dirbo vikaru. 1945 m. balandį paskirtas Krakų parapijos vikaru, po aštuonių mėnesių perkeltas į Baisogalą, kur pavadavo išvykusį parapijos kleboną. Dar po aštuonių mėnesių grįžęs į Krakes, netrukus paskirtas Paliepių parapijos klebonu. Ten užsibuvo tik mėnesį, 1948 m. paskirtas Šiluvos parapijos administratoriumi.

1949 m. tapo Pabaisko, 1950 m. Girdžių, 1951 m. Vadžgirio klebonu. 1954 m. paskirtas Kauno Šv. Kryžiaus (Karmelitų) parapijos klebonu, o 1958 m. – Kauno arkikatedros bazilikos administratoriumi. Kurį laiką aptarnavo ir Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų (Vytauto) bažnyčią. 1968 m. perkeltas į Juodaičius eiti klebono pareigas, 1969 m. paskirtas Skarulių parapijos klebonu, dar po metų – Šimkaičių klebonu. 1973–1974 m. ėjo Upninkų parapijos administratoriaus pareigas, 1974 m. porą mėnesių dirbo Rudiškių parapijos administratoriumi, o 1974 metų birželį paskirtas Kriukų parapijos administratoriumi, kur darbavosi šešerius metus. 1980 m. paskirtas Kauno Šv. Antano parapijos altaristu, o 1981 m. perkeltas altaristu į Kauno Kristaus Prisikėlimo parapiją, kur darbavosi daugiau nei trisdešimt metų iki pat mirties.

Kun. Vaclovas Aleksandravičius buvo pašarvotas mažojoje Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje. Laidotuvių dieną – kovo 31-ąją – ryto šv. Mišias aukojo ir homiliją pasakė Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ. Laidotuvių šv. Mišioms vadovavo ir homiliją pasakė vyskupas augziliaras Kęstutis Kėvalas, koncelebravo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, 14 kunigų. Kun. V. Aleksandravičius palaidotas mažosios Kristaus Prisikėlimo bažnyčios šventoriuje.

-kait-

Mirė kunigas Rimantas Maskoliūnas (1961–2014)

Balandžio 20 d. mirė Vilniaus arkivyskupijos kunigas Rimantas Maskoliūnas. Kun. R. Maskoliūnas gimė tikinčių tėvų šeimoje 1961 m. birželio 8 d. Ceikinių parapijos Busilų kaime. Užbaigęs Švenčionių Z. Žemaičio vidurinę mokyklą, studijavo Vilniaus elektromechanikos technikume. 1985 m. įstojo į Kauno tarpdiecinę kunigų seminariją ir 1990 m. gegužės 27 d.

Vilniaus arkikatedroje bazilikoje arkivyskupo J. Steponavičiaus buvo išventintas į kunigus.

Kunigu tarnavo šiose parapijose: 1990 m. – Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo parapijos vikaras; 1990–1992 m. – Vilniaus (N. Vilnios) Šv. Kazimiero parapijos vikaras; 1992–1993 m. – Kalesninkų parapijos klebonas; 1993–1996 m. – Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo parapijos vikaras; 1996–1997 m. – Švenčionių parapijos vikaras. 1997 m. paskirtas Rūdninkų parapijos administratoriumi, nuo 2007 m. – klebonas. Laikiniai (1999–2002) ėjo ir Parudaminio parapijos administratoriaus pareigas. 2011 m. paskirtas Karvio parapijos klebonu. Dėl silpstančios sveikatos 2012 m. liepą atleistas iš Karvio parapijos klebono pareigų, apsigyveno Antavilių pensionate. Pastaruoju metu jo sveikata vis silpo, kol 2014 m. balandžio 20 d. gyvybė užgeso.

Kun. R. Maskoliūnas dar jaunystėje labai asmeniškai prisilietė prie Kryžiaus slėpinių: paskutiniaisiais studijų seminarijoje metais jam teko išgyventi sunkią galvos operaciją, kurios pasekmes jis nešiojosi visą likusį gyvenimą. Nepaisant to, Rimantas džiugiai tarnavo žmonėms, dažnai susilaukdamas entuziastingo parapijiečių įvertinimo, palaikymo ir dėkingumo. Su kun. R. Maskoliūnu atsisveikinta balandžio 22 d. gimtojoje Ceikinių parapijoje, kur jis ir palaidotas.

-Vn-

Nauji leidiniai

John F. Haugth. Mokslas ir tikėjimas. Naujasis įvadas. – Kaunas: Vox altera, 2014. – 176 p.

Knygoje pateikiami trys skirtingi būdai, kaip susidurdami su mokslo iššūkiu žmonės ieško atsakymų į įvairius jiems rūpimus klausimus, pavyzdžiui, ar mokslas suderinamas su tikėjimu? Ar jis nepaneigia Dievo kaip asmens? Ar po Čarlzo Darvino įmanoma nuosirdžiai tikėti dieviškąja apvaizda? Ar protas yra daugiau nei smegenys? Ar egzistuoja gyvenimas po mirties? Ar visata turi tikslą? ir pan. Johnas Haugthas, garsus mokslo ir religijos sąveikos žinovas, dėsto Jungtinių Valstijų Džordžtauno universitete (Georgetown University). Jis yra aštuoniolikos knygų ir daugybės straipsnių bei apžvalgų autorius.

Romeo Maggioni. Šalom: vadovas po Šventąją Žemę. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2014. – 272 p., iliustr.

Kartą gyvenime būtina aplankyti Šventąją Žemę! Pamatyti nuostabų jos grožį ir patirti kasdienybės staigmenas, susitikti su įdomiais žmonėmis ir pažinti jų papročius, iš naujo atrasti įvairias religijas ir nepakartojamas kultūras jų istorinėje aplinkoje, atsiskleidžiančioje kiekvienoje lankytinoje vietoje. Krikščioniui ši kelionė nelengva, bet ir nepamirštama – ji leidžia pabūti tose vietose ir eiti tais keliais, kuriais ėjo Jis. Ši knyga – tai krikščionio piligriminės kelionės vadovas, leidžiantis per Šventosios Žemės istoriją pažinti krikščionišką turinį. Knygoje pateikta istorinių, literatūrinių ir archeologinių žinių apie kiekvieną lankomą vietą, ji papildoma Biblijos ir biblinės teologijos tekstais.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

LVK generalinis sekretoriatas / kun. Kęstutis Smilgevičius
Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / kun. Žydrūnas Kulpys
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 690 egz.

ISSN 1392-6098